

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2021

22 - 28 Mart Günleri

i

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	3
22-28 MART 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	3
EKONOMİDE REFORM – BUHRANDAN ÇIKIŞ	4
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	4
EKONOMİK REFORM PAKETİ, 19 YILDIR YAPILAN YANLIŞLARIN İTİRAFİ!	9
TÜİK'TE YÖNTEM VE BAŞKAN DEĞİŞSE DE VERİLERE GÜVEN EROZYONU DEĞİŞMİYOR!	12
YÜZDE 30,2 OLAN GERÇEK İŞSİZLİK ATIL İŞGÜCÜ ADI İLE GİZLENDİ!	12
İKTİDARIN HEDEFLERİNE KENDİLERİ BİLE İNANMIYOR	13
EKONOMİ YÖNETİMİ ABD'YE GÖRE DİZAYNMI EDİLİYOR!	14
REFORM PAKETİ HALKA BİR REÇETE SUNMADI	15
KOVİD-19'UN BİRİNCİ YILINDA, SARAY VATANDAŞLARIMIZIN HAYATINI TEHLİKEYE ATTI, EKONOMİYİ BUHRANA SÜRÜKLEDİ	16
KAYITDIŞI ARTACAK ÜCRETLER DÜŞECEK	20
İKTİDARDAKİ FAİZ ÇATLAĞI BÜYÜYOR	21
EKONOMİMİZ KIRK KATIR İLE KIRK SATIR ARASINA SIKIŞTI	22
İÇ BORÇ BİLE DÖVİZLE	23
DIŞ BORÇTA REKOR KIRILDI	24
İSRAF FITRATLARINDA VAR	24
BÜTÇEDEN EK HARCAMA OLANAĞI...	25
BİNLERCE AVROLUK MAAŞ DENETİMSİZ	26
DAHA ÇOK ÜRETİP DAHA AZ KAZANDIK	26
DİYANET'İN FİTRE HESABI BİLE ASGARİ ÜCRETTEN FAZLA	27
ÖTV GELİRİ FAİZ GİDERİNE YETMİYOR	28
SADECE GEÇİŞ GARANTİSİ VERİLMEMİŞ! KİRA DA ÖDEMİYORLAR	29
TAŞERON, TEİAŞ'I ZARARA UĞRATTI 82 EMEKÇİ MAAŞINI ALAMADI	29
SUR'DA YIKIMIN FATURASI 1.6 MİLYAR TL	30
THK, 100 LİTRE FARKLA İHALE DIŞI	30
TÜM ZARAR KAMUYA	31
ÇİFTLİK BANK'IN TOSUNCUK'U TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİNDEN DAHA NAMUSLU	31
BÜYÜYEN TARIM DEĞİL ÇİFTÇİNİN BORCU	34
YERLİ BESİCİ İTHALAT DARBESİYLE SIRTINDAN VURULDU!	34
BİZE ALTI DEĞİL ÜSTÜ LAZIM!	35
HALK MADENE KARŞI AĞAÇLARINI KORUYACAK	36
SULAK ALANLARDA YAPILAŞMANIN ÖNÜ AÇILIYOR!	36
TÜRKİYE YEŞİL MUTABAKATIN DIŞINDA KALMAMALI	36
İKTİDARIN NÜKLEER TUTKUSU VE GERÇEKLER	37
USULSÜZLÜĞE ZAMANAŞIMI	39
TCDD BÖLGE MÜDÜR YARDIMCISI, TARİHİ BİNAYA PVC DOĞRAMA YAPTIRDI	40
YURTTAŞIN VERDİĞİ YETKİYİ VESAYETLE GERİ ALACAKLAR	40
SINAV DEĞİL KAR MERKEZİ!	41
EĞİTİMDE SERT İNİŞ	42
DÜNYA BANKASI KREDİSİ'NDEN 23 MİLYON TL HARCANDI	43
10 ÖĞRETMENDEN 6'SI ATANMADI	43
MÜLTECİ ÇOCUKLAR EĞİTİME ÇOK UZAK	44
TÜRKİYE İNTERNET HIZINDA 170 ÜLKE ARASINDA 103'ÜNCÜ SIRAYA GERİLEDİ	45
TÜRKİYE ENDÜSTRİ 4.0'A HAZIR DEĞİL	45
ÖĞRENCİ ANDI, OKULLARDA GURURLA OKUNMAYA DEVAM ETMELİDİR!	47

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

ÖĞRETMENE AŞI NEREDE?	47
BU TABLONUN TEK SORUMLUSU İKTİDAR	48
ÇIPLAK ARAMA İTİRAFI	49
AMBALAJ SİYASETİ İNANDIRMIYOR, TABANDA KARŞILIK BULMUYOR!	49
STRATEJİDEN YOKSUN DIŞ POLİTİKA TÜRKİYE'Yİ YALNIZLAŞTIRIYOR!	50
ERDOĞAN'IN HATALARININ FATURASINI MİLLETİMİZ ÖDÜYOR	54

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğrudan olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemlerinizi tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşındakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşındakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlış gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

22-28 MART 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

*22 Mart 2001 tarihinde Ulu önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün manevi evladı, Türkiye'nin ilk kadın pilotlarından ve dünyanın ilk kadın savaş uçağı pilotu Sabiha Gökçen hayatını kaybetti.

*22 Mart Dünya Su Günü

*23 Mart Dünya Meteoroloji Günü

*24 Mart Dünya Tüberkülozla Mücadele Günü

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

*25 Mart 2009'da Büyük Birlik Partisi'nin kiraladığı ve içerisinde BBP Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu dahil 6 kişinin bulunduğu helikopter, Kahramanmaraş'ta düştü. 3 gün sonra ulaşılan helikopterde, 6 kişinin de hayatını kaybettiği belirtildi.

*27 Mart Dünya Tiyatrolar Günü: 1961 yılından beri 48 ülkede her yıl 27 Mart Uluslararası Tiyatro Birliği'nin ulusal merkezlerinin öncülüğünde kutlanıyor.

*27 Mart Berat Kandili

*27 Mart Dünya Demiryolları Çalışanları Günü

*28 Mart 1944 yılında Adapazarı ve civarında 2831 kişinin öldüğü bir deprem oldu.

EKONOMİDE REFORM – BUHRANDAN ÇIKIŞ

1. Kamuda israfa son verilecek ve bu husus halka taahhüt edilecektir.
2. Herkesin can ve mal güvenliği, yani hukukun üstünlüğü sağlanacaktır.
3. Devlet yönetiminde kesinlikle liyakat olacak, iş ehline verilecektir.
4. Kuruluş kanunlarına göre bağımsız olan kurumların bağımsızlıklarına siyasi müdahale olmayacak ama bu kurumlar iktidarın hedeflediği büyümeye ve kalkınmaya odaklanacaktır.
5. Devleti yönetenlerin, iç borçlanmada işledikleri “İlk Günah” bizim iktidarımızda asla olmayacaktır.
6. Bir anayasal kurum olan “Ekonomik ve Sosyal Konsey”e işlev kazandırılacaktır.
7. Bütçe disiplini sağlanacak, bütçe dışındaki fonların (Türkiye Varlık Fonu dahil) tümü bütçe içine alınacaktır. “Düyunu Umumiye”yi çağrıştıran “Borçlar Genel Müdürlüğü” kapatılacaktır.
8. TBMM’de bir “Kesin Hesap Komisyonu” kurulacak ve bu komisyonun başkanlığı ana muhalefet partisine bırakılacaktır.
9. “Ulusal Vergi Konseyi” kurulacak, vergide adalet sağlanacaktır.
10. TBMM adına kamu harcamalarını denetleyen Sayıştay’ın, uluslararası normlara göre denetim yapması sağlanacaktır.
11. Kaynakların en verimli şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla mutlaka bir “Stratejik Planlama Teşkilatı” kurulacaktır.
12. Türkiye siyasetini mutlaka kirlilikten arındıracağız.
13. İzlenen kavgacı, “İhvanı” dış politikayı, “Yurtta Barış, Dünyada Barış” eksenine oturtacağız. Hiçbir ülkenin iç işlerine karışmayacak, bütün ülkelerle iyi ilişkiler kuracağız.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

-Gerçek İşsizlik Yüzde 30,2'ye Çıktı

- TÜİK’de artık “atıl işgücü” “adı”yla da olsa gerçek işsizlik oranını hesaplayıp açıklamaya başladı. Bir önceki ayla karşılaştırma yaparken kullanılan takvim etkisinden arındırılmış verilere göre yüzde 29,2 olan Ocak 2021’deki gerçek işsizlik oranı, arındırılmamış veriye göre de yüzde 30,2 oldu.
- Bu yıl ocak ayında çalışabilir yaşta ki nüfus (15 ve üstü) 1 milyon 211 bin kişi artarak 63 milyon 236 bine yükselirken, işgücü ise 64 bin kişi azalarak 31 milyon 309 bin kişiye geriledi.
- Aynı dönemde istihdam, büyük bir olasılıkla yeni yöntemle istihdam tanımının değişmiş olmasından kaynaklanan nedenlerle 162 bin kişi artarak 27 milyon 115 bine, işsizler ise 226 bin kişi azalarak 4 milyon 194 bin kişiye geriledi. İşsizlik oranı ise yüzde 14,1’den yüzde 13,4’e indi.
- TÜİK’in “ zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı” olarak hesaplayıp açıklamaya başladığı biraz daha geniş bir tanıma göre işsizlik ise yüzde 16,7’den yüzde 20,9’a yükseldi. (**Zamana bağlı eksik istihdam:İstihdamda gözükken, ancak esas işinde ve diğer işinde/işlerinde fiali olarak haftada 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişiler.**) Dolayısıyla, haftada bir saat çalışsa bile istihdamda gibi gözükken “işsizler” de dahil edildiğinde işsiz sayısı geçen yıla göre 1 milyon 304 bin kişi artarak 6 milyon 544 bin kişiye yükseliyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Yeni yöntemle TÜİK, işsizlerle, işgücü içerisinde gösterilmeyen iş bulma umudu kalmadığı için iş aramayanları da işgücüne ve işsizlere dahil ederek “**işsizlik ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı**” tanımıyla açıklamaya başladı. Bu oran da yüzde 20,1’den yüzde 23,6’ya yükseldi.
- İşsizler, zamana bağlı eksik istihdamdakiler ve umutsuzların toplamından oluşan ve ülkedeki işsizliğin boyutunu gerçeğe en yakın şekilde yansıtan “atıl işgücü”nün oranı ise yüzde 22,5’ten yüzde 30,2’ye çıktı. Bu tanıma göre hesaplanan gerçek işsiz sayısını ise 10 milyon 734 bin kişi olarak hesapladım.
- TÜİK’in işsizlik dışındaki, işsizlikle ilgili diğer göstergelerinin tümü hem önceki aylara hem de geçen yılın aynı ayına göre yukarı doğru gidiyor.

-İşsizlik Sigortası 204 Bin İşsize Para Ödedi

- Gerçek işsiz sayısının 11 milyona yaklaştığı bir dönemde, kaynakları farklı amaçlar (teşvik ve salgın destekleri gibi) için kullanılan İşsizlik Sigortası Fonundan şubat ayında işsizlik ödeneği alanların sayısı ise 204 bin 14 kişiye kaldı. Geçen yıl şubat ayında 698 bin işsize ödenek verilmişti.
- İşten çıkarmanın yasaklanması yüzünden işverenlerin işten çıkarmalarda “Kod 29’u” kullanmaları yüzünden, bu yolla işsiz kalanlar kıdem tazminatı ve diğer parasal haklarının yanı sıra işsizlik maaşı da alamıyorlar. Hem bu nedenle hem de süresi dolanların da ödenek alamaması yüzünden Fon giderek daha az işsize ödeme yapıyor.
- İşsizlik Sigortası Fonunun toplam varlığı ise bu yılın ilk iki ayında 5 milyar lira daha azalarak şubat ayı sonu itibarıyla 98,2 milyar liraya geriledi. 9 Mart 2021 tarihi itibarıyla de 94 milyar liraya düştüğü açıklandı.
- Bu arada, iş bulma umudunun azalmasına paralel olarak İş-Kur aracılığıyla iş arayanların sayısı da son bir yılda 589 bin kişi azalarak 2 milyon 863 bin kişiye geriledi.

-Sanayi Üretimi Arttı

- Sanayi üretimi bu yıl ocak ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 11,4, bir önceki aya göre yüzde 1 oranında arttı.
- Geçen yılın ocak ayına göre üretim madencilikte yüzde 15,4, imalat sanayiinde yüzde 12,1 artarken elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme sektöründe yüzde 0,1 oranında azalma yaşandı.
- Aramalı üretiminde yüzde 16,9, dayanıklı tüketim malları üretiminde yüzde 20,5, dayanıksız tüketim mallarında yüzde 6,3 sermaye malları üretiminde de yüzde 11,1 oranında artış yaşanırken, enerji üretimi yüzde 0,3 oranında azaldı. *(Türkiye daha az enerjiyle yüzde 11,4 gidi çok yüksek bir üretim artışı sağlamış gibi gözüküyor!)*

-Cari Açık 2021’e Daralma Eğilimiyle Başladı

- Özellikle turizm ve taşımacılık gelirlerinin sert bir şekilde azalmasına, ve TL’nin hızlı değer kaybı yüzünden altına olan talebin artmasına paralel olarak 2020 yılında hızla yükselerek, 6,8 milyar dolarlık fazladan 36,8 milyar dolarlık açığa dönüşen cari işlemler açığı 2020 yılına küçülme eğilimiyle başladı.
- Döviz gelirlerinin yüzde 7,6 azalarak 18,1 milyar dolara, döviz giderlerinin de yüzde 7,7 oranında azalarak 19,9 milyar dolara indiği ocak ayında cari işlemler açığı ise yüzde 8,1 oranında küçülerek 1,9 milyar dolara indi. Geçen yıl ocak ayında cari açık 2 milyar dolar olmuştu.
- Ocak ayı itibarıyla son bir yıldaki (yıllıklandırılmış) cari işlemler açığı ise bir önceki aya göre 200 milyon dolara yakın azalarak 36,6 milyar dolara indi.

-Merkez Bankasının Rezervi “Toparlanmıyor!”

- **Brüt Rezerv (Varlık):** Merkez Bankasının, **brüt rezervi** (altın + döviz); geçen hafta (26 Şubat – 5 Mart haftası) 3 milyar 550 milyon dolar azalarak 5 Mart itibarıyla 91 milyar 663 milyon dolara geriledi. 2020 yılı sonunda 93 milyar 206 milyon dolar olan brüt rezervde yılın geride kalan bölümünde Hazinesinin yaptığı yüksek miktardaki dış borçlanmalara rağmen 1,5 milyar dolarlık azalma yaşandı.
- **Recep Tayyip Erdoğan, 3,5 milyar dolarlık azalma yaşanan geçen hafta yaptığı açıklamada “döviz rezervinin toparlandığını” iddia etmişti.**
- 26 Şubat – 5 Mart haftasında, brüt döviz rezervi 1 milyar 247 milyon dolar azalarak **53 milyar 247 milyon dolara inerken, altın varlıkları da 2 milyar 303 milyon dolar küçülerek 38 milyar 416 milyon dolara indi.**
- **Net Rezerv: Merkez Bankasının, geçen hafta dış varlıkları 3,6 milyar dolar azalarak 93.6 milyar dolara gerilerken, 57,7 milyar dolar olan swap borçlarıyla birlikte toplam döviz borçları ise 1.9 milyar dolar azalarak**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

155,5 milyar dolara indi. Böylece Merkez Bankasının swap borçları dahil **net rezervi (eksi) -60,3 milyar dolardan -61,9 milyar dolara kadar düştü**. IMF ile 2020 yılında imzalanan Stand-by anlaşması ile kararlaştırılan analitik bilançoya göre (kamuun döviz mevduatı Merkez Bankası borcu **sayılmadığında**) ise net rezerv eksi - 46,1 milyar dolar olarak hesaplanıyor.

-AKP Döneminde Dış Borç İçin Ödenen Faiz

- Ocak ayında Türkiye dış borçlar için toplam 624 milyon dolar faiz ödedi. Bu tutarın 233 milyon dolarlık kısmını kamu sektörü, 391 milyon dolarlık kısmını ise özel sektör gerçekleştirdi.
- Bu arada AKP döneminde (Ocak 2003- Ocak 2021 aylarını kapsayan dönem) Türkiye'nin dış borçlar için ödediği toplam faiz 183 milyar 968 milyon dolara yükseldi. Bu tutarın da 85 milyar 764 milyon dolarlık kısmını kamu sektörü, 98 milyar 204 milyon dolarını ise özel sektör yaptı.

-Yabancı Yatırımcı Hala Güvenmiyor

- **Yabancı yatırımcıların Borsa İstanbul'da işlem gören hisse senetlerinde, Devlet ve özel sektör iç borçlanma kağıtlarında ve bankalarda TL ve döviz mevduatı olarak tuttıkları portföyleri (sıcak para) 26 Şubat – 5 Mart haftasında, döviz kurunda yaşanan yükselişin etkisiyle 294 milyon dolar azalarak 70,3 milyar dolara geriledi.**
- Ancak yüzde 17 gibi dünyanın en yüksek politika faizlerinden birini uygulamasına, iki yıl vadeli devlet tahvili faizlerinin yüzde 16'yı, mevduat faizlerinin yüzde 17'yi geçmiş olmasına rağmen yabancı yatırımcılar Türkiye'ye yatırım yapmakta çok da istekli görünmüyorlar. Merkez Bankasının yeniden faiz artırımına yönelik beklentiler güçlenmeye başladı.
- Yabancı yatırımcılar 26 Şubat- 5 Mart haftasında Borsa İstanbul'da 10,1 milyon dolarlık net hisse senedi sattılar. Aynı hafta 49,8 milyon dolarlık yeni Devlet iç borçlanma kâğıdı satın alırlarken, şirket borçlanma senetlerini ise 4,2 milyon dolar azalttılar. Dolayısıyla geçen hafta net olarak 56 milyon dolarlık bir portföy yatırımı çıkışı yaşandı.
- Yabancılar hisse senedinde yıl başından bu yana net 788 milyon dolar satış yaptılar. Devlet iç borçlanma senetlerinde ise 1 milyar 521 milyon dolarlık, şirket borçlanma senetlerinde de 39 milyon dolarlık net alım yaptılar.
- Yabancı yatırımcıların 5 Mart itibarıyla 70,3 milyar lira olan Türkiye'deki portföylerinin 29 milyar dolarlık kısmı hisse senetlerinden, 10,1 milyar dolarlık kısmı kamu ve özel sektör iç borçlanma kağıtlarından ve 31,2 milyar dolarlık kısmı da bankalardaki döviz ve TL mevduatlarından oluşuyor.
- SWAP: Bu arada, yabancı bankaların Türkiye'deki bankalarla yaptıkları swapların ise geçen hafta 22,8 milyar dolar düzeyinde bulunduğu tahmin ediliyor. Swaplarla birlikte Türkiye'deki sıcak para da 93,1 milyar doları buluyor.

-Kredi Ve Mevduat Gelişmeleri

Mevduat

26 – 5 Mart Şubat 2021 haftasında Bankalardaki (bankalararası mevduat dahil) toplam mevduat, tamamı döviz mevduatlarından kaynaklanan nedenlerle 19,5 milyar lira artarak 3 trilyon 536 milyar liraya yükseldi.

- **Dolarizasyon:** TL cinsinden mevduatların 29,7 milyar lira azalarak 1 trilyon 603 milyar liraya gerilediği haftada yabancı para mevduatların TL karşılığı ise döviz kurunda yaşanan artış yüzünden 49,3 milyar lira artarak 1 trilyon 933 milyar lira oldu. Yabancı para mevduatlar, dolar cinsinden bakıldığında ise 2,5 milyar dolar azalarak 259,4 milyar dolara indi. **Ancak bu azalış tümüyle paritedeki diğer bir ifadeyle Euro ve altının dolar karşısında değer kaybetmesinden kaynaklandı. Tasarrufların döviz ve altına ilgisi devam etti.**

- Yurtiçi yerleşiklerin döviz mevduatı söz konusu hafta 2,3 milyar dolar azalarak 230,4 milyar dolara indi. Yurtiçi gerçek kişilerin döviz mevduatı 1,8 milyar dolar azalarak 146,9 milyar dolara, tüzel kişilerin mevduatı da 442 milyon dolar azalarak 83,5 milyar dolara indi.

- **Parite Etkisi:** Yurtiçi yerleşik gerçek kişilerin (tasarruf mevduatı) döviz mevduatları parite etkisinden arındırıldığında 143 milyon dolar arttı, tüzel kişilerin döviz mevduatı ise 254 milyon dolar arttı. Parite etkisinden arındırıldığında geçen hafta yurtiçi yerleşiklerin döviz ve altın mevduatlarında aslında 398 milyon dolarlık artış yaşandı. Diğer bir ifadeyle dolarizasyon devam etti.

- Toplam mevduattaki dolarizasyon oranı ise geçen hafta yüzde 53,6'dan yüzde 54,7'ye çıktı. **Bankalardaki yurt içi ve yurt dışı kaynaklı toplam mevduatın yarısından çoğunu yine yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturmaya devam etti.**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

• Dolarizasyon; gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 57,3'den yüzde 57,5'e, yurt içi yerleşiklerin (gerçek ve tüzel kişilerin toplamı) mevduatlarındaki dolarizasyon oranı ise yüzde 52,4'ten yüzde 53,4'e çıktı.

• TL'ye güvenmeyen vatandaşlar Merkez Bankasının faiz artırımlarına ve döviz kurlarında yaşanan düşüşe rağmen ağırlıklı olarak döviz ve altın mevduatını tercih etmeye devam ediyor. Vatandaşlar ekonomi politikalarına ve iktidara güvenmediği için faiz artırımıyla döviz kurunda yaşanan düşüşü döviz alım fırsatı olarak değerlendiriyor.

Krediler

• Bankaların mali kesim dışındaki kesimlere verdiği krediler (bankaların bankalara verdiği krediler hariç) 26 Şubat - 5 Mart günleri arasında 17,9 milyar liralık genişlemeyle 3 trilyon 398 milyar liraya yükseldi.

• Bu dönemde TL krediler 2,1 milyar lira artarken, döviz kredilerinde kur artışından kaynaklanan nedenlerle 15,8 milyar liralık büyüme yaşandı. Mali kesim dışındakilere verilen döviz kredileri dolar cinsinden ise 3,2 milyar dolar azaldı. TL cinsinden krediler 2 trilyon 327 milyar liraya yükseldi. Döviz cinsinden krediler ise 154 milyar dolardan 150,8 milyar dolara (1 trilyon 71 milyar lira) indi.

Batık Krediler

• TMSF'nin takibinde olanlar da dahil zamanında ödenmediği için takibe alınan krediler 26 Şubat – 5 Mart günleri arasında 57 milyon lira azalarak 156,9 milyar lira oldu. (Bu tutara söz konusu krediler için işletilmiş olan faizler dahil bulunmuyor).

-KOBİ'lerin Banka Borcu 854 Milyar Lira

• Küçük ve orta boy işletmelerin bankalara olan kredi borçları ise 5 Mart itibariyle 857,9 milyar liraya çıktı. 853,7 milyar liraya çıktı.

• BDDK'nın verilerine göre KOBİ'lerin bankalara olan kredi borçları 26 Şubat - 5 Mart 2021 tarihleri arasında 4,2 milyar lira daha arttı.

• KOBİ kredilerinin 16,4 milyar dolarlık (122,8 milyar liralık) kısmı döviz kredilerinden oluşuyor. Kredi borçlarında yaşanan büyümenin de büyük 2 milyar liralık kısmı kur artışı yüzünden bu kredilerden kaynaklandı.

• KOBİ'lerin zamanında ödeyemediği kredi borçları 57,5 milyar liraya geriledi.

-Vatandaşın Banka Borcu

• Vatandaşın bankalara ve finansman şirketlerine olan borcu 26 Şubat – 5 Mart günleri arasında 556 milyon lira artarak 844,7 milyar liraya çıktı ve yeni bir rekor kırdı. Faiz artışına rağmen vatandaşların borcunda yıl başından bu yana ise 9,9 milyar liralık artış oldu.

• Bu borcun 697,1 milyar lirası tüketici kredilerinden, 147,6 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 433 milyon liralık, kredi kartlarında 123 milyon liralık artış yaşandı.

• İktidarın, salgına karşı alınan önlemler nedeniyle işini kaybeden, işini kaybetmediği halde geliri azalan, zorunlu izne çıkarılan vatandaşlara temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için bankalardan borçlanmayı adres göstermesi vatandaşların bankalara olan borcunu geçen yıl yüzde 41 oranında büyümesine yol açmıştı.

-3 Milyon 472 Bin Kişi Borcunu Ödeyemiyor

• Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi'nin verilerine göre bu yıl ocakta 41 bin 838 kişi tüketici kredisi, 40 bin 663 kişi ise kredi kartı borcunu, vadesinde ve daha sonra tanınan 180 günlük temerrüt süresince ödemediği için bankalar tarafından icra takibine alındı. Hem kredi kartı hem de tüketici kredisi borcu nedeniyle takibe alınanlar tek kişi sayıldığında ocakta toplam 73 bin 380 vatandaş kara listeye alındı.

• Ocak 2021 sonu itibariyle takibe alınmış olmalarına rağmen 2 milyon 373 bin 837 kişi tüketici kredisi, 2 milyon 473 bin 516 kişide kredi kartı borcunu son beş yılda ödeyemedi. Hem kredi kartı hem de tüketici kredisi borcunu birlikte ödeyemeyenler tek kişi sayıldığında listeye alınan ve halen borcunu ödeyememiş olanların sayısı ocak sonu itibariyle 3 milyon 472 bin 628 kişi olarak açıklandı.

-Faiz Oranları – Türkiye'nin Riski Yeniden Artıyor

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

• 5 Mart itibariyle bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 0,24 puan artarak yüzde 17,27'ye çıkarken ticari kredi faizleri ise 0,72 puan artarak yüzde 19,36 oldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Merkez Bankası Fonlama Faizi

- Merkez Bankasının bankalara çeşitli yollardan verdiği paranın ortalama faizi de **12 Mart itibariyle** de yine politika faizi olan yüzde 17,0 seviyesinde gerçekleşti.
- **Türkiye yüzde 17,00 olan Merkez Bankası politika faiziyle dünyada en yüksek faiz uygulayan ilk 10 ülke arasında yer alıyor. Sadece Venezuela ve Arjantin gibi ülkeler Türkiye'den daha yüksek faiz uyguluyor. Birçok ülkede faiz negatif, birçok ülkede de sıfır seviyesinde bulunuyor.**
- Merkez Bankasının bankaları fonlama maliyeti 16 Temmuz'dan bu yana 9,66 puan arttı. *(TCMB ortalama fonlama faizi 16 Temmuz yüzde 7,34 olmuştur.)*

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

- İki yıl vadeli devlet tahvili 12 Mart günü yüzde 16,38 faiz oranıyla **(gösterge faiz)** işlem gördü. Beş yıl vadelinin faizi yüzde 15,11'e, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 14,15'e yükseldi.
- Devlet tahvili faizleri bir önceki haftaya göre iki yıl vadeli 0,37 puan, beş yıl vadeli 0,45 puan ve on yıl vadeli 0,29 puan arttı.
- **Bazı Ülkelerin Faizi: Aynı gün (12 Mart) Almanya'nın iki yıl vadeli tahvilleri -0,687, Japonya tahvilleri yüzde -0,126, İngiltere tahvilleri yüzde 0,099, ABD tahvilleri ise yüzde 0,147 faiz oranıyla işlem gördü.**
- **Beklenen Reel Faiz:** Merkez Bankası, 2021 sonu için enflasyon tahminini yüzde 9,4, 2022 için yüzde 7 ve 2023 yılı için yüzde 5 olarak açıkladı. Merkez Bankası'nın yüzde 17 olan politika faizi üzerinden beklenen reel faiz (risk primi) yıllık yüzde 9,3, Hazine iç borçlanma kağıtları üzerinden ise yüzde 7 olarak hesaplanıyor.

Risk Primi (CDS)

- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS *(Kredi temerrüt sigortası)* ise geçen hafta da hızla yükselerek 12 Şubat itibariyle 327,21'e çıktı. Türkiye'nin riski önceki haftaya göre yüzde 4,39 oranında arttı.
- **Türkiye hala en yüksek riske sahip ülke konumunu sürdürüyor.**
- **Türkiye'ye en yakın ülke olan Brezilya'nın risk primi 196,5 düzeyinde bulunuyor. Risk primi en düşük ülke ise 8,41'le Danimarka. Risk priminin yüksek seyretmesi Türkiye'nin dış borçlanma maliyetlerinin yüksekliğini gösteriyor.**
- Türkiye'nin risk primi son bir ayda yüzde 13,1 oranında artarken, son altı ayda yüzde 36,1, son bir yılda ise yüzde 24 oranında azaldı.
- Risk primi son 5 yılda en düşük noktaya 152,28'le 5 Ocak 2018 tarihinde inmiş, en yüksek noktaya da 643,15 değeriyle 10 Mayıs 2020 tarihinde çıkmıştı.

-Sosyal Güvenlik Sisteminin Açıkları Büyüyor

- 2020 yılında sosyal güvenlik sisteminin gelirleri (Merkezi Yönetim Bütçesinden yapılan transferler de dahil) yüzde 11,4 oranında artarak 472,6 milyar lira oldu. Gelirin büyük kısmını oluşturan prim gelirleri yüzde 10,5 artarak 320 milyar lirada kalırken, bütçeden yapılan transferler ise yüzde 26,6 oranında büyüyerek 248,8 milyar lira oldu.
- SGK'nın finansman açığı ise bir önceki yıla göre yüzde 69 oranında büyüdü ve 67,5 milyar lira oldu. Ancak bütçeden aynı dönemde finansman açığını karşılayabilmesi için SGK'ya toplam 71 milyar lira aktarıldı.
- AKP döneminde (2003-2020) bütçeden SGK'ya yapılan transferler 1 trilyon 428 milyar lirayı buldu. Bunun 425 milyar liralık kısmı finansman açığının karşılanması için gerçekleştirildi.
- 2020 yılında aktif sigortalı sayısı yüzde 6,1 artarak 23 milyon 344 bine, aylık alanların sayısı (kişi) yüzde 2,2 artarak 13 milyon 264 bine yükseldi.

-Ciro ve Perakende Satışlar

- Ocakta sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler kesiminin toplam cirosu 2020 yılının aynı ayına göre yüzde 30,2, bir önceki aya göre ise yüzde 2,1 oranında artış gösterdi.
- Yıllık ciro artışı sanayi sektöründe yüzde 40,5, inşaatta yüzde 3,7, ticarete yüzde 33,2 ve hizmetler sektöründe yüzde 8,2 artış kaydetti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Ocakta, perakende satışlar ise geçen yılın aynı ayına göre cari fiyatlarla yüzde 16,7, sabit fiyatlarla (enflasyondan arındırılmış) ise yüzde 2 oranında artış kaydetti. Satış hacmi ocakta bir önceki aya göre ise cari fiyatlarla yüzde 1,7, sabit fiyatlarla ise yüzde 0,3 oranında artış gösterdi.

EKONOMİK REFORM PAKETİ, 19 YILDIR YAPILAN YANLIŞLARIN İTİRAFİ!

- Kopyala-Yapıştır usulü bir reform müjdesi: basit usulde vergilendirilen 850 bin küçük esnafa gelir vergisi muafiyeti!
- Yeni eleman istihdam eden işverene 1 kişilik istihdam için Kredi Garanti Fonu (KGF) kefaletiyle 24 ay vadeli kredi!
- Bütçe dışında 'Tahvil Garanti Fonu' kurulacak!
- KİK yeniden değiştiriliyor!
- Kamuda tasarrufa gidilecek!
- Yeni dönem dört temel üzerinde bina edilecek: Yatırım, istihdam, üretim, ihracat!
- TÜİK sözde Bağımsız olacak!

İktidarın 'Yeni Bir Dönem Başlatıyoruz' diyerek geçtiğimiz yılın Kasım ayından bu yana sürekli yinelediği reform paketlerinin ikincisi 12 Mart'ta Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından açıklandı. İç ve dış piyasaların, iş dünyasının ve tüm kesimlerden milyonlarca kişinin merakla beklediği Ekonomik Reform Paketi, tıpkı İnsan Hakları Eylem Planı gibi 4,5 aydan bu yana yükseltelen beklentileri karşılayamadığı gibi, bir heyecan da yaratmadı!

Bunun nedenlerinden birisi açıklanan vaatler, reform iddialarının içeriğinin boş, bilinen ve bugüne kadar iktidarın yanlıştır ısrarından kaynaklanan eksikliklerin itirafı olması, ikinci neden ise iktidarın 19 yıllık icraatlarında sergilediği söylem ve eylem tutarsızlığının, açmazların bu belgelere de yansması.

Örneğin, Cumhurbaşkanı Erdoğan, Ekonomik Reformlar Tanıtım Toplantısı'nda reformların öncelikli temel ilkelerini sayarken;

- Meclisin bütçe ve denetim yetkisinin genişletilmesi,
- Kamu harcamalarında ve kamu ihaleleri alımlarında şeffaflık, hesap verilebilirlik
- Bütçe birliği ve Hazinesinin tekliği ilkesine uymayı vaat etti.

Oysa bu vaatlerden iki gün önce Kamu-Özel İşbirliği (KÖİ), Yap-İşlet-Devret modeliyle 15 Mart 2020'den bu yana yapılan ancak bir yıldır üstlenici iktidar yanlısı müteahhitlerin finansman bulamadığı projelere Hazineyi ve Ulaştırma Bakanlığı kefil eden, borç taahhüdü altına sokan yasayı meclisten geçirdi.

Beş ay önce istifa eden eski Hazine-Maliye Bakanı ve görevden aldıkları Merkez Bankası Başkanı'nın tükettiği, nerede olduğu, kime satıldığı bilinmeyen, 128 milyar dolarlık döviz rezervi konusundaki iddialara, taleplere şeffaf ve inandırıcı şekilde yanıt vermedi. Bunun yerine üç haftada üç farklı bahane üretmeyi ve 'Kayıp' rezervleri sorgulayanlara 'Taş Bedduası' etmeyi tercih etti!

Sadece bu iki sıcak örnek bile Cumhurbaşkanı Erdoğan ve başında olduğu iktidarın ekonomik reform söylemlerinin zihniyetlerini örtme amaçlı olduğunu açık şekilde göstermektedir. Kaldı ki, TBMM'yi etkisizleştiren, Sayıştay raporlarını TBMM'den kaçırarak, kamu harcamalarını, Varlık Fonu kaynaklarını TBMM ve Sayıştay denetimi dışına çıkartmak üzere düzenlemeler yapan, yasalar çıkartarak iktidarın kendisidir.

- Bütçede TBMM'nin tanıdığı borçlanma limiti yetkisini pervasızca aşarak, tek maddelik bir yasayla meclisin denetim yetkisini devre dışı bırakan da bu iktidardır.

Kopyala-Yapıştır usulü bir reform müjdesi: basit usulde vergilendirilen 850 bin küçük esnafa gelir vergisi muafiyeti!

Aylardır orta direğin, esnafın yok olduğu, borçlarla boğulduğu uyarılarına, çağrılarına kulak tıkayan iktidar, esnafın borçlarını faiziyle sadece 6 ay ertelemeyi esnafa lütuf gibi sundu. TESK'in kredi ve vergi borçlarının 2022'ye ertelenmesi taleplerini duymazlıktan geldi. Ta ki, Sayın Genel Başkanımızın iktidarımızın ilk gününde alınacağını açıkladığı kararlar arasında, esnafın vergi-kredi borçlarının faizlerinin silineceği, anaparanın da esnafın kendi ödeme gücüne göre taksitlendirileceği açıklamasından sonra, şimdi basit usulde vergilendirilen berber, kuaför, tesisatçı, tamirci vb. 850 bin küçük esnafa gelir vergisi muafiyeti getireceğini müjdeliyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bir yılı aşkın süredir işyerleri kapalı ya da kısıtlı şekilde açılan bu küçük esnaf, zaten ne vergisini ne kirasını, ne elektrik-su faturasını ne de kredi taksitini ödeyebilecek durumda. Muafiyet getirilmese de bu insanların artık neyini alacaksınız? Bu iktidar şayet alabileceğine inansaydı, 850 bin esnafa vergi muafiyeti getirir miydi? Bu insanların aylık geliri zaten asgari ücret düzeyinde bile değil.

- Geriye kalan, kapısına kilit vurma noktasındaki milyonlarca esnaf ne olacak?

Yeni eleman istihdam eden işverene 1 kişilik istihdam için Kredi Garanti Fonu (KGF) kefaletiyle 24 ay vadeli kredi!

Artık TÜİK'in de yüzde 30'u aştığını resmen kabul ve ilan ettiği işsizliğe karşı, iktidarın reform çözümü yine kredi ve borçlandırma. Yeni eleman istihdam eden işverene 1 kişilik istihdam için Kredi Garanti Fonu (KGF) kefaletiyle 6 ay ödemesiz 24 ay vadeli kredi, yani BORÇ vaat ediyorlar. Bu imkân, azami 5 kişiye kadar yapılacak yeni istihdam için söz konusu olacak ve tutar toplamı 500 bin TL'ye kadar çıkabilecek.

Nispeten işsizliği azaltmak, istihdamı artırmak için doğru bir yaklaşım olarak görülse de geçmiş dönemlerde benzer istihdam teşvikleri verildi, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan işsizlerden çok, işverenlere kaynak aktarıldı ama sonuç ortada. Beş kişiyi işe başlatıp, 500 bin TL KGF kefaletli kredi alan işveren, parayı alıp 6 ay ya da 1 yıl sonra bu kişileri çıkartırsa ne olacak? 2017, 2018, 2019'da her seçim ve referandum öncesi açılan istihdam seferberlikleri, dağıtılan KGF ve Hazine kefaletli 300-400 milyar liralık kredilerin büyük bölümü batağa dönüştü, geri ödenemedi.

Bütçe dışında 'Tahvil Garanti Fonu' kurulacak!

Cumhurbaşkanı Erdoğan bu kez kamu ve özel bankalardan yeni kredi destekleri ya da bankaları yeni kredi vermeye çağırmak yerine, batık kredilerin ulaştığı boyutlar nedeniyle, bankaları 'Operasyonel yeniden yapılandırmaya' teşvik edeceklerini söylüyor. Kredi borcunu ödeyemeyen, yüzdürülebilir durumda olan şirketlere bankaların yeniden yapılandırma olanağı sağlanmasını destekleyeceklerini ifade etti.

İktidar, bankaların artık ne zorla ne talimatla yeni bir kredi kampanyasının yükünü kaldırmayacaklarını bildiği için 'Halka açılma ve halka arz' yoluyla şirketlerin finansman sağlamasına kolaylıklar getirileceğini, Sermaye Piyasası Yasası'nda bu yönde düzenlemelere gidileceğini açıkladı. Halka arzlara ve açılmalara, şirketlerin tahvil ihraçlarına talep zemini yaratmak, ihraç edilecek hisse senedi ve tahvillere tasarruf sahiplerinin yatırım yapmasını sağlamak üzere de bütçe dışında 'Tahvil Garanti Fonu' kurulacak.

Bütçe disiplininin, borçlanma ve borç yönetiminin en temel ilkesi olan bütçe birliği ve hazinenin tekliği ilkesini 19 yıldır delik-deşik eden iktidar, şimdi terk ettiği bu ilkeleri yeniden hayata geçirmekten, bütçe dışı döner sermayeli kuruluşları ya kapatmak ya da bütçeye dahil etmekten, hazinenin döviz ve altın cinsi yerine TL cinsi borçlanmasını sağlamaktan söz ediyor ve bunu reform olarak sunuyor.

- Başta Varlık Fonu olmak üzere, daha bir ay önce meclisten geçirilen Çevre Ajansı ve bünyesindeki Çevre Koruma Fonu ve diğer bütçe dışı fonları denetimsiz şekilde harcayarak bütçe birliği ilkesini ortadan kaldıran yine iktidarın kendisi. Hazineyi iki ay öncesine kadar yurtiçinden bile dolar-euro-altın cinsinden borçlanma ihalesine çıkartan iktidarın kendisi. Hazine ve Maliye Bakanlığı Bünyesinde Borçlanma ve Borç Yönetimi Başkanlığı kurup merkezini de bakanlık dışına, İstanbul'a taşıyan iktidarın kendisi.

Ekonomi Reformları Tanıtım Töreni'nde yeni yönetim modeli ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi (CHS) ile Türkiye ekonomisinin çok daha iyi bir noktaya geldiğini söyleyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, madem öyle ne diye şimdi CHS ile terk edilen, lağvedilen, uygulamadan kaldırılan düzenlemeleri, kuralları tekrar hayata geçirmekten söz ediyor ve bunu reform diye sunuyor? CHS sonrası ortaya çıkan ve ağırlaşan tüm sorunlar, her şeyin tek kişinin kontrolüne bırakıldığı yasama organının yürütmeyi denetlemesinin imkânsızlaştırıldığı bu yönetim sisteminin sonucu!

KİK yeniden değiştiriliyor!

Kamu İhale Kanunu (KİK) AK Parti hükümetleri ve son üç yıldır da CHS ile 2003'ten bu yana 191 kez değiştirildi. Neredeyse kamu ihaleleri ve alımlarının yüzde 90'ına varan bölümü istisna maddesi kapsamında davet usulüyle, iktidara yakın müteahhitlerle kapalı kapılar ardında yapıldığı halde, şimdi KİK'in tekrar değiştirileceği, ihalelerin şeffaf hale getirileceği, kamu alımlarında 'istisna' kapsamının daraltılacağı, Kamu Alımları Kanunu çıkartılacağı, kamu alımlarında yerlilik kriterine ağırlık verileceği, ithal alımların azaltılacağı reform kapsamında vaat ediliyor.

Kamuda tasarrufa gidilecek!

Kamuda tasarrufa gidilmesi, taşıt alımı ve kiralamaların, temsil ve ağırlama giderlerinin azaltılması vb. önlemler de reformlar kapsamında sıralanıyor. Ancak bu konuda inandırıcılık için öncelikle Cumhurbaşkanlığı'nın radikal

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

bir şekilde tasarrufa gitmesi, harcamalarını kısması, 13 VIP uçağın yer aldığı Cumhurbaşkanlığı uçak filosunun, yüzlerce zırhlı binlerce aracın yer aldığı taşıt filosunun azaltılması, yeni taşıt alımından, kiralanmasından vazgeçilmesi gerekiyor.

Cumhurbaşkanlığının sayısı 13 olan özel uçak filosunun dışında, bu yıl içinde satın alınacak 47 yeni lüks taşıt ile mevcut kara ve hava taşıtlarının bakım onarımı ve giderleri için bütçeden yapılacak harcama 183 milyon 600 bin lira. Marmaris'te yapımı süren yazlık Saray hariç Ankara ve İstanbul'daki saray ve binaların bakım ve onarımı için de bu yıl 60 milyon lira harcanacak.

2021 yılı yatırım programına göre, Cumhurbaşkanlığı'nın devam eden projelerine 250 milyon, yeni projelere de 198,6 milyon olmak üzere genel bütçeden toplam 448 milyon 600 bin lira ödenek ayrıldı.

Yeni dönem dört temelin üzerinde bina edilecek: Yatırım, istihdam, üretim, ihracat!

CUMHURBAŞKANI Erdoğan açıklamasında 'İkide bir fiyat istikrarı diyorlar ya biz onu bir kanara attık, bir kenara koyduk, Yeni dönem dört temelin üzerinde bina edilecek. Yatırım, istihdam, üretim, ihracat. Bu amaçla harcama disiplini, kamu borç yönetimi vergi düzenlemeleri kamu alım ihaleleri gibi hususları kapsayan yeni politikaları hayata geçiriyoruz" dedi. Yani yeni göreve getirdiği Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan'ı ve Merkez Bankası Başkanı Naci Ağbal'ı da fiyat istikrarıyla birlikte bir kenara attı!

Her iki isim de yeni dönemde önceliğin fiyat istikrarı ve enflasyonla mücadele olacağını söylerken Erdoğan tam tersini söyledi. Dolayısıyla fiyat istikrarı bir kenara atıldıysa, makro istikrar, ekonomik istikrar da bir kenara atılacak ve keyfilik sürecek demektir. Cumhurbaşkanı Erdoğan bu sözleriyle kendi açıkladığı reformlara kendisinin de inanmadığını ilan etti.

Aslında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın reform diye açıkladıklarının büyük bölümü çok önceden beri var olan ancak CHS'ye geçişle birlikte, Cumhurbaşkanlığı Kararları ve AK Parti Grubuna verdirilen torba yasa teklifleriyle ortadan kaldırılan uygulamalar.

Reformlarla kamuda personel alımlarının artık tek bir merkezden yürütüleceği söylenmesine karşılık, daha önce bu işlevi yürüten Devlet Personel Başkanlığı'nı CHS ile lağveden kendisi. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay Başkanlığı'nda Ekonomik Koordinasyon Kurulu oluşturulduğu açıklanmasına karşılık daha önce bu kurul parlamenter sistemde Başbakan ve Ekonomiden Sorumlu Başbakan Yardımcısına bağlı olarak zaten vardı ve yeni sistemle lağvedildi. Anayasada da yer alan Ekonomik Sosyal Konsey ise yıllardır toplanmıyor.

Yine Hazine ve Maliye Bakanı'nın başkanlığında oluşturulan Finansal İstikrar Komitesi de önceki yönetim sisteminde vardı. Yeni yönetim sisteminde kaldırıldı, şimdi 'reform' diye pazarlanıyor.

Ekonomik Reformlarla yine çok sayıda kurul, komite, komisyon kurularak, AK Partilere, iktidara yakın eski bakan, bürokrat, vekil, akademisyenlere arpalıklar, ilave maaş olanakları yaratılıyor.

Cumhurbaşkanlığı bünyesinde Sağlık Endüstrileri Başkanlığı ile Yazılım ve Donatım Endüstrileri Başkanlığı kuruluyor. Bu oluşumlara, başkan, başkan yardımcılar, daire başkanları, genel müdürler, uzmanlar, uzman yardımcılar, memurlar, sekreterler, şoförler, makam araçları doldurulacak.

Reform uyarınca bu yapılanmalarla Türkiye'nin tıbbi cihaz, ilaç, medikal ürünler ile bilişim, yazılım, programcılık vb. alanlarda hamle yapması hedefleniyor.

18 yaş ve daha küçük olanlar da BES'e girebilecek!

18 yaş ve daha küçük olanlar da BES'e (Bireysel Emeklilik Sistemi) girebilecek, prim ödeyerek, tasarruf edecek ve genç yaşta emekliliğe hak kazanacak. Geçtiğimiz yıl Eylül ayında Cumhurbaşkanı Erdoğan, BES fonlarında biriken 155 milyar TL'nin kaynak olarak kullanılması, kredi olarak özel sektöre aktarılması için yasa düzenlemesine gideceklerini açıklamıştı. Bankalardan, yurttışlardan gelen tepkiler üzerine geri adım atmak zorunda kaldılar. Şimdi 18 yaş ve henüz reşit olmayan 18 yaş altını da sisteme dahil etmek, fonu büyütmek ve aileleri çocuklarının geleceği ve emekliliği için prim yatırmaya yönlendirmek istiyorlar. Prim ödemelerinin yüzde 25'ini yine devlet üstlenecek. Ancak 18 yaş ve altındaki gençler lise çağında, çoğu çalışmayanlardan oluşuyor. Yani Erdoğan, ailelere çocukları için prim yatırarak tasarruf etmeleri telkininde bulunurken, gençlere de ileride üniversiteyi de bitirseler iş bulamayacakları için şimdiden BES'e girip ana-baba parasıyla emekli olma vaadinde bulunuyor.

Kamuda tayin, atama ve görevlendirmelerde liyakat!

Reformlarda kamuda üst yönetime yapılacak tayin, atama ve görevlendirmelerde mesleki eğitim, birikim, deneyim ve liyakatin dikkate alınacağı, kamu görevlilerinin kadrolarına bağlı pozisyonları dışında en fazla bir kurumun yönetim veya denetim kurulunda görev alabileceği yer alıyor. İktidar nihayet kamu yönetiminde

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

liyakatin önemini kavramaya başlamış ve Cumhurbaşkanı danışmanlarına, AK Partili eski bakan, vekil, bürokrat, iktidar yakınlarına 4-5 yerden maaş bağlamanın adaletsizliğinin ve tepkilerin farkına varmış görünüyor. Ancak bu konuda ne kadar samimi oldukları da icraatla görülecek.

TÜİK sözde Bağımsız olacak!

Cumhurbaşkanı reformlar kapsamında TÜİK'in de 'bağlı kuruluş' statüsünden 'ilişkili kuruluş' statüsüne geçirileceğini açıkladı. TÜİK, Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinden özerk ve bağımsız kurum haline getirilecek. İktidar bu adımla TÜİK'in verilerine güvensizliğin dip yaptığını ve kurumun itibarsızlaştığını da kabul etmiş oluyor. TÜİK'i bağımsız konuma getirerek yeniden itibar ve güven sağlamayı planlıyor. TÜİK'in de Merkez Bankası'nın da güvenilirliğini ve itibarını yok eden, beğenmediği başkanları bir gecede değiştirip kapı önüne koyan da bu iktidar. Zihniyet aynı olduktan sonra TÜİK'i yasayla bağımsız yapsanız ne olacak? TÜİK'in bağımsız ilişkili kuruluş statüsüne geçirilmesi de göstermelik bir reform adımı!

Açıklananlar bir reform değil. Tıpkı İnsan Hakları Eylem Planı gibi büyük bölümü mevcut ve önceki yasalarda, anayasada yer alan, ancak bu iktidarın değiştirdiği, uygulamadığı, ciddiye almadığı ve şimdi ağır bedellere mal olan yanlışları gidermek için tekrar uygulamaya koymayı vaat ettiklerinden ibaret.

- Reform diye gündeme getirilenlerin bir bölümü yeni yönetim sistemiyle lağvedilen, kaldırılan kurumların, uygulamaların yeniden tesis edilmesi.

- Bir bölümü ise IMF, OECD ve AB'nin tavsiye, talep, öneri ve uyarılarının, bu kuruluşlara verilen taahhütlerin hayata geçirilmesini içeriyor.

TÜİK'TE YÖNTEM VE BAŞKAN DEĞİŞSE DE VERİLERE GÜVEN EROZYONU DEĞİŞMİYOR!

Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) yeni hesaplama yöntemiyle açıkladığı Ocak 2021 istihdam ve işsizlik verileri, yöntem ve başkan değişse de güven erozyonunun değişmediğini ortaya koydu. TÜİK'in yeni başkanı şeffaflaşmayı reddedip, oluşturulan danışma kurullarını lağvederek göreve başlarken, açıkladığı verilerde, gizlenen gerçek işsizliğin yüzde 30'un üzerinde olduğu resmi olarak ilk kez ilan edildi!

Türkiye İstatistik Kurumu'nun Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Avrupa Birliği İstatistik Ofisi (Eurostat) ilkelerine uyumlu hale getirerek yeni hesaplama yöntemi ile açıkladığı Ocak 2021 istihdam ve işsizlik istatistikleriyle, tanımlamalar ve adlandırmalar değiştirilse de yıllardır gizlenen bir gerçek açığa çıktı ve gerçek işsizliğin yüzde 30'u aştığı anlaşıldı.

AK Parti iktidarları döneminde 19 yılda TÜİK Başkanı 7 kez, son 10 ayda üç TÜİK Başkanı değişti. Muhammed Cahid Şirin 9 ay, Ahmet Kürşad Dosdoğru sadece 14 gün görevde kaldı.

Şirin'in görevden alınmadan iki ay önce başlattığı ve yerine gelen Dosdoğru'nun da hızlandırdığı 'kurumsal şeffaflaşma, iade-i itibar ve verilerin güvenilirliği' adımları, 1 Mart'ta atanan Marmara Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Said Erdal Dinçer tarafından iptal edildi.

Yeni başkanın göreve başladığı gün TÜİK, 2020 yılı 4. Çeyrek ve yıllık büyüme hızı verilerini açıkladı. Ardından 3 Mart'ta Şubat 2021 Enflasyon verileri ve son olarak da 10 Mart'ta yeni hesaplama yöntemiyle Ocak 2021 işsizlik ve istihdam istatistikleri açıklandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Ekonomik Reform Paketi'nde TÜİK'in bağımsız kuruma dönüştürüleceğini açıklamasına karşılık iki haftada açıklanan üç kritik veride de TÜİK'te bir şeyin değişmeyeceği, verilerle ilgili güvensizlik, makyajlama iddiaları ve tartışmaların süreceği açık şekilde ortaya çıktı.

YÜZDE 30,2 OLAN GERÇEK İŞSİZLİK ATIL İŞGÜCÜ ADI İLE GİZLENDİ!

Yeni yöntemle göre hesaplanan Ocak ayı istihdam ve işsizlik verilerinde, resmi işsizlik oranı yüzde 12,2'ye geriledi. TÜİK'in açıkladığı; ILO ve Eurostat ilkeleriyle yeni yöntemle göre hesaplanan Ocak ayı istihdam ve işsizlik verilerinde, resmi işsizlik oranı yüzde 12,2'ye geriledi. Ülke genelinde 15 ve üzeri yaştaki kişilerde işsiz sayısı, bir önceki aya göre bin kişi azalarak 3 milyon 861 bin kişiye düştü. İstihdam edilenlerin, yani çalışanların sayısı 822 bin kişi arttı!

Eski yöntem ile resmi işsizlik oranı salgının olmadığı, işyerlerinin kapanmadığı, milyonlarca kişinin işten çıkartılıp ücretsiz izne gönderilmediği 2019 başında yüzde 13,5 iken, yeni düzenleme ile şiddetli salgına rağmen 2021 ocak başında bir anda 12,2'ye iniyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

TÜİK'in dar tanımlı işsizlik rakamları, özellikle salgın döneminde iş gücü piyasalarında yaşanan tahribatı perdelediği için zaten güvenilirliğini yitirmişti. Kurumun açıkladığı verilerin içerisinde iş bulma ümidini yitirdiği için iş aramaktan vazgeçenler, mevsimlik işçiler, çalışmaya hazır olduğu halde iş aramayanlar, salgında işyeri kapandığı için ücretsiz izne çıkartılanlar ya da kısa çalışma ödeneği alan yaklaşık toplam 4 milyon kişi işsiz sayılmıyordu. Dolayısıyla TÜİK dışında yapılan hesaplamalarda geniş tanımlı işsizliğin yüzde 30'u aştığı, işsiz sayısının da 11 milyona ulaştığı açık şekilde görülmesine karşılık iktidar bunu görmezden geldi. Cumhurbaşkanı Erdoğan sürekli şekilde işsizliğin azaldığını iddia etti.

TÜİK daha önce çeşitli tanımlamalar altında tasnif ettiği, ancak işsiz saymadığı milyonlarca kişiyi yeni hesaplama yönteminde '**ATIL İŞGÜCÜ**' olarak tanımlama yoluna gitti. Zamana bağlı eksik istihdam, potansiyel işgücü ve işsizlerden oluşan atıl işgücü oranı, ocakta bir önceki aya göre artarak yüzde 29,1 oldu. Mevsim etkilerinden arındırılmamış atıl işsizlik oranı ise yüzde 30,2.

Aslında atıl işgücü, zaten çalışma çağında olduğu halde çalışmayan işi olmayanları, herkesin bildiği tanımlama ile geniş tanımlı işsizleri ifade ediyor. TÜİK yıllardır dile getirilen geniş tanımlı işsizliğin yüzde 30'u aştığını açıklarken, sayı vermedi. Ancak çalışma çağındaki nüfus ve işgücüne katılım sayılarının mevsim etkilerinden arındırılmış yüzde 29,1 ve arındırılmamış yüzde 30,2'si 10,7 milyon ile 11,1 milyon kişilik atıl işgücü ya da işsiz sayısını ifade ediyor. TÜİK'in 3,8 milyon kişi olarak açıkladığı dar tanımlı resmi işsiz sayısı, TÜİK'in, atıl işgücü- geniş tanımlı işsiz oranının kapsadığı işsiz sayısı arasındaki fark, 6,5-7 milyon kişi. Diğer deyişle TÜİK, uzun süredir gerçek işsizliğin yüzde 60'ını, Türkiye'de çalışabilecek durumdaki her 3 kişiden birisinin işsiz olduğunu gizlemiştir!

1 Mart'ta ilk olarak 2020 büyüme rakamlarıyla başlayan veri güvenilirliği tartışması, 3 Mart'ta enflasyon rakamlarının açıklanmasıyla devam etti. Şimdi de işsizlik rakamlarında ILO ve Eurostat ilkelerine uyum görüntüsü altında yapılan yeni hesaplamayla açıklanan veriler de güvenilir ve inandırıcı değil.

TÜİK'in 'Atıl İşgücü' adı altına gizleyerek de olsa geniş tanımlı gerçek işsizliğin yüzde 30,2 olduğunu kabul etmesi de rakamlarla yalan söyleme alışkanlığının küçük bir nebze de olsa resmi kabulü ve itirafıdır.

İKTİDARIN HEDEFLERİNE KENDİLERİ BİLE İNANMIYOR

Merkez Bankası Beklenti Anketi reformlara rağmen iktidarın hedeflerine inançsızlığı gösterdi! Ekonomide istikrar endişesi ve güven kaybının en somut göstergesi, Ekonomik Reformların açıklandığı gün, MB'nin yayınladığı Beklenti Anketi sonuçlarında somut şekilde açığa çıktı. TOBB, TİM, MÜSİAD, İTO gibi iş dünyası çatı örgütlerinin yöneticileri adeta açıklanan reform vaatlerine övgü yarışına girerken, iş dünyasının nabzını tutan MB beklenti anketinin sonuçları ilan edilen hedeflerin tutturulacağına inanılmadığını gösterdi!

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Ekonomik Reformları tanıttığı ve kamuoyuna, iş dünyası temsilcilerine açıkladığı 12 Mart'ta, aynı gün MB tarafından açıklanan Mart 2021 Beklenti Anketi sonuçları ise iktidara, ekonomi yönetimine ve ekonomik hedeflere güvensizliği, hedeflerin tutacağına inançsızlığı ve gelecek 12 aya dönük karamsarlığı açıkça gösterdi.

Cumhurbaşkanının açıklamalarından sonra, başta Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), İstanbul Ticaret Odası (İTO), Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD), Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) gibi iş dünyasının çatı örgütlerinin başkanları adeta övgü yarışına girdiler.

Yapısal reformların devreye gireceği, yabancı yatırımcıların Türkiye'ye yöneleceği, 200 milyar dolarlık ihracat hedefinin aşılacağı, özel sektörün yatırım şevkinin artacağı vb. görüşleri dile getirdiler. Aynı kişiler geçtiğimiz eylül ayında eski Hazine ve Maliye Bakanının açıkladığı Yeni Ekonomik Program'a (YEP) istifasından sonra ise yeni hazine ve maliye bakanına övgüler düzmüştü.

Milyonlarca kişiyi temsil eden başkanların bu övgüleri ve coşkularına karşılık temsil ettikleri sanayiciler, ihracatçılar, yatırımcılar ile MB tarafından her ay düzenli olarak yapılan beklenti anketi sonuçları ise Mart ayında tam tersini gösteriyor.

Cumhurbaşkanının 'Fiyat istikrarını bir kenara attık' sözlerine ve MB'nin yüzde 9,4'lük yılsonu enflasyon hedefine karşılık beklenti anketinde yılsonu enflasyon beklentisi bir ay önceki 11,23'ten yüzde 11,54'e yükseldi.

İş dünyasının temsilcileri, şirket yöneticileri, CEO'larla düzenli olarak yapılan ankette 24 ay sonrası için enflasyon beklentisi de yüzde 9,03'ten 9,18'e yükseldi.

- Yani MB'nin bu yılsonu için hedeflediği yüzde 9,4'lük enflasyonun tutmayacağını yanı sıra, iki yıl sonrasında bile bu hedefin gerçekleşmesinin güç olacağına inananlar ağırlıkta.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ankete katılanların yılsonu dolar/TL beklentisi de 7,78'den 7,94'e yükselirken, 12 ay sonrasına dönük dolar/TL beklentisi ise 8,20 oldu.

Geçen ay yapılan beklenti anketinde 24,1 milyar dolar olan yılsonu cari işlemler açığı beklentisi de mart anketinde 4 milyar dolar artarak 25,2 milyar dolara yükseldi. Gelecek yıl ise cari işlemler açığının 23,4 milyar dolar olacağı beklentisi ankette öne çıktı.

GSYH 2021 yılı büyüme hızı beklentisi bir ay önceki ankette yüzde 4,1 iken, martta yüzde 4,4'e yükseldi. 2022 yılı büyüme beklentisi ise bir önceki anket döneminde yüzde 4,3 iken, bu anket döneminde yüzde 4,2'ye indi.

MB Mart 2021 Beklenti Anketi sonuçları, iktidarın ekonomi programına ve öncelikli kritik hedeflerine güvensizliği, bu hedeflerin tutmayacağına, aşılabacağına dönük beklentilerin ağırlıkta olduğunu, gelecek 12 ve 24 aya ilişkin beklentilerin de iyimser olmadığını gösteriyor.

Bu noktada bir kez daha iktidarın ve ekonomi yönetiminin güvenilirlik ve inandırıcılık sorunu, eylem ve söylem tutarsızlığıyla, çelişkilerinin yarattığı kaygılar öne çıkıyor.

- Nitekim bir diğer iş dünyası çatı örgütü Türkiye Sanayici ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Başkanı ise reformların açıklanması ya da söyleminden çok uygulama ve icraatın aciliyet taşıdığını dile getiriyor.

Dolayısıyla kâğıt üzerinde güzel cümlelerle yazılıp söylenenlerden önce uygulama, icraat, istikrar ve güven ön planda. Tüm bunların hukuk temelinde şeffaf şekilde hayata geçirilmesi önemli...

Merkez Bankası Mart Ayı Beklenti Anketi Sonuçları söylemlere artık güvenilmediğini, eylem ve icraatın belirleyici olduğunu apaçık ortaya koyuyor.

EKONOMİ YÖNETİMİ ABD'YE GÖRE DİZAYNMI EDİLİYOR!

Son bir haftada istifa ve görevden almalarla ekonomi yönetimi ABD'ye göre dizayn ediliyor!

Ekonomi yönetimindeki istifa ve görevden almalar iktidarın kendi içindeki koalisyon görüntüsü yanında, kurumsal itibarın tüketilmesiyle dışarıya verilen tavizlerin büyüdüğünü gösteriyor. Borsa İstanbul Genel Müdürü'nün Halkbank davası öncesinde istifa etmesi, Türkiye Varlık Fonu Genel Müdürü'nün görevden alınması, iktidarın önceliğinin ABD'nin olası beklentilerini karşılamaya yönelik olduğunu gösteriyor!

Tek adam ve parti devleti yönetiminin ekonomiye ağır faturası giderek büyürken, kurumsal tahribatın ve güven kaybının geldiği aşama, telafisi giderek zorlaşacak gelişmeleri ortaya çıkartıyor. Kurumların çatısını oluşturan devlet aygıtını kurallar, ilkeler, gelenekler, liyakat ve yasalar dışında keyfilikle yönetme yöntemi sonunda bir ülkeyi ve toplumu ağır bedeller ödemek mecburiyeti ile karşı karşıya bırakır. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Türkiye'yi getirdiği noktanın en basit tanımı budur.

Bir Merkez Bankası Başkanı kötü ya da başarısız olabilir. Ancak 16 ayda üç başkan değiştiriliyorsa o zaman başarısı, öngörüsü, yönetim tarzı sorgulanması gereken iktidarın başıdır. Bazı zafiyetlerin sonucu olarak her ne kadar tek kişinin iktidarından ve tek söz sahipliğinden söz ediliyor olsa da ortadaki görüntü içe ve dışa dönük bazı tıkanmışlıkların sonucunda tavizlere mecbur kalındığını, bu doğrultuda yönetsel dizayna geçildiğini göstermektedir.

Bunun son örneği, ABD'nin İran'a yönelik ambargosunun Halkbank üzerinden delindiği iddiasıyla ABD'de gözaltına alınıp tutuklandıktan sonra 32 ay hapis cezasına mahkûm olarak 28 ay sonra tahliye olan Halkbank eski Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Hakan Atilla ile ilgili son güncel durumdur. Cezaevinden tahliye olup Türkiye'ye döndükten sonra Borsa İstanbul (BİST) Genel Müdürlüğüne atanan Halkbank eski genel müdür yardımcısı Mehmet Hakan Atilla'nın, 8 Martta BİST'teki görevinden istifasının gündeme getirdiği yanıtız sorular ve BİST'in kurumsal itibarının gördüğü hasar sorgulanmalıdır.

ABD'de New York mahkemesinde 3 Mayıs'ta başlayacak Halkbank davasında da zanlılar arasında yer alan Atilla'nın Türkiye'ye dönüşünde BİST Genel Müdürlüğüne atanması yurtiçi ve dışında, uluslararası piyasalarda, negatif algıya neden oldu. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın başında olduğu Türkiye Varlık Fonu (TVF) EBRD'nin (Avrupa Kalkınma ve Yatırım Bankası hissesini devralarak BİST'in yüzde 98'inin sahibi oldu. Daha sonra bu hisse, Katar Yatırım Fonu'na satıldı. ABD'de devam eden Halkbank davasının düşürülmesi için Trump döneminde çok çaba sarf eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, bu konuda istediklerini elde edemedi.

Şimdi ise Biden yönetimi ile şu ana kadar Cumhurbaşkanı düzeyinde bir temas kurulabilmesi için iktidar iki aydan bu yana yoğun çaba sarf ediyor. Hakan Atilla'nın davadaki konumu ve geçmişi nedeniyle istifa ettirilerek, Biden yönetimine ve ABD Hazinesine mesaj verilmeye çalışıldığı, jest yapıldığı iddiaları dile getiriliyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

ABD ve Avrupa medyasının önde gelen bazı saygın yayın organları giderek kapsamlı şekilde Halkbank davasıyla ilgili süreçleri gündeme getirirken, Rıza Sarraf'ın itirafçı olarak ABD savcılığıyla uzlaştığı davadan Halkbank'a yüklü bir para cezası çıkması ihtimalinin yüksek olduğu kaydediliyor.

Hakan Atilla'nın istifasının piyasalardaki yankıları sürerken, 8 Mart gecesi bir dalgalanma daha yaşandı ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yönetim kurulu başkanı olduğu Türkiye Varlık Fonu (TVF) Genel Müdürü, BİST Yönetim Kurulu üyesi Zafer Sönmez de görevden alındı.

Sönmez'in yerine de Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi eski başkanı Arda Ermut getirildi.

Türkiye'nin en büyük şirket, holding ve bankalarının hisselerinin işlem gördüğü BİST Genel Müdürlüğü'ne ABD'de hüküm giymiş bir eski banka yöneticisinin atanması BİST'in kurumsal güvenilirliği ve saygınlığına zarar vermenin ötesinde, ağır bir tahribata da neden oldu.

- Ancak iktidar kendince bir eski bürokrati ödüllendirmek ve yargı kararına meydan okumak adına bu atamayı yaptı.

Şayet bugün TÜİK'in verileri, Merkez Bankası'nın kararları, Üniversite rektörlerinin bilimselliği ve liyakatleri, akademik birikimleri, yüksek yargı organlarının kararları ve üye atamaları sorgulanıyorsa bu güvensizlik ortamında kurumların tüketilmesi, zayıflatılması, etkisizleştirilmesinin sonucudur.

ABD'de yargılanmış ve ceza alarak hüküm giymiş birisinin BİST'in başına getirilmesi ise bu özensizliğin, keyfiliğin ve sonuçlarının öngörülememesinden, biatin liyakatten öne geçmesinden ötürüdür. **Bedeli ise ülke ve kurumların itibar kaybı olarak ödenmektedir!**

REFORM PAKETİ HALKA BİR REÇETE SUNMADI

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıkladığı 'Ekonomi Reform Paketi', yurttaşın temel sorunlarına çözüm sunmadı. Vazgeçilen verginin gelir vergisi içindeki payının 10 binde 3'e denk geldiğini söyleyen BES Genel Başkanı Berdicioğlu, "Bu insanlardan 2020 yılı vergisini de aldılar" ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Ekonomi Reformları Tanıtım Toplantısı'nda açıkladığı Ekonomi Reform Paketi, yurttaşın temel sorunlarına çözüm sunmadı. Sayıları 816 bin olan ve basit usul vergi mükellefi kategorisinde bulunan esnafın gelir vergisinden muaf tutulmasını içeren paket, ekonomik darboğaz altında ezilen geniş kesimlere reçete olamadı.

Ekonomi Reform Paketi ve vergi düzenlemesine ilişkin BirGün'e değerlendirmelerde bulunan Büro Emekçileri Sendikası (BES) Genel Başkanı Bahadır Berdicioğlu, düzenlemelerin geniş halk kesimine, yoksullara ve emeklilere yarar sağlamayacağını belirtti.

İktidarın hukuk, demokrasi ve ekonomi alanlarına yönelik belli aralıklarla reform paketleri açıkladığını ifade eden Berdicioğlu, "Bu paketlerden yurttaş için pek de umut vadeden şeyler çıkmıyor" dedi. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın berber, kuaför, tesisatçı, çay ocağı işletmecisi ve dolmuş-taksi sahiplerine, "Müjde" olarak duyurduğu vergi muafiyetine ilişkin de konuşan Berdicioğlu, "Bu insanlardan 2020 yılı vergisini aldılar. Pandeminin ekonomiye etkisinin en yıkıcı olduğu dönemde 2020 yılı vergisinden vazgeçemediler" diye konuştu.

Vazgeçilen verginin gelir vergisi içindeki payının 10 binde 3'e denk geldiğinin altını çizen Berdicioğlu, şunları söyledi:

"Vazgeçilen tutar verginin toplanma maliyetinden bile daha düşük. 2020 yılı içinde yapılandırma yaptılar, 'Pandemine yapılandırma olmaz' dedik. Borçların hangi birini yapılandıracak insanlar? 1 Mart'ta ilk taksitini ödeyemeyenlerin yapılandırması da bozuldu. Reform paketi, yabancı yatırımcıya da göz kırpan ve mesaj kaygısı taşıyan bir paketten öteye gitmiyor."

Demokrasi Şart

Değeri 3 milyon TL'yi bulan dolmuş hattı sahibinin vergisinden vazgeçilmesini ancak yanında çalıştırdığı şoföre muafiyet tanınmamasını da eleştiren Berdicioğlu, şu ifadeleri kullandı:

"Dış yatırımcının gelmesine dönük atılan bu adımların hukuk ve demokrasi adına atılım yapmadan bir anlamı yok. Gıda fiyatlarının yüksekliğinin önüne geçecek bir reform görmedik. Geniş halk kesimini ilgilendiren en önemli şey bu. Bu reform olarak adlandırılan paketlerin sadece bir algı yönetimi olduğunu düşünüyoruz."

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

KOVID-19'UN BİRİNCİ YILINDA, SARAY VATANDAŞLARIMIZIN HAYATINI TEHLİKEYE ATTI, EKONOMİYİ BUHRANA SÜRÜKLEDİ

CHP Ar-Ge Bilim Platformu tarafından, Kovid-19'un Türkiye'de görülmesinin ve dünyada pandemi ilan edilmesinin birinci yılı olan 11 Mart'ta, pandemi sürecinde Türkiye'nin durumuna dair, ulusal ve uluslararası pek çok parametreyi değerlendiren kapsamlı bir politika notu hazırlandı.

"Kovid-19 Gölgesinde Bir Yıl: Saray Vatandaşlarımızın Hayatını Tehlikeye Attı, Ekonomiyi Buhrana Sürükledi" başlıklı Politika Notunda, Kovid-19 öncesindeki ekonomik krizin pandemi ile birlikte derinleştiği ve ekonomik buhrana dönüştüğü; işsizliğin, yoksulluğun ve yüksek enflasyonun kalıcılaştığı vurgulandı.

Kovid-19 Pandemisinin sosyal devletin önemini ortaya çıkardığını anlatan Politika Notunda, AKP iktidarının sosyal devleti tasfiye eden politikaları nedeniyle milyonlarca vatandaşın bir yılda derin bir yoksulluğa sürüklendiğine, çalışanların, esnafın, emeklilerin, gençlerin, kadınların ve toplumun tüm kesimlerin yalnız bırakıldığına dikkat çekildi.

Türkiye'nin sağlık kapasitesinin, AKP iktidarının anlattığının aksine yetersiz olduğunu ve bu dönemde de gerekli takviyelerin yapılmadığına dikkat çekilen Politika Notunda, Kovid-19 vaka sayılarının gizlendiğinin, bilgi aktarımında şeffaf olunmayarak halk sağlığının tehlikeye atıldığına altı çizildi. Politika Notunda, AKP iktidarının Türkiye'yi aşırı dışa bağımlı hale getirdiğine, aşı temininde dünyanın gerisinde kaldığına ve aşılama başlamasından 2 ay geçmesine rağmen 10 milyon doz aşının yeni yapılabildiğine dikkat çekilerek, bağışıklığın kazanılması için gereken en az 120 milyon doz aşı seviyesinin çok gerisinde kaldığı söylendi.

Politika Notunun **"CHP Ne Yapacak?"** bölümünde, CHP'li Belediyelerin engellemelere rağmen yaptığı yardımlar listelendi ve CHP'nin TBMM'ye Parti Grubu olarak olarak çözüm için kanun teklifleri verdiğinin altı çizildi. Bununla birlikte, çözüm için sosyal devlet vurgusu yapılan politika notunda, "CHP iktidarında Aile Destekleri Sigortası Her Koşulda Ailelerimizin Yanında Olacak, Kriz Yönetiminde Şeffaflık; Doğru Bilgi Edinme Hakkı ve Koordinasyon Gözetilecek, Yerli Aşı, İlaç ve Tıbbi Cihaz Sektörlerini Güçlendireceğiz, Tüm Vatandaşlarımızın Sağlık Hizmetlerine Eşit Erişimini Sağlayacağız, Kriz Karşısında Hiç Kimse Yalnız Bırakılmayacak, Türkiye Tarımda Kendine Yeten Ülke Olacak, Gelecek Nesiller İçin Ekosistem Hakkı Korunacak, Parasız, Nitelikli, Çağımıza Uygun bir Eğitim Sistemi Kuracağız, Teknoloji altyapısı güçlendirilecek, İnternete erişimi olmayan yurttaşımız kalmayacak" ifadelerine yer verildi.

Ekonomi İle İlgili Özet Tespit ve Veriler

Adalet ve Kalkınma Partisi'nin (AKP) pandemiyle mücadelede gerekli önlemleri almamasının bir sonucu olarak Türkiye 2020 yılında, ülkeleri ekonomik büyüme, eğitim, sağlık, kişisel refah ve yaşam kalitesi gibi kategorilere göre değerlendiren Refah Endeksi'nde 167 ülke arasında 100. sırada yer almıştır. Makroekonomik istikrar sıralamasında 10 yılda 73 sıra gerilemiş ve 167 ülke arasında 127. sıraya yerleşmiştir.

Ocak 2021 itibarıyla dünya ölçeğindeki ülkelerin toplam Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) ortalamalarının %7,3'ü nakdi gelir ve harcama desteği olarak vatandaşa sunulurken, Türkiye için oran %1,1 de kalmıştır. Pandeminin derinleştiği krizlerin karşısında vatandaşımız bir başına bırakılmıştır.

Bu ekonomik buhran içinde, liyakatsiz yönetim kararları ile ülkenin 128 milyar doları da buharlaştırılmıştır. Oysa 128 milyar dolar ile 10 milyon işsiz vatandaşımıza ayda 3 bin TL destek verilebilir; 1 milyon 300 esnafın 13 milyar TL'lik kredi borcunun, çiftçilerimizin banka takibine düşen 5 milyar TL'lik kredi borcunun tümü kapatılabilirdi. Küçük işletmelerimizin 16 milyar TL'lik kredi borcu ödenebilir, 50 milyon vatandaşımıza iki doz ücretsiz Pfizer-Biontech aşısı yapılabilir, 4 milyon 800 bin öğrencimize tablet verilebilirdi. AKP'nin sahipsiz bıraktığı esnafımıza ve müzisyenlerimize 1 yıl boyunca her ay 3 bin TL destek verilebilirdi.

AKP, Salgın İçin Ekonomik Tedbirleri Almayarak Vatandaşların Yoksulluğunu Derinleştirmiştir

Dünya Sefalet Endeksi'nde 2019 yılında 96 ülke arasında en kötü durumdaki 5. ülke iken 2020 yılında 4. sıraya yükselmiştir. Halkımız bir yılda 1.500 dolar fakirleşmiş, yoksulluk oranı %8,4 artmıştır. Dünyada çalışan yoksulluğu oranı %9 iken Türkiye'de bu oran %14,4'e ulaşmıştır. 32,1 milyon vatandaşımız ise yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altında yaşamaktadır.

Türkiye, gelir adaletsizliği sıralamasında OECD ülkeleri arasında ve G20 ülkeleri arasında sondan 2. sıraya yerleşmiştir. Alım gücünün giderek düştüğü ülkemizde asgari ücret neredeyse norm ücret hâline gelmiş, asgari ücret ve civarında ücret alarak çalışanların oranı toplam çalışan nüfus içinde oranı %60'a yaklaşmıştır.

Saray, ekonomik tedbir paketlerinde dünyanın çok gerisinde kalmıştır

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İşsiz vatandaşlarımıza paketten hiçbir şey çıkmamış, kısa çalışma ödeneğinin işsizliği durdurmaya yetmeyeceği görmezden gelinmiş, ücretsiz izne çıkarılan işçilere 2020 yılında günde yalnızca 39 TL, 2021 yılında ise günde 47,70 TL verilerek vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin umursanmadığı bir kere daha ortaya koyulmuştur. Halka doğrudan destek verilmemiş, gerçek ihtiyaçları görmezden gelinmiş, bunun yerine varolan kredi, vergi ve borçlar ötelenmiştir.

Saray, IBAN'la vatandaşın para istemiş, yoksullaşmaya göz yummuştur

Salgın, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik krizi derinleştirmiş, Türkiye, satın alma gücü paritesinde Avrupa ortalamasının %41 gerisinde kalmıştır. Enflasyonun çift haneli değerlere ulaştığı Türkiye, enflasyondaki oynaklık açısından 2010'da 35. sıradan 2020'de 144. sıraya gerilemiştir. Türkiye enflasyonu OECD, AB ve Avrupa ülkeleri arasında en yüksek seviye ile rekor kırmıştır. Enflasyona ek olarak, Türk lirasındaki değer kaybıyla alım gücü hızla düşen vatandaşlarımız yoksullaşmıştır.

2019 yılı TÜİK resmi verilerine göre %14 olan **yoksulluk oranının, pandemi etkisiyle %35'e çıkabileceği öngörülmektedir**. 2020 yılı sonu itibarıyla nüfusun yaklaşık %78'i borçlu hâle gelmiştir. Ocak 2020 – Aralık 2020 döneminde halkımızın bankalara olan tüketici kredileri borcu içinde %40, bireysel kredi kartı borçları ise %22 oranında artmıştır. Halkımız temel ihtiyaçlarını karşılamak için destek bulamayınca banka kredilerine başvurmak zorunda kalmışlardır.

Saray rejimi, topladığı bağışların yanı sıra, Kovid-19 tedbirleri kapsamında idari para cezaları keserek vatandaşın cebini gelir kapısı olarak görmüştür. 2020'nin ilk 11 ayında geçen yılın aynı dönemine göre idari para cezaları %46,4 artarak 8,2 milyar liraya çıkmıştır. **İçişleri Bakanlığı ise Ocak 2020 itibarıyla Kovid-19 tedbirlerinin ihlali nedeniyle toplam 1 milyon 849 945 kişiye ceza kesildiğini açıklamıştır**. Bu durumda her hafta ortalama 30-40 bin civarında kişiye ceza kesilmektedir.

Pandemi sürecinde iş gücü 1 milyon 406 bin kişi, istihdam 1 milyon 103 bin kişi, iş başında olanların sayısı 271 bin kişi azalmıştır. Kasım 2020'de geniş tanımlı işsiz ve iş kaybı sayısı bir yıl öncesine göre 1 milyon 386 bin artarak 11 milyon 768 bine yükselmiştir. Kasım 2019 – Kasım 2020 arasında geniş tanımlı genç işsizliği ise %32,9'dan %43,5'e yükselmiştir.

İş yerleri iflas ediyor, esnaf kepenk kapatıyor

Ekonomik desteklerin yokluğunda pek çok sektör darboğaza girmiş, iş yerleri iflas etmiştir. Esnaf çalışanlarının ücretlerini, sigortasını, işletme giderlerini ödeyememiş, borçlanmış ya da kepenk indirmek zorunda kalmıştır. 2020 yılı Ocak-Aralık döneminde 16 bin şirket ve 24 binden fazla gerçek kişi ticari işletme kapanmış, yaklaşık 100 bin esnaf kepenk kapatmıştır. Diğer bir deyişle günde 273 esnaf iflas etmiştir.

Gıda Fiyatları Tavan Yaptı; Çiftçiye Gerekli Destek Verilmedi

Türkiye, uygulanan tarım politikaları nedeniyle en temel gıda ihtiyaçlarını bile ithal eden bir ülke konumuna getirilmiştir. Salgın sürecinde bu durum, ülkemizin hâlihazırda içinde bulunduğu ekonomik krizle birleşerek vatandaşların gıdaya erişimi açısından büyük güçlük yaratmıştır.

Aralık 2020 itibarıyla yılda %14,6'ya ulaşan tüketici fiyatları ve %20,6'ya ulaşan gıda fiyatları artışıyla Türkiye bu alanda OECD ülkeleri arasında en yüksek artışın kaydedildiği ülke olmuştur. Yumurtada yıllık fiyat artışı %82, ayçiçek yağında %52, mercimekte %60, ekmeğe %21'e ulaşmıştır.

Tarım sektörü borçları 2020 yılının Ocak-Aralık döneminde yaklaşık 20 milyar liralık artış göstermiş, bankalar tarafından takibe alınan kredi borcu ise 5 milyarı liraya geçmiştir. Yıl sonuna ötelenen kredilerin ve üstüne binen yüksek faizlerin sonrasında çiftçi iflas etmiş, traktörüne, tarlasına, hayvanına el koyulmuştur.

Sağlık İle İlgili Özet Tespit Ve Veriler

Dünyada kapsamlı kısıtlamalara gidilirken AKP iktidarı pandeminin başından beri uzmanların tam kapanma çağrılarını kulak vermemiş, gerekli tedbirleri almayarak çok fazla sayıda vatandaşımızın yaşamını kaybetmesine neden olmuştur. Uzmanların tam kapanma tavsiyelerine rağmen yalnızca geceleri ve hafta sonlarını içeren dar kapsamlı sokağa çıkma yasakları ilan edilmiş ve salgının önüne geçilememiştir. AKP bu yasakları açıklama konusunda da ciddiyetsiz davranarak halkı kaosa sürüklemiş ve virüsün yayılmasını hızlandırmıştır.

Deneme yanılma yöntemiyle "normalleşme", vatandaşlarımızın yaşamını tehlikeye atıyor.

1 Mart 2021 tarihinde, salgının hızını düşürmeden yayılmaya devam etmesi ve hatta yeni mutasyonlarının ortaya çıkmasına rağmen, bilime uygun olmayan şekilde "yeni kontrollü normalleşme" dönemine geçme kararı açıklanmıştır. Her gün 60'tan fazla vatandaşın yaşamını yitirmesine rağmen Saray, uzmanlara ve sağlık meslek

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

örgütlerine kulak asmadan kısıtlamaları kaldırmaya başlamıştır. Benzer bir normalleşme sürecinin gerçekleştiği Haziran ayında vakaların bir anda tekrar yükselişe geçmesiyle salgın daha da tehlikeli bir boyut almıştır.

Bilgi Paylaşımı Şeffaf Şekilde Yapılmamış, Halk Sağlığı Riske Atılmıştır

AKP, pandemi süreci boyunca şeffaf davranmamış, kamuoyuyla doğru ve düzenli bilgi paylaşmamıştır. Salgının boyutu, vaka sayısı, bölgesel dağılımı ile ilgili şeffaf bilgi aktarmayarak virüsün gizlice yayılmasına neden olmuştur.

25 Kasım 2020 tarihinden itibaren gerçek vaka sayılarının açıklanmasıyla günlük birkaç bin görünen vaka sayısının 28 bin olduğu öğrenilmiş, salgının gerçek boyutu böylece ortaya çıkmıştır. Bu açıklamadan sonra Türkiye, bir gün içinde dünyada en çok vakanın görüldüğü üçüncü, Avrupa'da ise birinci ülke hâline gelmiştir. Bir diğer deyişle AKP, salgını değil, sayıları kontrol altına almayı tercih etmiş, uluslararası norm ve tanımlara uymayı reddetmiş, vatandaşları yanıltarak belirsizlik ve şüphe içinde bırakmış, halk sağlığını tehdit etmiş ve ulusal çıkarlara aykırı hareket etmiştir.

Türkiye, 100 bin kişi başına düşen vaka ve ölüm sayıları, pozitif test sonucu oranı, 1 milyon kişi başına düşen toplam ölüm oranı ve aşıya erişim imkânı üzerinden 53 ülkeyi değerlendiren **Kovid-19 Dirençliliği Endeksi'nde bir ay içinde 15 basamak birden gerilemiştir. Ekim ayında 30. sıradayken Kasım ayı itibarıyla 45. sıraya düşmüştür. Kovid-19 Veri Şeffaflığı Endeksi'nde ise 100 ülke arasında 97. sıradadır.**

Sağlığa ayrılan bütçe yetersiz kalmıştır

2017 yılı verilerine göre OECD ülkeleri arasında GSYİH içinde sağlığa en az pay ayıran ülke %4,2 ile Türkiye olmuştur. OECD'de ise bu oranın ortalaması %8,8 ile Türkiye'nin iki katından fazladır. OECD ülkeleri arasında kişi başına yapılan sağlık harcamasında Meksika'dan sonra en düşük harcama Türkiye'de yapılmıştır. Bunun yanı sıra, OECD ülkelerinde ise kişi başına düşen toplam sağlık harcaması Türkiye'nin en az üç katıdır.

2021 yılına gelindiğinde sağlığa ayrılan pay, pandemiye rağmen, düşük olmayı sürdürmektedir. 2021 yılı bütçesinde Sağlık Bakanlığı payı 62 milyar 35 milyon TL ile %5,7'de kalmıştır. Kovid-19 pandemisi tüm dünyada koruyucu sağlık hizmetlerinin önemini bir kere daha anlaşılmasını sağlamışken, Türkiye'de koruyucu sağlığa ayrılan pay tüm Sağlık Bakanlığı bütçesinin yalnızca dörtte biridir.

Sağlık hizmeti kapasitesi yetersiz kalmıştır

AKP'nin rantı ve ticarileşmeyi önceleyen Sağlıkta Dönüşüm Projesi, birinci basamak sağlık hizmetlerini zayıflatmış ve böylece pandemi süresince hastanelerin üzerindeki yük daha da artmıştır. . Pandemi döneminde kalp krizi geçirenlerin yarısı hastaneye başvuramamıştır. Kanser taramaları ve kanser tanısında %90 azalma olmuş, diyabet ve tansiyon gibi hastalıkların taramaları da azalmıştır.

2017 verilerine göre Türkiye'de 10.000 kişiye düşen hastane yatağı sayısı 28,3 iken bu oranın AB ülkeleri ortalaması 49,1; OECD ülkeleri ortalaması ise 46,5'tir. Yani her ne kadar hazırlıklı olduğu iddia edilse de, yatak sayısı diğer ülkelerle karşılaştırılınca çok yetersizdir. Bu konudaki yetersizlik 2019 verilerinde de göze çarpmaktadır. Türkiye'de 237 bin 504 yatak kapasitesi bulunmaktadır. Neredeyse her 5 hastane yatağından biri ise özel hastanelerdedir.

Sağlık Çalışanı Sayısı Yetersiz Noktadadır

Bu tür bir salgında iyi bir sağlık hizmeti vermek için hekim ve sağlık personeli sayısı da büyük önem taşıdığı hâlde Türkiye'de sağlık çalışanı sayısı çok yetersizdir. Bu durum, yoğun bakım alanını da etkilemektedir. Türkiye'de 100 bin kişiye 193 hekim düşmekteyken bu oran OECD ülkelerinde ortalama 348'dir. Aynı şekilde Türkiye'de 100 bin kişiye 306 hemşire ve ebe düşmekteyken, bu oran OECD ülkelerinde ortalama 389'dur. Türkiye her iki açıdan da OECD ülkeleri arasında son sırada yer almaktadır.

Hekim sayımız zaten yeterli değilken, çalışma koşulları nedeniyle her yıl artan sayıda hekimimiz yurt dışına gitmektedir. 2012 yılında bir yıl içerisinde yurt dışına giden hekim sayısı yalnızca 59 iken, bu sayı 2019 yılında 1.042'ye ulaşmıştır. 2020 yılını da ise pandemiye rağmen gerekli belgeyi Türk Tabipleri Birliği'nden (TTB) isteyen hekimlerin sayısı 931'dir. Pandemi boyunca sağlık çalışanlarının yaşadığı olumsuzluklar, önümüzdeki süreç içinde bu sayının daha da artabileceğine işaret etmektedir.

Pandemi sürecinde çalışma koşulları pek çok hekim ve hemşireye emekli olmayı ya da istifa etmeyi düşündürmüştür. 10 Mart 2020 ve 8 Eylül 2020 arasında ise toplamda 4 bin 574 sağlık personeli istifa etmiştir. 27 Ekim 2020'de Sağlık Bakanlığı emeklilik ve istifa yasağı getirmiş, Ocak 2021'de yasağın geçici olarak kaldırılmasıyla Mart 2021'e kadar 2 bin 537 sağlık çalışanı emekli olmuş, 3 bin 487 sağlık çalışanı ise istifa etmiştir. Sağlık ordumuz böylece erimeye devam etmektedir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

1928’de açılan ve 1960’lardan itibaren ülkemize yetecek düzeyde aşı üretir hâle gelen, Cumhuriyet’imizin öncü kurumlarından Refik Saydam Hıfzısıhha Merkezi, 2011’de kapatılmış, AKP iktidarında ülkemiz aşı için tümüyle dışa bağımlı hâle gelmiştir.

Tıp fakültelerimizin araştırma için kaynakları kısıtlıdır. Borçları 17 milyar TL’ye çıkmıştır, bu miktar 2021 bütçesinde Şehir Hastaneleri’ne ayrılan kaynağa neredeyse denktir. Saray rejimi, aşı araştırmaları için değil, rant projesi şehir hastanelerine kaynak ayırmayı tercih etmektedir.

Sağlık çalışanlarının sağlığı tehlikeye atıldı

Salgını kontrol altına almak ve en az can kaybıyla atlatabilmek için canla başla uğraşan sağlık çalışanları, Kovid-19 hastalığına yakalanma riski en yüksek gruptur. Uzmanlara göre Aralık sonu itibarıyla enfekte olmuş 1 milyon 200 bin kişinin 120 bini sağlık çalışanıdır. Sağlık çalışanları, pandemiden toplumun diğer kesimlerine göre 10-14 kat fazla etkilenmektedirler.

Kovid-19 Sağlık çalışanları için meslek hastalığı olarak kabul edilmiyor

2021 Mart ayı itibarıyla 400’e yakın sağlık çalışanımız Kovid-19 nedeniyle yaşamını yitirmiştir. Kovid-19 nedeniyle yaşamını kaybeden her 74 kişiden biri sağlık çalışanıdır. Oysa en yüksek ölüm sayısına sahip ülkelerden ABD’de ise yaşamını yitiren 108 kişiden biri, İngiltere’de ise her 469 kişiden biri sağlık çalışanıdır.

Kovid-19 Aşısı Konusunda Dünyanın Gerisinde Kaldık

AKP, Kovid-19 aşısı konusunda aylardır süregelen gelişmelere rağmen bu yarışta çok geride kalmıştır. Resmi olarak tek bir firmayla anlaşılması, vatandaşlar tek bir aşıya mahkûm edilmiştir. Sipariş verilen miktar çok yetersizdir. Aşıların gelişi gecikmiştir.

Aşı süreci kötü yönetildi

Ülkeler, Pfizer-Biontech, Astrazeneca Oxford, Moderna gibi başka pek çok farklı aşıyla aşılama programı hazırlamaya çalışırken AKP, yalnızca Çin’le Sinovac aşısını tedarik etmek üzere anlaşmıştı. Uzmanlar bağışıklığın kazanılması için en az 120 milyon doz aşıya ihtiyaç olduğunu söylediği hâlde, AKP ilk aşamada yalnızca 15 milyon kişinin yararlanacağı 30 milyon doz için anlaşma yapmıştır. İlk etapta yalnızca 3 milyon doz aşı 20 gün gecikmeli olarak temin edilmiştir. Aşılama çok yavaş gerçekleşmektedir. Sağlık Bakanlığı aşılama başladığında günde 1,5 milyon doz aşı uygulanacağını iddia ederken, 1,5 aylık sürenin sonunda yapılan aşı miktarı 10 milyonu ancak geçmiştir.

Türkiye COVAX’a üye olmadı

DSÖ, 2021 yılı sonuna kadar 2 milyar doz aşının dünyaya eşit bir şekilde üretilip dağıtılması için Kovid-19 Aşıları Küresel Erişim Programı COVAX’ı kurmuştur. Programa 190 ülke üye olmuştur, Türkiye ise programa katılmayan bir avuç ülkeden biri olmuştur.

Eğitim İle İlgili Özet Tespit Ve Veriler

Türkiye’nin Teknoloji Altyapısı 21.Yüzyılda Uzaktan Eğitim Ve Çalışma İçin Yetersiz

Bugüne kadar yapılmış altyapı yatırımlarının yetersiz kaldığı ortaya çıkmıştır. Türkiye’de veri trafiğinin büyük kısmının gerçekleştiği sabit geniş bant yaygınlık oranı %19 iken, OECD ortalaması %31’dir. Sabit geniş bant internet içinde fiber payı ise Türkiye’de %22 iken OECD ülkelerinde ortalama %28’dir.

Türkiye, Küresel İnternet Hızı Endeksine göre mobil bağlantı hızında 139 ülke arasında 98. sabit İnternet hattı hızında ise 176 ülke arasında 102. sırada yer almaktadır. İnterneti erişimi, fiyatı, yerel dil içeriği ve İnternet erişim politikalarına göre ülkeleri 100 basamakta sıralayan Kapsayıcı İnternet Endeksi’nde ise Umman, Kolombiya ve Hindistan’la birlikte 46. sıradadır. 24 Mbps ile Avrupa’nın en yavaş İnternetine sahiptir.

Uzaktan eğitim, Türkiye’de eğitimin niteliksizliğini, plansızlığını ve 21. yüzyıla hazırlıksızlığını, öğretmenlerin sıkıntılarını, altyapı yetersizliklerini, başta engelli çocuklar, kız çocukları ve göçmen çocuklar gibi kırılgan gruplar olmak üzere çocukların eğitime erişimde yaşadıkları sıkıntıları, çocuk istismarının boyutlarını ve çocuk bakımı politikalarının yetersizliğini gözler önüne sermiştir. Salgın, çocuklar arasındaki eşitsizlikleri derinleştirmiştir.

Uzaktan eğitim başarısız oldu; sorumlu aranıyor

İnternet altyapısının milyonlarca öğretmen ve öğrencinin eğitimi çevrimiçi sürdürebilecekleri niteliğe sahip olmaması, EBA altyapısının yetersizliği, öğretmen ve öğrencilerin gerekli cihazlara ve teknolojik becerilere sahip olmaması, uzaktan eğitimin bir fiyasko olmasına neden olmuştur.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

6 milyon öğrenci İnternet erişimi ya da cihazları olmadığı için EBA'yı etkin kullanamamış, 2 milyon 660 binden fazla öğrenci ise EBA'ya hiç erişememiştir. Öğrencilerin yalnızca yarısının evinde sabit İnternet hattı mevcuttur. Kırsal bölgelerde yaşayan 1,5 milyon öğrencinin yaşadığı bölgede İnternet altyapısı yoktur. Öğrencilerin %5'inin televizyonu bile yoktur. EBA'ya giriş yapabilenlerin %60'ından fazlası, yani 8,5 milyon öğrenci ise dersleri küçük cep telefonu ekranından takip edebilmiştir. Öğrencilerin yalnızca %38'inin tablet ya da bilgisayara erişimi mevcuttur.

Ülkemizdeki 207 üniversitede eğitim gören 7,5 milyon öğrencinin eğitiminde, altyapı eksiklikleri, uzaktan eğitime hazırlıksız olunması, İnternet erişimindeki sıkıntılar nedeniyle aksamalar meydana gelmiştir. Ders işlenişi, sınavların nasıl yapılacağı gibi konular üniversitelerin inisiyatifine bırakılmış, her üniversitenin altyapısının aynı ölçekte hazır olmaması eğitimde eşitsizliği daha da artırmıştır.

Bu süreçte hem öğrencilerin hem de öğretim üyelerinin özellikle İnternete ve cihaza erişim ve İnternet altyapısı nedeniyle sıkıntı çektiği görülmektedir. 10 üniversite öğrencisinden 3'ü İnternete erişmekte zorluk yaşamaktadır; 4'ünün yaşadığı bölgede İnternet altyapısı uzaktan eğitimi gerçekleştirmek için yeterli değildir. Her 10 öğrenciden yalnızca 1'i üniversitesinden altyapı desteği aldığını belirtmiştir.

Diğer Tespit Ve Veriler İle İlgili Özet

Pandemide Aile İçi Şiddet Ve Kadına Karşı Şiddet Arttı

Kovid-19 pandemisi döneminde kadına karşı şiddette bir artış meydana gelmiştir. İstanbul'da 2020 yılının Mart ayında, 2019 yılının aynı dönemiyle karşılaştırıldığında aile içi şiddette %38,2 artış görülmüştür. İçişleri Bakanlığı'nın acil yardım ihbar uygulaması KADES'i Şubat 2021 itibarıyla 1,5 milyon kadın indirmiştir. Bu, en az 1,5 milyon kadının ölüm korkusu yaşadığını göstermektedir.

Pandemide Sığınmacı, Mülteci Ve Göçmenlerin Durumu Belirsizliğini Koruyor

Kovid-19 pandemisi, ülkemizdeki sığınmacı, mülteci ve göçmenleri de her alanda olumsuz etkilemiştir. Çoğu inşaatlarda, küçük atölyelerde ve işletmelerde kayıt dışı çalışan sığınmacı ve mülteciler, iş yerlerinin kapanmasıyla işsiz kalmıştır. Kira ve faturalarını ödemekte, gıda gibi temel ihtiyaçlarını temin etmekte sıkıntı yaşamaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojilerine erişimlerinin kısıtlı olması ve dil bariyeri, pandemi konusunda, hastalık durumunda yapılacaklara, tedbir ve kısıtlamalara dair bilgiye erişimlerinde de sıkıntı yaratmaktadır. Bunun yanı sıra sığınmacı, göçmen ve mülteciler için de bir aşılama planı yapılmamış olması, riskleri daha da artırmaktadır.

CHP Ne Yaptı, Ne Yapacak

Saray, belediyelerin yardım kampanyalarını engelledi

AKP tarafından alınan tedbirlerin yetersiz kalması üzerine bu görevi yerel yönetimler üstlenmiştir. Cumhuriyet Halk Partili 11 büyükşehir belediyesi, 10 il belediyesi, 177 ilçe belediyesi, 49 belde belediyesi, yardım kampanyaları düzenlemiş, inisiyatif olarak vatandaşın mağdur olmaması için maske ve dezenfektan sıkıntısına çözüm üretmiştir. 75 milyondan fazla maske ve dezenfektan ücretsiz dağıtılmış, 8 milyon 228 bin vatandaşa aynı, 1 milyon 587 bin vatandaşa nakdi yardım yapılmıştır. Sağlık çalışanlarına ücretsiz ulaşım desteği, hastanelere nakil hizmeti sunulmuş, üretici ve çiftçilere aynı ve nakdi yardımlar yapılmıştır.

İhtiyaç sahibi ailelerin faturalarının ödenmesi amacıyla hayata geçirilen "askıda fatura" uygulamalarıyla 44 milyon TL tutarındaki 461 bin 908 adet fatura ödenmiştir. 11 büyükşehir belediyesi su faturasını ödeyemeyen 1 milyon 173 bin abonenin suyunu kesmemiş, belediyelerimize ait 15 bin 215 bin adet mülkün kirası bu süreçte ertelenmiştir. Saray, CHP belediyeleri tarafından yürütülen bu kampanyalara tahammül edemeyerek yasaklamış, yardım hesapları bloke edilmiştir. Belediyelerimizin bağış kampanyasında toplanan yaklaşık 15 milyon 250 bin liraya el konulmuş, bazı belediyelerimizin ekmek dağıtımı, maske üretimi gibi uygulamaları hakkında incelemeler başlatılmıştır.

CHP, TBMM'ye milletvekillerinin bireysel kanun tekliflerinin haricinde Grup Başkanvekilleri düzeyinde, 10'dan fazla kanun teklifi sunmuş ve bu süreçte sorun yaşayan tüm toplum kesimleri için somut çözüm önerileri sunmuştur.

KAYITDIŞI ARTACAK ÜCRETLER DÜŞECEK

Erdoğan'ın, Kısa çalışma ödeneğinden uzatılmayacağını açıklaması üzerine işçi, sendika ve patronlardan tepki gecikmedi. Kısa çalışma ödeneğinden faydalanan işçi Adem Çelik "İşçi ücretsiz izne ayrılacak bu da kayıtdışı çalışmanın artmasına neden olacak" dedi. KADIDER Başkanı Savaşlı ise "Ödeneğin kaldırılmasıyla işçi ücretlerinde düşüşe gidilecektir" şeklinde konuştu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan, pazartesi günü yaptığı kabine toplantısı sonrası kısa çalışma ödeneğinin (KÇÖ) uzatılmayacağını tekrar duyurdu ancak bu ödenekten faydalanan 1,3 milyon kişinin ne yapacağına dair hiçbir şey söylemedi. İşçiler ücretsiz izne çıkarılma endişesi yaşarken, işletmeler ise borç batağında. Hali hazırda ücretsiz izinde 2,5 milyon kişi bulunuyor. Kısa çalışma ödeneğinin süresi dolduktan sonra bu ödenekten faydalanan ancak ücretsiz izne de çıkarılmayan işçiler için ise ücretlerin düşürülmesi tehlikesi var. Salgın sürecini ekonomik açıdan en ağır şekilde atlatan kesim olan, işçiler ve esnaf desteklerin kaldırılmasıyla daha da zor günler yaşayacak.

Kısa çalışma ödeneğinden faydalanan ve bir restoran zincirinde çalışan işçi Adem Çelik mart sonu itibarıyla kayıt dışı çalışmanın aratabileceğini aktardı. Çelik şöyle konuştu: "Kısa çalışma ödeneği ile işçinin eline iyi kötü bir para geçiyordu. Şimdi bu olanağın onlardan alınması ücretsiz izne çıkarılmalarına, insanların maddi bir çöküş yaşamasına neden olacak. İşverenler de kayıt dışı çalıştırmayı severler. Farklı sektörlerden arkadaşlarımız vardı ücretsiz izin deyken kayıt dışı çalışmak zorunda kalan. İnsanların bir şekilde geçimini sağlaması gerekiyor."

Dükkanı açar açmaz borçlar kapıya dayandı

Kadıköy Esnaf Derneği (KADIDER) Başkanı Tuncay Savaşlı ise kısa çalışma ödeneğinin kaldırılmasıyla işçilerin ücretlerinin işveren tarafından düşürüleceğine dikkat çekti. Yeni normalleşme sürecinde esnafın toparlanamadığını da aktaran Savaşlı "Dükkanın kapısını açar açmaz borçlar kapıya dayandı. İşçi kısa çalışma ödeneğinden faydalanıyordu şimdi o da kalkacak onun yükü binecek işverene. Eleman sayısı zaten azaltılmıştı ancak bu noktada işçilerin ücretlerinde de düşüş yaşanacaktır" dedi.

Savaşlı esnafın toparlanamadığını belirterek şöyle konuştu: "Bu süreçte tüketim de azaldı. Saat kısıtlamaları nedeniyle insanlar dışarıda vakit geçirip tüketim yapamıyor. 10 kişilik dükkan sayısını zaten 3'e düşürmüştü. Verilen destek de kaldırılınca ekonomik yük artacak. Esnaftan gelir vergisi alınmayacağı söylendi. Esnaf zaten kazanamıyor ki gelir vergisi versin. Ancak eğlence vergisine kadar her şey alınmaya devam ediyor. Elektrik sayacı sökülün işyerleri var. Borçlar kapıya dayandı. İşyeri 10 bin ciro yapıyorsa bu 2 bine düştü. Giderler var. Bu destek de kalkınca işveren ne yapacak? Salgın devam ettiği sürece bu ödeneğin de devam etmesi gerekir" dedi.

Salgın boyunca devam etmeli

Tez-Koop-İş Sendikası Genel Başkanı Haydar Özdemiroğlu da kısa çalışma ödeneğinin kaldırılacak olmasına tepki gösterdi. Salgın boyunca bu ödeneğin işverene ve işçilere sağlanması gerektiğini aktaran Özdemiroğlu şöyle konuştu: "Kısa çalışma ödeneği, genel ekonomik, bölgesel veya sektörel kriz ile zorlayıcı sebeplere bağlı olarak düzenlenen bir uygulama. Kısa çalışma ödeneğinin hangi işkollarında, işletmelerde ve hangi bölgelerde yoğunlaştığı açık olarak bilinmiyor. Oysa sorunun bütününe görebilmek için kısa çalışma ödeneğinin kapsadığı alanların somut olarak açıklanması zorunlu."

Kod 29 tehlikesine de değinen Özdemiroğlu "Bu arada kısa çalışma ödeneğinin kesildiği gerekçesine sığınan birçok işverenin işten çıkarma yasağının yarattığı koşulları aşmak üzere Kod-29 uygulamasını çok daha fazla yürürlüğe koyacağını düşünmek gerekiyor. Bunun için mutlaka etkili önlemler alınmalıdır" dedi.

Ücretsiz izin son bulsun

Ücretsiz izin uygulamasının da yasaklanması gerektiğine değinen Özdemiroğlu taleplerini şöyle sıraladı: "Kısa çalışma ödeneğinin süresinin uzatılması ve ödemelerin en az yürürlükteki asgari ücret düzeyinde gerçekleştirilmesi zorunludur. Yine istisnası olmaksızın tüm işten çıkartmalar yasaklanmalıdır. Kısa çalışma ödeneğinin alındığı dönemde kıdem tazminatı hakkının yitirilmeyeceği yasal bir düzenleme yapılarak 4857 sayılı İş Kanununda açık olarak belirtilmelidir. Ücretsiz izin uygulamalarına son verilmelidir. Asgari ücretten yapılan vergi kesintileri kaldırılmalı, ücretlilerin gelir vergisi yükü azaltılmalıdır."

İKTİDARDAKİ FAİZ ÇATLAĞI BÜYÜYOR

Son iki yılda iki Merkez Bankası başkanı eskiten Erdoğan'ın seçimler yaklaştıkça yüksek faize daha fazla tahammül göstermeyeceğini düşünen piyasa, Merkez'in açıklamalarına prim vermiyor

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Para Politikası Kurulu (PPK) dünkü aylık toplantısında politika faizini 200 baz puan artırarak yüzde 17'den yüzde 19'a yükseltti.

Karar piyasalarda sürpriz etkisi de yarattı. Toplantı öncesinde yapılan anketlere göre beklenti faizlerin 100 baz puan kadar artırılabileceği yönündeydi. Zira son faiz artırımından bu yana enflasyon da yüzde 1 kadar artmıştı. Buna paralel bir faiz artışı beklenirken, Merkez faiz artışında bunun da ötesine geçti.

Öte yandan faiz gerilimi iktidar cephesini de ikiye bölmüş durumda. Berat Albayrak'ın ortadan kaybolmasının ardından iktidar medyası, hükümetin ekonomi politikasını adeta topa tutuyor. PPK toplantısının gerçekleşeceği

18 Mart'ta Yeni Şafak "Faizi kim istiyor" manşetiyle çıktı ve iktidarın alışlagelen "faiz lobisi" söylemine yaslanarak dış güçlerin 'Merkez'e faiz arttır' baskısı yaptığını vurguladı. Sabah Gazetesi Ankara Temsilcisi Okan Müderrisoğlu'nun da dünkü köşesinin konusu Merkez'in faizleriydi. Müderrisoğlu "Faiz ve sonrası" başlığını taşıyan yazısında Merkez'in son aylarda politika faizini yükselten politikasını sert şekilde eleştirerek Merkez'in her ay "Faiz testine" tabii tutulduğunu söyledi. Yeni Şafak'tan Levent Yılmaz dünkü köşesinde "Hatadan dönmek erdemdir" dedi ve Merkez'i faizi arttırmaya değil indirmeye davet etti. Gazete ekonomi sayfasında da faizi arttırmanın enflasyonu da artıracığı tezini işledi.

İktidara yakınlığıyla bilinen iş çevreleri de Merkez'e isyan halinde. MÜSİAD Genel Başkanı Abdurrahman Kaan Yeni Şafak'a verdiği demeçte faizin kırmızı çizgileri olduğunu "sanayici ve üreticinin sırtında büyük bir yükü dölüşen faizin indirilmesi gerektiğini" söyledi.

Tüm bu tartışmalara Cumhurbaşkanı Erdoğan henüz dahil olmuş değil. Ancak kendisinin her lider gibi yüksek faizden hazzetmediği, dolayısıyla Merkez'in kararlarına şimdilik tahammül ettiği biliniyor. Ancak Erdoğan'ın gösterdiği bu tahammülün sınırına gelindiği de ortada. Damadı Berat Albayrak görevden ayrıldığında yüzde 10,25 olan politika faizi bugün yüzde 19'a çıkmış durumda. Gelecek aylarda yaşanacak Halkbank davası, S400 yaptırımları gibi bir dizi dış politik gerginlik döviz kurlarını yukarı yönlü etkilemeye aday gündemler. Böyle bir durumda Merkez döviz kurlarını ve böylece enflasyonu kontrol etmek için yine faiz artırımına gidecek mi? Dün yayımlanan PPK açıklamasındaki "Kalıcı fiyat istikrarı ve enflasyonda yüzde 5 hedefine varıncaya kadar, politika faizi ile gerçekleşen/beklenen enflasyon arasındaki denge, güçlü dezenflasyonist etkiyi koruyacak şekilde kararlılıkla sürdürülecek" ifadeleri ciddiye alınırsa Merkez, faiz politikasındaki kararlı tutumunu sürdürecektir.

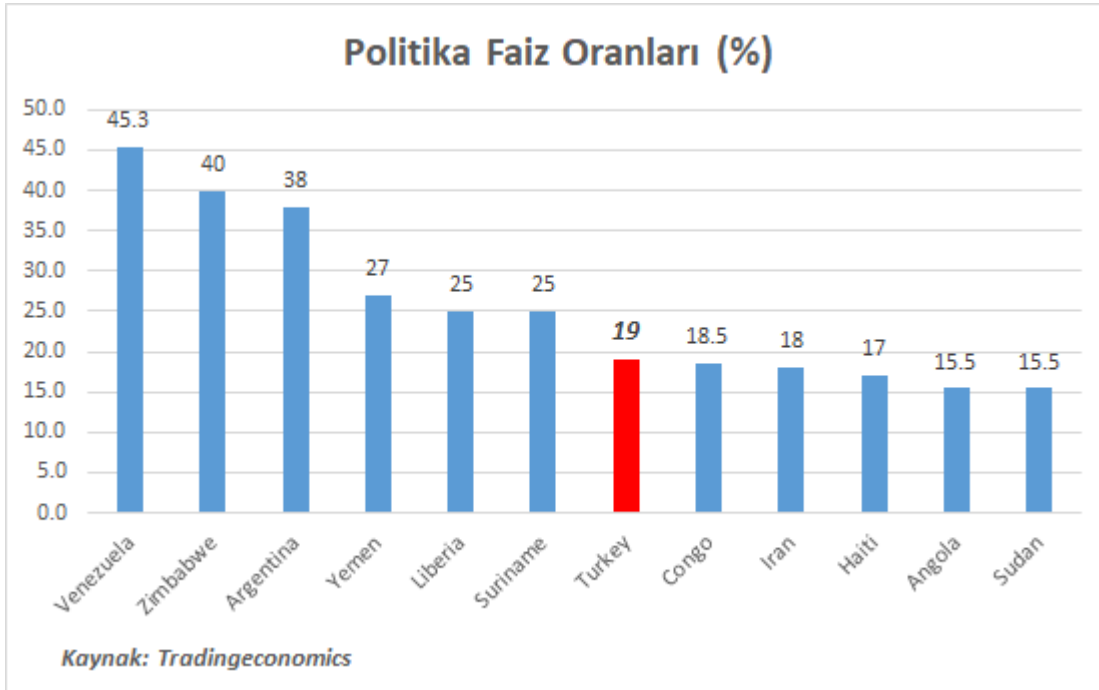
Ancak erken seçim olmasa dahi seçimlere 2 yıl kalmışken, son 2 yılda iki Merkez Bankası başkanı eskiten Erdoğan'ın piyasayı sürekli yavaşlatan yüksek faize daha ne kadar tahammül göstereceği belirsiz. Üstelik önceki merkez bankası başkanlarının arkasında iktidar medyası dururken, şimdiki Başkan Naci Ağbal iktidar medyasından da sert eleştirilerle karşı karşıya. Durum böyle olunca Merkez'in kararlı durduğu konusundaki iddiası bir gece kararnamesiyle yerle bir olabilir. Bunca çelişkiyi gören piyasa aktörleri ise asıl ipin Erdoğan'da olduğunu görüyor ve Merkez'den gelen açıklamalar yerine ülkedeki politik iklime göre şekil alıyor.

EKONOMİMİZ KIRK KATIR İLE KIRK SATIR ARASINA SIKIŞTI

Ekonomimiz kırk katır ile kırk satır arasına sıkıştı.

128 milyar \$ rezervi boş yere yakmanın bedelini "yüksek faiz" olarak ödüyoruz.

Küresel sermayenin risk iştahını tatmin edebilmek için olağanüstü faiz veriyoruz. Türkiye dünyada en yüksek faiz uygulayan 7. ekonomi haline geldi.

İÇ BORÇ BİLE DÖVİZLE

İç borçlanmada yerli parayı tercih etmek Hazine'nin en temel ilkelerinden biri. Buna rağmen son 3 yılda iç borçlarda özellikle yabancı para tercih edildi. 2020'nin sonu itibarıyla Hazine'nin içeriye 36 milyar dolar dışarıya 102 milyar dolar döviz cinsinden borcu var.

Hazine'nin toplam borçları kadar bu borcun vadesi, faiz oranları ve yerli para oranı da önem taşıyor. Vadenin kısalması, faizin yükselmesi veya toplam borç içinde yerli para oranının düşmesi borçların sürdürülebilirliğini zorluyor.

Başkanlık Sistemi'ne geçilmesiyle birlikte borçların vade, faiz ve yerli para yapısı sert şekilde bozuldu. Vade kısılırken, faizler arttı. Ancak hepsinden daha tehlikeli olan gelişme, borcun daha çok döviz cinsinden edinilmeye başlaması oldu. Bir yandan kamuoyuna “yerli ve milli ekonomi” masalı anlatılırken, diğer yandan iç borçlanmada bile döviz tercih edildi.

Öte yandan bilinmeyen bir nedenle AKP'li Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın sunduğu ekonomik reform paketinde bu konuya da değinildi. Erdoğan konuya ilişkin “Borç stokunun dış şoklara karşı duyarlılığını azaltabilmek için döviz cinsi borçların toplam borç stoku içerisindeki payını düşürüyoruz” ifadelerini kullandı.

Hazine ilkesine aykırı

Halbuki döviz cinsi borçların toplam borç stoku içindeki payı tüm yetkinin Erdoğan'da olduğu Başkanlık Sistemi döneminde artmıştı. Üstelik yalnızca dış borçlar değil, bu dönemde iç borçlarda bile dövizle borçlanmak adet haline gelmişti.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın aylık yayımladığı “Kamu Borç Yönetim Raporu” vahim tabloyu gözler önüne seriyor. Buna 2017 yılı sonu itibarıyla toplam borç stokunun yüzde 61'i Türk Lirası cinsindedir. Bu oran 2020'nin sonu itibarıyla yüzde 43,8'e düşmüş durumda. Oranın düşmesinin 2 temel nedeni var. İlki, daha önce edinilen döviz cinsinden borçların değerinin artması. Döviz kurlarının TL karşısında yükselmesi nedeniyle döviz cinsinden borcun ağırlığı artıyor. Ancak bunun dışında, son 3 yıldır döviz cinsinden borçlanmak da adet haline gelmiş durumda. O kadar ki, Hazine'nin ilke olarak reddettiği “iç borçlarda dövizle borçlanmak” bile yine son 3 yılın eseri.

Hazine'nin iç borçlarda benimsediği temel ilke “yerli para cinsinden borçlanmak”. Böylece kontrol altında tuttuğu yerli parada herhangi bir ödeme zorluğunun önüne geçilmiş oluyor. Ancak son 3 yıldır bu ilke rafa kalkmış durumda. 2017'nin sonu itibarıyla yalnızca 103 milyon dolar büyüklüğünde döviz cinsinden iç borç bulunuyordu. Bu tutar 2020'nin sonu itibarıyla 36 milyar 161 milyon dolara çıkmış durumda. Durumu daha iyi açıklamak adına döviz cinsinden iç borç tutarının 3 yıl içinde 351 katına çıktığını söylemek mümkün. Peki dış borçlarda durum ne? Burada zaten TL cinsinden borçlanmak mümkün değil, zira yurtdışında TL “geçer akçe” değil. Ancak dış borçlarda da son 3 yılda sert bir artış gözleniyor. 2017'nin sonunda 91 milyar 245 milyon dolarlık dış borcu olan Hazine'nin, 2020'nin sonundaki dış borcu 102 milyar 216 milyon dolar. Bu borcun TL karşılığı 2017'de 341,9 milyar TL iken 2020'nin sonunda 751,8 milyar TL'ye yükseldi. TL cinsinden artışın nedeni döviz kurlarındaki yükselme. Ancak aynı zamanda borcun dolar cinsinden miktarı da yüzde 12 artıyor.

Amaç döviz kuru kontrolü

Döviz cinsi iç borçlanmadaki olağanüstü artışın nedenini BirGün Yazarı Prof. Hayri Kozanoğlu'na sorduk. Kozanoğlu'na göre iç borçlanmada bu yöntemin tercih edilmesinin nedeni artan döviz talebini döviz cinsinden devlet tahvillerine yönlendirerek döviz kurlarını kontrol altına almak. Kozanoğlu'nun konuya ilişkin değerlendirmesi şu şekilde; Hazine'nin döviz cinsi iç borçlanması 2017 sonunda hemen hemen sıfır, 2018 sonunda sadece 1,12 milyar dolarken, 2020 sonunda 36,2 milyar dolara yükselmiş bulunuyor. Böylelikle kısa vadede fiili döviz talebinin dövize endeksli tahvillerle biraz yemlenmesinin amaçlandığı anlaşılıyor. Göreceli olarak daha düşük maliyetle borçlanmanın umut edildiği de seziliyor. Bilemiyoruz, belki döviz kurları sakinleştikten sonra bu kumardan karlı çıkmak da bekleniyordur.

Ancak bu strateji son tahlilde TL yerine dövize yönelme eğilimini güçlendirir, döviz ikamesi olgusunu derinleştirir. Döviz kuru oynaklığı kur hareketlerinin bütçeye maliyetini artırabilir, bütçe açığı kontrolünü zorlaştırabilir. 2018 döviz kuru atağı sonunda özel sektörün döviz pozisyon açığını azalttığı merkezi yönetimin döviz açığının arttığı görülüyor. Döviz cinsini iç borçlanmada bu kapsamdaki yanlış bir adım olduğu anlaşılmalı ki, Cumhurbaşkanı Erdoğan “Döviz cinsi borçların payı azaltılacaktır” açıklamasını yaptı. Gel gelelim bu kumurun Cumhurbaşkanlığı Yönetim Sistemi'nin ekonomiye bir hediyesi olduğunu istatistikler apaçık ortaya koyuyor.

DIŞ BORÇTA REKOR KIRILDI

Kamu ve özel sektörün toplam 435 milyar dolar dış borcu bulunuyor. Bu tutar ülkenin gayrisafi yurtiçi hasılasının yüzde 59'una denk geliyor. Dış borcun 190,3 milyar dolarının 1 yıl içinde döndürülmesi gerekiyor. Bu haliyle vadesine 1 yıldan az kalan dış borçlar tarihi rekorunu kırdı.

Türkiye'nin kamu ve özel kesim birlikte düşünüldüğünde toplam 435,1 milyar dolar dış borcu var. Bu tutar, ülkenin bir yıllık gelirinin yüzde 59,1'ine denk geliyor. Dış borçların toplam gelir içindeki payının artması borcun yarattığı finansal stresi artırıyor. Ancak konuya ilişkin tek gösterge dış borçların toplam gelire oranı değil. Aynı zamanda toplam borç içinde ne kadarlık tutarın 1 yıl içinde döndürülmesi gerektiği de önemli bir diğer gösterge. Dün Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) bu göstergelyi yayımlayınca, 1 yıl içinde döndürülmesi gereken borçların da 190,3 milyar dolarla rekor kırdığı anlaşıldı. Bu tutara cari işlemler açığı da eklendiğinde ülkenin 1 yıllık finansman ihtiyacı 200 milyar doların üzerine çıkıyor.

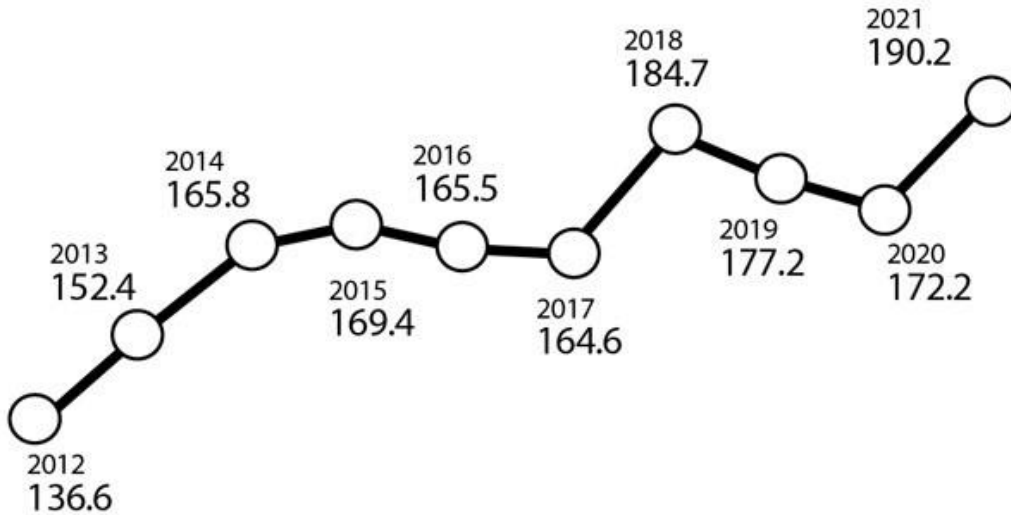
Borcun büyük kısmı ise özel sektörün omuzlarına binmiş durumda olmakla birlikte kamunun borçlar içindeki payı artıyor. TCMB verilerine göre 190,3 milyar dolarlık borcun yüzde 64,8'i özel sektöre ait. Özel sektör içinde de bankaların yükümlülükleri öne çıkıyor. Toplam borç stoku içinde kamunun payı yüzde 23,2 olarak, TCMB'nin payı da yüzde 12 olarak kaydedildi.

1 yıl içinde döndürülmesi gereken borçta son aylardaki artış ise riski artırıyor. Türkiye'deki ilk koronavirüs vakasının görüldüğü Mart ayında 168,9 milyar dolar olan tutar, kısa süre içinde 2021 Ocak ayında dolar bazında yüzde 12,7'lik artış kaydetti. Daha önce bu göstergedeki rekor 2018'in Şubat ayındaki 185,9 milyar dolardı. O senenin yaz aylarında yaşanan Rahip Brunson krizinin tetiklenmesinde de bu tutarın yüksek olması etkili olmuştu.

2018'in Şubat ayındaki rekor 2020'nin aralık ayında 188,8 milyar dolarla kırılmıştı. Aralık 2020 ile Ocak 2021 arasında borcun artmaya devam ederek yeni bir rekor kırması tedirginliği daha da artırdı.

1 yıl içinde döndürülmesi gereken dış borçlardaki artışın temel nedeni, ülkedeki ekonomik aktörlerin pandemi sürecinde uzun vadeli borç yerine 1 yıldan kısa vadeli borç kullanılması oldu. Zira salgın döneminde borçların vadesi kısaldı. Buna göre 2020'nin nisan ayında 1 yıldan kısa vadeli borç tutarı 115,3 milyar dolarken, bu tutar 2021'in Ocak ayında 140,3 milyar dolara kadar yükseldi.

Uzun vadeli borçlar içinde vadesine 1 yıldan kısa süre kalanlar da eklendiğinde ülkenin 1 yıldan kısa sürede döndürmesi gereken tutar 190,3 milyar dolara yükseliyor.

Yıllara göre ocak aylarında bir yıldan kısa vadeli dış borçlar. (Milyar dolar)

İSRAF FITRATLARINDA VAR

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sayısız tasarruf çağrılarında birini yapmasından üç gün sonra açıklanan harcama rakamları, israfı bir kez daha gözler önüne serdi. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın açıkladığı bütçe gerçekleşme rakamlarına göre, Şubat ayında 2021 yılında merkezi yönetim bütçe giderleri için öngörülen 1 trilyon 346 milyar 139 milyon TL ödenekten 96 milyar 409 milyon TL harcandı. Geçen yılın aynı ayına göre 3 milyar TL daha fazla

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

harcama yapıldı. 2021 yılı Ocak-Şubat döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri geçen yılın aynı dönemine göre ise yüzde 8,2 oranında artarak 210 milyar 172 milyon TL oldu.

AKP iktidarlarının israf kalemleri olarak sıralanan, “Müteahhitlik giderleri, araç ve bina alımları, kiralalar, temsil harcamaları” gibi çok sayıda kaleme hem bir önceki yılın aynı ayına hem de 2021 Ocak ayına göre artışlar yaşandı. Mal ve hizmet alımları bir ayda 3 milyar TL’den 4.6 milyar TL’ye çıktı. Bu kalem altında yapılan harcamalardaki en büyük artış tüketime yönelik harcamalarda oldu. Ocak ayında 897 milyon TL harcama yapılırken bir ayda iki katına yakın artarak 1.7 milyar TL’lik tüketime yönelik mal ve malzeme alımı yapıldı. Kırtasiye alımı on kattan fazla artarak 649 bin TL’den 6.5 milyon TL’ye, su ve temizlik malzemesi alımları 29 milyon TL’den 46 milyon TL’ye, yiyecek ve içecek alımları 155 milyon’dan 380 milyon TL’ye, giyim ve kuşam alımları 56 milyon TL’den 133 milyon TL’ye çıktı.

Güvenlik Harcaması Patladı

Güvenlik ve savunma amaçlı mal, malzeme ve hizmet alımlarına önceki ay 18 milyon TL harcanırken Şubat harcaması 120 milyon TL oldu. Silah, araç, gereç ve savaş teçhizatına 90 milyon TL’ye yakın harcama yapıldı, 801 bin liralık da mühimmat alındı.

AKP iktidarlarının yandaşları fonlama amaçlı kullandığı eleştirilerinin yöneltildiği hizmet alımları kaleminden yapılan harcama bir ayda 2.5 milyar TL oldu. Ocak ayında yapılan 1.7 milyar TL’lik harcama ile bu kalemden sadece iki ayda yapılan harcama miktarı 4 milyar TL’yi geçti.

Haberleşme giderleri 31 milyon TL’den 95 milyon TL’ye, kiralalar da 35 milyon TL’den 86 milyon TL’ye fırladı.

İktidarın devletin mülkü olan yapıları terk ederek çoğunluğu kendisine yakın müteahhitlerden lüks binalar kiralarak kamu kurumlarını taşıma alışkanlığının sonucu olarak bir ayda 27 milyon TL kira ödendi. Kiralar 10 milyon TL olan bir önceki ayın ödemelerinin yaklaşık üç katına çıktı. 23 milyon TL de taşıt kiralalarına ödendi. Taşıt kiralardaki bir aylık artış da dikkati çekti. Ocak ayında 13 milyonluk taşıt kirası ödenirken bir sonraki ay bu tutar 10 milyon TL daha arttı. Pandemi kısıtlamalarına karşın temsil, tanıtma, ağırlama, toplantı ve organizasyon giderleri de bir ayda 1.7 milyon TL’den 6.2 milyon TL’ye çıktı.

Müteahhitlik Harcamaları

Müteahhitlere Şubat ayında yapılan ödemeler 225 milyon lira oldu. Bunun 198 milyonunu hizmet binası, 12 milyonunu da hizmet tesisi yapımını için ödendi. Bu harcama kalemi de 26 milyon TL olan Ocak harcamasına göre yaklaşık 10 katı arttı. Eğitim ve öğretim tesisi yapımı için ise 3 milyon TL müteahhitlik harcaması yapıldı.

BÜTÇEDEN EK HARCAMA OLANAĞI...

Cumhurbaşkanlığı ile bazı bakanlık ve başkanlıklara bütçeden ek harcama olanağı

İlk iki ayda bütçe gideri yüzde 8.2 artışla 210 milyar lira, gelir yüzde 0.4 artışla 209 milyar lira ve açık 1 milyar lira oldu.

Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın dün açıkladığı şubat ayı ve ilk iki aylık bütçe sonuçları, “tasarruf” söylemlerine karşın “ödenek”lerde yapılan artışlarla dikkati çekti

Şubatta geçen yılın aynı ayına kıyasla merkezi yönetim bütçe gelirleri yüzde 38.8 artarak 119.6 milyar lira, giderler yüzde 3.1 artarak 96.4 milyar lira olurken, Şubat 2020’de 7.4 milyar lira açık veren bütçe dengesi bu yıl 23.2 milyar lira fazla verdi. Faiz dışı fazla da 35.9 milyar lira oldu. Bu gelişmede özellikle vergi gelirlerinin yüzde 37.2 artarak 98.4 milyar TL’ye çıkması etkili oldu. Yılın ilk iki ayında ise gider yüzde 8.2 artarak 210.2 milyar lira, gelir yüzde 0.4 artarak 209.2 milyar lira ve açık 984 milyon lira oldu. Faiz dışı fazla ise 33.7 milyar lira. Şubatta yüzde 9.9 düşen faiz giderleri de ilk iki ayda yüzde 29 artışla 34.7 milyar liraya ulaştı.

‘Örtülü’ Büyüyor

Bütçenin diğer detaylarına göre, örtülü ödenekten şubatta 89.3 milyon, ilk iki ayda 357.1 milyon TL harcama yapıldı. Şubatta, kiralanın taşıtlara 23.7 milyon TL, binalara 26.8 milyon TL ödendi. Faliyetlerin yeniden başlamasıyla temsil ve tanıtma giderleri şubatta 6.2 milyon TL’ye çıktı. Sosyal güvenlik kurumlarına da 4.6 milyar TL cari transfer yapıldı.

Bilindiği gibi kurumlara bu yıl için verilen ödenekler Meclis’te kabul edilen 2021 Yılı Bütçe Yasası A Cetveli’nde yer alıyor. Buna karşın Cumhurbaşkanlığı, bazı bakanlık ve kurumların ödenek toplamları artırdı. Örneğin Cumhurbaşkanlığı’nın 4 milyar lira olan başlangıç ödeneği 4 milyar 267 milyon TL’ye yükseltildi. İlk iki aylık harcaması da 430.4 milyon TL oldu. Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın ödeneği 570.2 milyar TL’den 573 milyar TL’ye, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı’nın ödeneği 49.1 milyar TL’den 52.9 milyar TL’ye, Strateji ve Bütçe

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Başkanlığı'nın ödeneği 10.1 milyar TL'den 14.7 milyar TL'ye, Ticaret Bakanlığı'nın ödeneği de 6.5 milyar TL'den 9.1 milyar TL'ye çıktı. Diyanet'in ödeneği de 12 milyar 977 milyon TL'den 12 milyar 992 milyon TL'ye çıkarıldı.

BİNLERCE AVROLUK MAAŞ DENETİMSİZ

ETİ Maden'e bağlı yurtdışındaki şirketin genel müdürünün aylık 13 bin 500 avro maaşı Sayıştay raporlarında yer almadı. ETİ Maden Genel Müdürü Keleşler, "Faaliyet gösterdikleri ülkelerde denetleniyorlar" dedi.

TBMM KİT Komisyonu'nda, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün yurtdışında bulunan ve bor satış ciro su 572 milyon dolara ulaşan şirketlerinin Sayıştay denetiminin dışında bırakılması gündeme geldi. Toplantıda ayrıca, 2017 yılı Sayıştay denetim raporunda yer alan, "Genel Müdür'e 13 bin 500 Avro aylık maaş ödemesi yapılmaktadır" ifadesinin 2018 yılı denetim raporunda yer almaması da tartışma yarattı.

Önceki gün gerçekleştirilen TBMM KİT Komisyonu Toplantısı'nda, ETİ Maden'in hesapları denetlendi. Toplantıya, yurtdışında ETİ Maden'e bağlı faaliyet gösteren şirketlerin denetimsizliği ve yüksek maaş ödemeleri damga vurdu.

ETİ Maden'e ilişkin 2017 yılı Sayıştay denetim raporu, idareye bağlı yurtdışındaki bir şirketin genel müdürü için aylık 13 bin 500 Avro maaş ödendiğini ortaya koydu. Ancak genel müdüre ödenen yüksek maaşa ilişkin tespit, 2018 yılı ve 2019 yılına yönelik denetim raporlarına alınmadı. CHP Milletvekili Deniz Yavuzylmaz, komisyon toplantısında bulunan Sayıştay Başdenetçisi'nin bulgunun neden çıkarıldığını açıklamak zorunda olduğunu ifade ederek, "Aksi takdirde bu dakikadan sonra Eti Madenle ilgili yapacağımız denetim, kıymetini büyük ölçüde bir sansürleme gölgesinin altında kalacağı için kaybedecektir" dedi. ETİ Maden Genel Müdürü Serkan Keleşler ise iddiaların gerçeği yansıtmadığını savundu.

Yurtdışında Denetleniyor

Komisyon toplantısına damga vuran bir diğer konu da ETİ Maden'e bağlı yurtdışındaki şirketlerin Sayıştay denetimine tabi tutulmaması oldu. ETİ Maden Genel Müdürü Keleşler, Sayıştay'ın ısrarla, "Denetlenmeli" dediği şirketlerin, faaliyet gösterdikleri ülkelerde bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlendiğini söyledi. Bağımsız denetim kuruluşlarının denetlemesinin yeterli olmayacağını savunan CHP Milletvekili Atilla Sertel, "Oranın yasalarına göre denetleniyor, Türkiye'de denetlenmez" diye bir kuralı nereden bulup çıkardık biz? İlk defa Türkiye'de bu iktidar döneminde yaşıyor" diye konuştu.

Bina Kirası İçin 30,6 Milyon TL

AKP iktidarlarının savurgan harcamaları arasında önemli bir yer tutan kiralamalara ilişkin örnek teşkil eden ETİ Maden uygulaması da komisyonda kayıtlara geçirildi. Komisyonda da tartışılan uygulama kapsamında idare, 2012 yılında Ankara'nın merkezindeki genel müdürlüğünü boşaltarak daha uzak bir semttteki bir binayı üç yılı peşin olmak üzere aylık 330 bin TL'ye kiraladı. İnşaatına başlanan yeni Genel Müdürlük binası tamamlanamadığı için kiraçılığı uzayan Eti Maden, 2018 sonuna kadar 30,6 milyon TL kira ödedi.

DAHA ÇOK ÜRETİP DAHA AZ KAZANDIK

DİSK-AR raporuna göre 2009 yılı baz alındığında işçi üretimi 100 birimden 166,6 birime çıkarken ücret 100 birimden 78,8 birime düştü. MMO'nun hazırladığı raporda da ücretin enflasyon karşısında yüzde 5 eridiği belirtildi.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi (DİSK-AR), Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (SBB) tarafından yayımlanan Sanayide Birim Ücret Endeksi verilerinden yararlanarak rapor hazırladı. Raporda yer alan istatistiklere işçiler daha fazla üretirken daha az pay almaya devam ediyor. Rapora göre bir işçi 2009'un ilk üç ayında ürettiği işten 100 birimlik pay aldı. Bu oran 2020'nin son üç ayına gelindiğinde 78,8 birime düştü. Ancak işçi 2009 yılının ilk üç ayında 100 birimlik iş üretirken bu rakam 2020 yılının son üç ayına gelindiğinde 166,6'ya yükseldi. Yani işçinin aldığı ücret 21,2 puan azaldı. Böylece işçinin parası yaptığı üretime oranla eridi. Patronun zenginliği artarken işçinin yoksulluğu derinleşti.

Bunu enflasyon etkisini düşünmeden, varsayımsal rakamlarla şöyle açıklayabiliriz: Bir işçi 2009 yılının ilk 3 ayında 100 bin liralık iş üretiyorsa bu işten 1000 lira alıyordu. 2020 yılının son 3 ayına gelindiğinde 100 bin liralık iş üreten işçi 788 lira aldı. Ancak bir işçi 2009 yılının ilk 3 ayında 100 bin liralık iş üretiyorsa bunu 2020 yılının son 3 ayında 166 bin liraya çıkardı.

Raporda şu ifadelerle yer verildi: "Verimlilik ve ücret arasında makasın düzenli olarak açıldığı görülüyor. Bu açılmayı hem toplamda hem de çeyreklik bazda izlemek mümkün. 2009 yılında reel ücret ve verimliliği başa baş

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

kabul ettiğimizde aradaki makas 88 puan açılmış oldu. Böylece emek verimliliği artarken emek gelirleri düşmüş oldu.”

Kâr, işçi kanı üzerinde yükseliyor

2020 yılının bir diğer dikkat çeken yanı ise iş cinayetlerinde yaşanan artış. Sadece 2020 yılında en az 2427 emekçi yaşamını yitirdi. Bir önceki yıl bu rakam 1736’ydı. Bu artışta Covid-19’un payı da var. 2020 yılında salgın sürecinde evde kal çağrıları yapılırken fabrikaları doldurmak zorunda kalan işçilerden 747’si bu hastalık nedeniyle yaşamını yitirdi.

Öte yandan milyonlarca işçi salgın sürecinde gelir kaybına uğradı. 2,5 milyon işçi ücretsiz izne çıkarılırken yüzlerce işçi kod 29 ile işten atıldı. Salgında 3,7 milyon işçi kısa çalışma ödeneğinden faydalandırıldı. Ayrıca kısa çalışma ödeneğinin uzatılmayacağı AKP’li Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından duyurulunca ödenekten faydalanan işçilerin ne yapacağı sorusunu akıllara getirdi. İşten çıkarma yasağı mayıs sonuna kadar uzatıldı ancak kısa çalışma ödeneğinin süresi mart sonunda bitecek. Bu durumda kısa çalışma ödeneğinden faydalanan emekçiler ücretsiz izne çıkarılma ya da maaşlarına indirim yapılması tehdidiyle karşı karşıya.

Üretim sözde artıyor ama istihdam ve ücret azalıyor

TMMOB Makina Mühendisleri Odası (MMO), 68’inci Sanayinin Sorunları ve Analizi bültenini yayımladı. Bülteinde pandemi döneminde üretimin artarken istihdam ve ücretin düştüğüne vurgu yapıldı. Ekonominin omurgasını oluşturan sanayide, pandeminin damgasını vurduğu 2020’de bile üretim artışının, yılın ikinci yarısında da olsa sürmesi dikkat çekti. Bunun etkisiyle 2020 yılında Gayrisafi Hasıla (GSYH) yüzde 1,8 büyüdü. Türkiye, Çin ile birlikte, G-20 ülkeleri arasında büyüyen ikinci ülke oldu.

Rapora göre sanayicinin ya da üreticinin fiyat hareketlerini gösteren endeks (Yİ-ÜFE) ile tüketicinin ödediği fiyatları gösteren endeks TÜFE arasındaki makas giderek açılıyor. Fark 2020 Şubat’ta yüzde 14’ü aştı. Bu, şimdiye kadar iki endeks arasında oluşan en büyük fark.

Öte yandan 2020 pandemi yılında sanayi, birçok ülkede görüldüğünün tersine, zorlanarak da olsa yüzde 1,6 artış göstermiş olsa da, özellikle Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne geçilen 2018 sonrası ciddi bir patinaj içinde. En son anlamlı büyümesini yüzde 9 ile 2017’de gösteren sanayi üretim endeksi, son 3 yılda ortalama yüzde 0,8, yani yüzde 1’in altında büyüyebildi.

Pandemide iş yükü arttı

Rapora göre bu durum birim başına daha az zamanda gerçekleştiren sanayi üretimi, fiilen çalışan işgücünün iş yükünü de artırarak gerçekleştirdi. Böylece birim üretim başına verimlilik de artmış görüldü. Ancak bu durum karşısında birim üretim başına alınan nominal ücret, tüketici enflasyonu karşısında tutunamadı ve reel olarak yüzde 5 geriye düştü. Hesap, dolar fiyatı üstünden yapıldığında 2020’de yüzde 24 artan dolar fiyatı karşısında birim üretime düşen ücretteki reel gerileme yüzde 12’yi geçti. Bu da bölüşümde adaletsizliğin pandemi döneminde artırılarak emek aleyhine büyütüldüğünün göstergesi sayılır.

DIYANET’İN FİTRE HESABI BİLE ASGARİ ÜCRETEN FAZLA

Devletin resmi kurumları bile yoksulluğun ulaştığı boyutu gizleyemiyor. Diyanet’in 28 lira olarak belirlediği fitreden yola çıkarak yapılan hesaplama göre dört kişilik bir ailenin aylık gıda harcaması hem açlık sınırının hem de asgari ücretin üstüne çıkıyor.

Ülkede yoksulluk ve hayat pahalılığı her geçen gün artıyor. Salgın nedeniyle milyonlarca yurttaş, işsiz ya da gelirsiz kalıyor. Peş peşe açıklanan paketler ise kimsenin derdine derman olmadı. Devletin resmi kurumu olan Diyanet’in açıkladığı fitre bile yoksulluğun geldiği boyutu gözler önüne serdi. Asgari ücretli bir aile, fitreye dahi muhtaç hale getirilirken açıklanan fitre miktarına göre dört kişilik bir ailenin gıda harcaması açlık sınırının üzerine çıkıyor.

Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu, bu yıl için fitre miktarını açıkladı. Buna göre 2021 yılı ramazan ayının başlangıcından 2022 yılı ramazan ayının başlangıcına kadar olan süre için fitre miktarı 28 TL olarak belirlendi. Bu hesaba göre, günlük 28 TL’den bir kişinin bir aylık beslenme masrafı 840 TL oluyor. Öte yandan ülkede yüzde 15,6 seviyesinde olan enflasyona rağmen fitre geçen yıla kıyasla yalnızca 1 lira artırıldı.

Diyanet’ten yapılan açıklamada fitre miktarının belirlenmesinde, İslam dinine göre bir kişinin günlük gıda ihtiyacının ortalamasının esas alındığı vurgulandı. Açıklamada, karar verilen meblağın, nakdi olarak verilebileceği gibi gıda gibi maddelerden aynı olarak da verilebileceği belirtilerek, "Belirlenen bu miktar aynı zamanda, günlük fidiye miktarıdır. Bununla birlikte her bir mükellef (fitre veren kişi) bir günlük kendi gıda harcamasına denk düşecek meblağı ya da daha fazlasını fitre/fidiye olarak da verebilir" ifadesi kullanıldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Diyabetin belirlediği fitre miktarına göre 4 kişilik bir ailenin aylık gıda harcaması en az 3 bin 360 lira oluyor. Bu hesaplama, evlerine asgari ücret giren milyonlarca ailenin fitre miktarının bile altında gıda harcaması yapabildiğini gösteriyor. Zira 2021 yılı için belirlenen asgari ücret 2 bin 825 liraydı. Aradaki 534 liralık fark ise asgari ücretlinin fitreye muhtaç hale geldiğini gösterir nitelikte.

Açlık Sınırı 2 Bin 681 Lira

Öte yandan Birleşik Metal İş Sendikası Araştırma Merkezi (BİSAM) şubat ayında dört kişilik bir ailenin sağlıklı beslenmesi için yapması gereken harcamanın 2 bin 681 lira olduğunu açıkladı. Açlık sınırı üzerinden hanehalkı tüketim harcamaları esas alınarak yapılan hesaplama sonuçlarına göre ise yoksulluk sınırı da 9 bin 274 lira olarak gerçekleşti.

Dört kişilik bir ailenin sağlıklı bir biçimde beslenebilmesi için, günlük en az 89.37 lira harcaması gerekiyor. Günlük harcamalarda Şubat 2021'de en yüksek maliyeti, 31,53 TL'lik harcama gereksinimi ile süt ve süt ürünleri grubu oluşturdu. Et, tavuk ve balık grubu için yapılması gereken minimum harcama tutarı ise 17,20 lira oldu. Sebze ve meyve için yapılması gereken harcama miktarı 14,23 lira, ekmeğin için yapılması gereken harcama tutarı ise günlük 5,81 lira.

ÖTV GELİRİ FAİZ GİDERİNE YETMİYOR

Faiz harcamaları o kadar hızlı artıyor ki ÖTV gelirleri bile faiz harcamalarını finanse edemiyor. 2018'in ilk iki ayındaki ÖTV gelirlerinin yüzde 59'u harcanarak aynı dönemin faiz harcamaları karşılanabiliyordu. Bu yılın ilk iki ayındaki ÖTV gelirlerinin tümü harcarsa bile faiz giderlerine yetmiyor.

Hazine ve Maliye Bakanlığı şubat ayı bütçe verilerini açıkladı. Buna göre Şubat ayı içerisinde 96,4 milyar liralık gidere karşı, 119,6 milyar lira gelir elde eden bütçe, 23,2 milyar lira fazla verdi. Normal şartlarda açık veren bütçenin, şubat ayında fazla vermesinin nedeni Kurumlar Vergisi tahsilatlarından kaynaklandı. Şubat ayının Kurumlar Vergisi için geçici vergi ayı olması nedeniyle bu kalemden bütçeye 36,7 milyar lira gelir kaydedildi. Ocak ayında aynı kalemden elde edilen gelir 696 milyon liraydı.

Bütçenin giderler kısmına bakıldığında ise ana kalemler içinde faiz harcamalarındaki artış dikkat çekiyor. 2018'den bu yana süren ekonomik bunalımla beraber kamu mali krizinin de en açık göstergesi bütçe açıkları olmuştu. Açık büyüdükçe devlet borçları artıyor, devlet borçlarıyla beraber faiz harcamaları artıyor, faiz harcamaları artınca bütçe açığı büyüyor. İşte bu kısır döngüye giren devlet bütçesi ocak ve şubat ayında toplam 34,7 milyar lira faiz ödemesi yaptı. Geçen yılın aynı döneminde bu tutar 26,9 milyar lira, 2019'un aynı döneminde, 21,9 milyar lira, 2018'in aynı döneminde ise 12,7 milyar liraydı. 2021 itibarıyla bütçenin faiz giderleri 2018'in aynı dönemine göre yüzde 173 daha fazla.

Artışın nedeni hem borcun artması, hem de borç için katlanılan faiz oranlarının artması. Yine Hazine ve Maliye Bakanlığı verilerine göre 2018'in Ocak ayı sonunda merkezi yönetimin toplam borcu 892,7 milyar TL. Bu tutar 2021'in Ocak ayı sonunda 1 trilyon 837 milyar TL. Başka bir ifadeyle aradan geçen 3 yılda, merkezi idare fazladan 1 trilyon lira borç almış durumda. Böylesi bir artış da beraberinde faiz harcamalarındaki artışı doğuruyor.

ÖTV faize gidiyor

Herhangi bir geliri herhangi bir gidere tahsis etmek 5018 sayılı yasa gereği mümkün değil. Ancak faiz harcamalarındaki artışı sürekli artan bir diğer gelir kalemi olan ÖTV'yle kıyaslamak yine de mümkün. 2018 yılının Ocak ve Şubat aylarında toplam 21,5 milyar TL'lik ÖTV tahsilatı Hazine'ye girerken, Hazine'den 12,7 milyar TL faiz ödemesi yapılmış. Yani ÖTV tahsilatının yüzde 59'u faiz ödemelerini finanse edebilmiş. Aynı dönemde tüm vergi gelirlerinin de yüzde 24,4'ü harcarsa faiz giderleri ödenebiliyor.

Buna karşılık 2019'a gelindiğinde işler sarpa sarmaya başladı. O yılın Ocak ve Şubat aylarında 21,1 milyar liralık ÖTV tahsilatına karşılık aynı dönemin faiz gideri 21,9 milyar liraya yükseldi. ÖTV'den elde edilen tüm para harcarsa dahi faiz giderleri finanse edilemez oldu. 2020'ye gelindiğinde işler daha da kötüye gitti. O yılın Ocak ve Şubat aylarında 24,8 milyar lira ÖTV tahsilatına karşın, 26,9 milyar lira faiz gideri gerçekleşti.

Zaten 2018'den bu yana başlayan kamu mali krizi Covid-19 depremiyle birlikte iyice derinleşti. 2021'in ilk iki ayında ÖTV'den 30,1 milyar lira tahsil edildi ancak 34,7 milyar TL faiz ödemesine harcandı. 2018'de ÖTV gelirlerinin yüzde 59'u ile faiz harcamaları finanse edilebilirken, 2021'de ÖTV gelirlerinin yüzde 115'i ile faiz harcamaları finanse edilebiliyor.

Devlet mali krizinin göstergeleri

%173

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Son 3 yılda faiz harcamalarındaki artış

2018 Ocak-Şubat: 12,7 milyar TL

2021 Ocak-Şubat: 34,7 milyar TL

%105

Son 3 yılda devlet borçlarındaki artış

2018 Ocak: 0,89 trilyon TL

2021 Ocak: 1,84 trilyon TL

%271

Son 3 yılda bütçe açığındaki artış

2018 toplam: 65,9 milyar TL

2019 toplam: 124,7 milyar TL

2020 toplam: 172,4 milyar TL

2021 bütçe tahmini: 245 milyar TL

SADECE GEÇİŞ GARANTİSİ VERİLMEMİŞ! KİRA DA ÖDEMİYORLAR

Osmangazi Köprüsü ve Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu'nu işleten Otoyol A.Ş. ortaklığı, devletten sadece "Geçiş garantisi" almakla kalmamış... Nurol İnşaat, Özaltın Holding, Astaldı, Makyol, Yüksel İnşaat ve Gökçay İnşaat tarafından işletilen Otoyol A.Ş.'nin, otoyolun başladığı Gebze'den, İzmir'e kadar olan otoyol güzergahında kalan 25 benzin istasyonu, 33 restoran ve 33 alışveriş merkezi için hazineye kira ödemediği ortaya çıktı.

CHP Zonguldak Milletvekili ve KİT Komisyonu Üyesi Deniz Yavuzylmaz, Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu üzerindeki faaliyet gösteren işletmelerin, hangi şirketler tarafından ne şekilde çalıştırıldığına dair, yanıtlanması için Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'ne (CİMER) İletişim Başkanlığı'na yazılı başvuruda bulundu.

Milletvekili Yavuzylmaz, bu başvurusunu ve aldığı yanıtları twitter hesabından paylaştı.

CİMER tarafından Yavuzylmaz'a verilen yanıtlarda, projenin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında ihale edilmediğine dikkat çekilerek, bu projenin, 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli çerçevesinde yapılması ve işletilmesi ve devri işine ait sözleşme imzalandığı belirtildi. Uygulama Sözleşmesi kapsamında, işletmesi gerçekleştirilen 33 adet hizmet tesisi mevcut olup, bunlardan 17'sinin İzmir-İstanbul, 16'sinin da İstanbul-İzmir yönünde yer aldığı da bildirildi.

Tesislerin kimler tarafından işletildiği ve kira sözleşmelerinin hangi para cinsinden hangi tutarlarda yapıldığına ilişkin soruya karşılık ise, projenin "Yap-İşlet-Devret" modeliyle ihale edildiğinden, sözleşme gereğince işletme hakkı sözleşme süreci ile sınırlı kalmak üzere görevli şirket Otoyol A.Ş.'ye aittir" denildi. Ayrıca, Otoyol hizmet tesislerinde hizmet veren firmalar, görevli şirket Otoyol A.Ş. tarafından belirlendiği ve tarafların kendi aralarında sözleşme düzenledikleri de kaydedildi.

Osmangazi Köprüsü yap-işlet-devret modeliyle 22 yıl boyunca Otoyol AŞ tarafından işletilecek. Karşılığında ise şirkete araç başına 35 dolar artı KDV bedelle yıllık 14 milyon 600 bin adet araç geçiş garantisi bulunuyor.

30 Haziran 2016 yılında hizmete açılan otoyolun kamuya devri ise 15 Temmuz 2035 yılında gerçekleşecek. 1.3 milyar dolara mal olan Osmangazi Köprüsü'nden işletme süresi boyunca şirketin kasasına 10.5 milyar dolar gireceği tahmin ediliyor.

TAŞERON, TEİAŞ'I ZARARA UĞRATTI 82 EMEKÇİ MAAŞINI ALAMADI

Kamu kurumu olan Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'nin (TEİAŞ) İzmir ve Manisa'yı kapsayan 3. Bölge Müdürlüğü, anlaştığı AYAHASCA isimli taşeron firma tarafından zarara uğratıldı. TEİAŞ'ın 3 aylık büro, temizlik, kreş, çaycı, misafirhane görevlileri hizmet alımı yaptığı firma, 82 işçinin şubat ayı maaşlarını ödemediği kayıplara karıştı.

Türk-İş'e bağlı Belediye-İş Sendikası TEİAŞ'a ihtarname çekti. TEİAŞ 3. Bölge Müdürlüğü, AYAHASCA isimli firma ile 3 aylık büro, temizlik, kreş, çaycı, misafirhane görevlileri hizmet alımı ihalesi yaptı. TEİAŞ ödemeyi peşin olarak gerçekleştirdi. Ancak taşeron firma 82 işçinin şubat ayı maaşlarını ödemediği kayıplara karıştı. Belediye-İş

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sendikası, TEİAŞ 3. Bölge Müdürlüğü'yle irtibata geçerek işçilerin maaşlarının ödenmesini talep etse de olumsuz yanıt aldı.

Belediye-İş Sendikası İzmir 3 No'lu Şube Başkanı Murat Karakuş, TEİAŞ 3. Bölge Müdürlüğü'nün üst işveren olduğu için işçilerin maaşını ödemesi gerektiğini hatırlatarak şöyle konuştu: "Ücretlerini alamayan işçiler taşeron sisteminde çalışan arkadaşlarımız. Bu ödenmeme mevzusu 3 aylık bir ihaleden kaynaklanıyor. Bu AYAHASCA isimli firma TEİAŞ'tan ödemeyi alıyor ancak işçilerin ücretlerini yatırmıyor. Firma kayıp. TEİAŞ da firmaya ulaşamıyor. Buradaki işveren TEİAŞ 3. Bölge genel müdür ve genel müdür yardımcıları, topu tamamen Ankara'ya atmış durumdadır. 'TEİAŞ Genel Müdürü Orhan Kaldırım bize öde derse öderiz' diyorlar. Zaten yasal anlamda da üst işveren oldukları için ödemek zorundadır. Biz bununla ilgili yasal girişimlere başladık. Genel müdürlüğe bir yazı gönderdik. Yazının cevabını bekliyoruz. Aksi halde dava süreci başlayacak. Bu konuyla ilgili de işçi arkadaşlarla toplantı yapacağız. Orhan Kaldırım ile randevu taleplerimiz ise bekletiliyor."

SUR'DA YIKIMIN FATURASI 1.6 MİLYAR TL

2015 yılındaki operasyonlarda 4 bin 500 konutun zarar gördüğü ve ev sahiplerinin evlerinden zorla çıkarıldığı Diyarbakır'ın Sur İlçesinde, 'yeniden yapılandırma çalışmaları' adı altında 1 milyar 608 milyon TL harcandı.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2015 yılındaki operasyonlarda 4 bin 500 konutun zarar gördüğü ve ev sahiplerinin evlerinden zorla çıkarıldığı Diyarbakır'ın Sur İlçesinde, 'Kentsel dönüşüm çalışmaları' adı altında milyarlarca lira harcadı.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 2020 Yılı Faaliyet Raporu'nda riskli alan ilan edilen Diyarbakır'ın Sur İlçesi'ndeki Suriçi Bölgesinde uzlaşma görüşmeleri kapsamında 7 bin 814 hak sahibi ile görüşme yapıldığı belirtildi. Toplam 6 bin 379 hak sahibi ile uzlaşma sağlandığı ve bin 435 kişi ile de uzlaşmazlık imzalandığı ifade edildi.

Raporda, 209 milyon 970 bin TL kamulaştırma bedeli ödendiği ve Suriçi Bölgesinde 'yeniden yapılandırma çalışmaları' adı altında 1 milyar 608 milyon 631 bin TL harcama yapıldığı da açıklandı.

Oteller Ve Ticarethaneler

Bakanlık'ın raporunda Sur'da toplam 504 konut 137 ticarethane ve 9 adet otel yapıldığı ve Suriçi'ndeki toplam 339 adet yapıdan; 170 adedinin restorasyonuna başlandığı, 69 adet tescilli yapının ihale işlemleri ile 100 yapının proje incelemesi işlemlerinin devam ettiği de ifade edildi.

289 Millet Bahçesi Projesi

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 2020 Yılı Faaliyet Raporu'nda milyonlarca lira harcanan ve AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "yatıp yuvarlacaksınız" dediği millet bahçesi projelerine ilişkin de bilgilere yer verildi.

Raporda, 35 millet bahçesinin açılışının yapıldığı ve 18 millet bahçesinin de açılışa hazır hale getirildiği ifade edildi.

THK, 100 LİTRE FARKLA İHALE DIŞI

Orman Genel Müdürlüğü, 9 Mart'ta 5 adet yangın söndürme uçağı kiralamak için yeni bir ihale düzenledi. Sadece 100 litre daha az su taşıyabildiği için Türk Hava Kurumu'nun katılmadığı ihalede kiralanacak uçaklara günlük bir buçuk saat uçuş garantisi verildi.

Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı Orman Genel Müdürlüğü, yangın söndürme helikopterlerine uçuş garantisi vermesinin ardından aynı amaçla kiralanacak uçaklara da uçuş garantisi verdi.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, Orman Genel Müdürlüğü 9 Mart'ta beş adet yangın söndürme uçağı kiralamak için ihale düzenledi. İhalenin teklif değerlendirme aşamasının devam ettiği belirtilirken ihale kapsamında kiralanacak üç uçağın 10 ton su taşıma kapasiteli iki uçağın ise 5 ton su taşıma kapasiteli olması gerektiği belirtildi.

Orman Genel Müdürlüğü'nün yayımladığı ihale dokümanında, uçakların 1 Haziran ile 1 Ekim 2021 tarihleri arasında kullanılmak üzere kiralanacağı ve her bir uçak için günlük 1 saat 30 dakikalık uçuş garantisi verildiği belirtildi. Her bir uçak için kiralama süresini kapsayan 1 Haziran ile 1 Ekim 2021 (153 gün) tarihleri arasında da toplam 229 saat 30 dakikalık uçuş garantisi verildiği ifade edildi.

THK'nin uçakları hangarda bekliyor

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Eski Gümrük ve Ticaret Bakanı AKP'li Cenab Aşçı'nın 2019 yılında kayyum olarak atandığı Türk Hava Kurumu'nun (THK) yangın söndürme uçakları ise hâlâ hangarlarda bekletiliyor. Orman Genel Müdürlüğü, 1985 yılından 2019 yılına kadar çok sayıda orman yangınına müdahale eden Türk Hava Kurumu'nu üç yıldır yangın söndürme uçağı kiralama ihalelerinde devre dışı bırakıyor. THK'nin yangın söndürme uçakları 4 bin 900 litre kapasiteli olduğu için yeni yangın söndürme uçağı ihalelerindeki 5 bin litre şartını sağlayamıyor.

Orman Genel Müdürlüğü, 29 Ocak tarihinde de yine beş yangın söndürme uçağı kiralamak için ihale düzenledi. İhalenin, "10 ton kapasiteli üç uçak için aşırı yüksek teklif geldiği, 5 ton kapasiteli iki uçak için hiç teklif verilmediği" gerekçesiyle ihalenin iptal edildiği açıklandı.

Uçakların konuşlanma yerleri

Uçak 1 (10 ton kapasiteli): Adana

Uçak 2 (10 ton kapasiteli): Antalya

Uçak 3 (10 ton kapasiteli): İzmir

Uçak 4 (5 ton kapasiteli): Muğla

Uçak 5 (5 ton kapasiteli): Çanakkale

TÜM ZARAR KAMUYA

Geçim sıkıntısıyla boğuşan yurttaş sesini duyurmaya çalışırken, hükümetin önceliği garanti ödemeli projeler kamuyu zarara uğrattıyor. Osmangazi Köprüsü'nden bir saatte 15 araç geçtiğini kaydeden CHP Milletvekili Ali Mahir Başarır, köprünün yurttaşlara maliyetinin 12 milyon TL olduğunu vurguladı.

Ekonomik kriz nedeniyle alım gücü düşen yurttaş hükümetten acil çözüm beklerken AKP'nin önceliği garanti ödemeli projeler oldu. Türkiye'de bugüne dek gerçekleştirilen ve parasal büyüklüğü 150 milyar doları aşan 250'ye yakın proje belli şirketlerin kasasını doldurdu. Yüksek fiyatları sebebiyle yurttaşın kaçındığı, garanti ödemesi nedeniyle de müteahhitlerini zengin eden bu projelerden biri olan Osmangazi Köprüsü bile tek başına kamu zararını gözler önüne seriyor.

CHP Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Osmangazi Köprüsü'nden geçen araçları saydı. 1 saatte en fazla 15 araç geçtiğini, garanti verilen geçişler için yurttaşın vergileriyle köprüyü işleten şirkete ödenen parayı açıklayan Başarır, "2020 yılında geçiş garantileri sağlanmadığı için hazinenin kasasından 3,3 milyar lira gibi devasa bir para çıktı" diye konuştu. CHP'li Başarır, köprünün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına bugünkü maliyetinin 12 milyon TL olduğunu vurguladı.

Düpedüz Kandırmaca

Başarır daha önce Osmangazi Köprüsü için 40 bin araç garantisi verildiğini ancak bu hedefin tutturulamadığını açıklamış, 2021 yılında köprünün 147 lira 50 kuruş olan geçiş ücretini de eleştirmişti. Başarır, bu köprünün üzerinden her geçtiğinde bu videoyu çekeceğini ve vatandaşlarla paylaşacağını duyurarak, "Ne üzücüdür ki 83 milyon çalışıyor, 5 kişi kazanıyor. 2020 yılında, Osmangazi Köprüsü için geçiş garantiler sağlanmadığı için hazinenin kasasından 3,3 milyar lira gibi devasa bir para çıktı. Mevcut iktidara sorsanız 'devletin kasasından 1 kuruş çıkmıyor' diyor. Bu düpedüz halkı kandırmadır, aldatmadır, aymazlıktır" diye konuştu.

1.6 Milyar TL Garanti Ödemesi

Osmangazi Köprüsü ve Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu'na, 2020 yılının ikinci yarısına ilişkin "garanti" kapsamında yapılacak ödemeye ilişkin tutar büyük ölçüde netleşti. İşletmeci Otoyol Yatırım AŞ'ye, 1 Temmuz-31 Aralık döneminde araç geçişlerinin garanti sınırının altında kalması nedeniyle 1.5 ile 1.6 milyar lira aralığında bir ödeme yapılacak. Ödemenin, birkaç hafta içinde yapılması bekleniyor.

ÇİFTLİK BANK'IN TOSUNCUK'U TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİNDEN DAHA NAMUSLU

AKP'nin vekil eskisi, sekiz şirketten 150 bin TL'ye yakın maaş alıyor, çiftçide huzur bırakmayanlar "huzur hakkı" alıyor

Tarım Kredi Kooperatifleri ve iştiraklerinde yaşanan skandalları diz boyu. Tarım Kredi Kooperatifleri "Yeni Çiftlik Bank" oldu adeta. Bu kooperatiflerde eski AKP'li milletvekilleri yönetim kurulu üyeliği ve genel müdürlük koltuklarına getirildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Çiftçinin traktörü hacizli, devletinki ise Afrika'yı sürüyor

Bugün bir tefecilik hikayesini anlatacağım; AKP eliyle yasal tefeciliğin nasıl kurumsallaştığını, devlet kurumlarının AKP eliyle nasıl bitirildiğine, itibarsız hale getirildiğine, üreticilerimizin ve çiftçilerimizin nasıl yok edildiğine tanık olacaksınız. Tüm dünya özellikle pandemi döneminde tarım ve hayvancılığın ne kadar önemli olduğunu bir kez daha öğrendi. Bu gerçeği, biz de gerek parti politikalarımızla gerek milletvekillerimizle defalarca, belki yüzlerce kez dile getirdik. Peki ne yaptılar? Türkiye'deki üretici yaşam mücadelesi verirken Sudan'da, Nijer'de 1 milyon hektar tarım arazisi kiralayıp üretim yapıyorlar. Çiftçinin traktörü hacizli, devletinki ise Afrika'yı sürüyor. TÜİK ve SGK'nin 2020 verilerine göre son 12 yılda Türkiye'deki çiftçi sayısı yüzde 48 azalmış. Tarım alanlarında ise son 18 yılda yüzde 12,3'lük bir azalma söz konusu. Son 18 yılda tarım sektöründe istihdam edilen kişi sayısı yüzde 44 azaldı. Çiftçiler; 2020 yılı sonu itibarıyla 89 milyar 11 milyon lira kamu bankalarına, 22 milyar 240 milyon lira yabancı bankalara, 11 milyar 690 milyon lira yerli özel bankalara borçlu. Son beş yılda takibe düşen kredi tutarları tam yüzde 340 arttı. 2015 yılında tarım sektörünün takipteki kredi miktarı 1,4 milyar TL iken, 2020 yılı sonunda takipteki krediler 5,4 milyar TL'ye yükseldi ama çiftçinin sesini duyan olmadı.

Çiftçi elini verdi, tüm vücudunu kaptırdı

Çiftçilerimizin tepesine adeta kâbus gibi çöken bir tefecilik hikayesini anlatmak istiyorum. Bu tefecilerin, diğerlerinden farkı bunların yasal tefeci olmaları, gücünü AKP'den almaları. Buradaki tefecilik kurumunun adı Tarım kredi kooperatifleridir. Tefeciye gidin borç isteyin, kooperatiftan daha vicdanlı faizle borç verir. Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Bankası, tefecilerden daha acımasız, tefecilere rahmet okutturan cinsten işler yapıyor, sanki üreticiyi ve üretimi bitirmek için çalışıyor. Tarım Kredi Kooperatifleri geçmiş yıllarda yüzde 41'lere kadar çıkan faizle çiftçiye krediler kullandırdı. Dün Genel Müdür Fahrettin Poyraz açıklama yapıyor. Ne söylüyor biliyor musunuz? Sabit oranlı krediye geçtik diye müjde veriyor. Sabit oran yüzde 10. Çiftçi batmış, 'yüzde 10 faize sabitledik' diye müjde veriyor. Bir müjde daha veriyor. Dijital kooperatif uygulaması başlatmışlar kooperatif Ortak Bilgi Sistemi (KORBİS) uygulamasını tanıtıyor. Çiftçi bu uygulamaya girip borç bilgilerini online görebilecekmiş. Sayın Genel Müdüre soruyorum. Acaba ballandırarak anlattığı bu uygulama çiftçi bu borcu nasıl ödeyecek onu da söylüyor mu? Çiftçinin ekme teknesi traktörü, tarım aletleri, hatta inekleri, tarlası tapanı, her şeyi haczedilmiş. Çiftçi ekme teknesi traktörünü götürmesinler diye evinin önüne park edemiyor, tarlasını sürüyor akşam götürüp dağa taşta bırakıyor. Uygulamaymış, çiftçi oturduğu yerden borcunu görebilecekmiş Genel Müdür Bey bunları anlatıyor. Çiftçiler yılmış durumda. "Faiz ödemekten ana parayı ödemeye geçemedik" diyorlar. "Yatırıyoruz, yatırıyoruz tekrar başa dönüyoruz" diyorlar. "Elimiz verdik kolumuzu değil, tüm vücudumuzu kaptırdık" diyorlar.

Tarım Kredi Kooperatifinin yaptığı tefeci yapmaz

Faiz bataklığında debelenip duran çiftçi çaresiz. Bakın kendi bölgem Malatya'dan örnek vereyim: Çiftçi 4 Kardeş traktör, gübre, nakit para için kooperatife gidiyor. Toplam 220 bin lira kredi kullanıyorlar. Dört kardeş bugüne kadar 100 bin lirasını ödemişler. Şimdi Tarım Kredi Kooperatifi "535 bin lira öderseniz borcunuzu sileriz" diyor. Malatya Akçadağ Keklikpınarı'ndan bir başka üreticimiz 2016'da 50 bin lira kredi çekmiş. Aralarda ödediklerinden sonra bugün kendisinden vekalet ücretiyle 115 bin lira para isteniyor. "Bittim tükendim, canımı mı alacaklar?" diye soruyor. 3 yıl önce tanker, çapa, mazot, ilaç, gübre ile 15 bin lira nakit toplam 50 bin lira kredi çeken bir başka üretici, TARSİM'den gelen paralarla 60 bin lira ödedim, halen 32 bin lira borcum var diyor. 2016 yılında 50 bin lira çeken bir başka üretici bugüne kadar 25 bin lira para ödemiş, dün itibarıyla güncel borcu 96 bin 509 lira. Üstelik TARSİM sigortasını da kendilerinden yapılmasını istiyorlar. TARSİM üreticiye para ödediğinde, Tarım Kredi Kooperatifi direk o paraya da el koyuyor. Bunu tefeci yapmaz.

Eski AKP milletvekillerinin maaşlarına 'ticari sır' dediler

Bu tefeciden daha beter kurumun başında kimler var? Tarım Kredi Kooperatiflerinin neredeyse tüm yönetim kurullarında AKP'nin vekil eskileri var. *Bir milyon 100 bin* çiftçinin ortak olduğu, amacı çiftçileri desteklemek olan Tarım Kredi Kooperatifleri Birliği diğer tüm kurumlar gibi AKP'nin çiftliği olmuş durumda. Bu çiftliğin baş tefecisi, yani birliğin genel müdürü Eski AKP Milletvekili Fahrettin Poyraz. Bu şahıs, hem Genel Müdür, hem de tam sekiz şirketin daha Yönetim Kurulu Başkanı. Tarım Kredi Holding A.Ş., Gübretaş, Gübretaş Maden A.Ş., TK Sera A.Ş., Bereket Sigorta A.Ş., Bereket Emeklilik ve Hayat A.Ş., Bereket Katılım Sigorta A.Ş. ve Bereket Katılım Hayat A.Ş'nin de Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı yapıyor. Çiftçi icralık, çiftçi kan ağlıyor; bu şahıs orada tam sekiz şirketten maaş alıyor. Bakın, birçok milletvekilimiz Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'ye soru yöneltti. Tarım Kredi Kooperatiflerine atanan AKP eski vekillerinin buralardan ne kadar maaş ve huzur hakkı aldığını sorduk. Yanıt ne oldu biliyor musunuz: "ticari sır". İşine geleni ifşa eder, işine gelmeyene sır derler. Aşları getiren firma sır, Köprü ücretlerini cukkalayan firma sır, şehir hastanelerini yağmalayan yandaşlar sır, söz konusu yandaşsa her şey sır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

AKP'nin vekil eskisi Poyraz'ın sekiz şirketten 150 bin TL'yi bulan geliri var

Ticari Sır" olan Poyraz'ın aylık gelirini ben buradan sizlere açıklıyorum: Milletvekili emeklisi olduğu için 16 bin lira emekli maaşı, 40 bin liraya yakın genel müdür maaşı, üç ayda bir ikramiye, ortalama üç maaş tutarında yılda bir teşvik primi, Gübretaş'tan huzur hakkı olarak aylık 10 bin lira, aylık sağlanan toplam fayda 56 bin 547 lira. Yurt dışı, yurt içi harcırahlarla birlikte asgari 150 bin lirayı geçiyor. Diğer yönetiminde olduğu şirketlerden de para almadığını iddia ediyor. Bunu bilemiyoruz. Tam 150 bin liraya yakın. Çiftçi 3 kuruş borcunu ödeyemediği için evine, hayvanına çöken tefeciler, bu çiftliğin baş tefecisine 150 bin liraya yakın maaş veriyor.

Tosun bunlardan daha namuslu gözüküyor

Çiftçinin huzurunu kaçıranlar, huzur hakkı maaşı alıyor. Tarım Kredi Kooperatiflerindeki bu yöneticiler de kimileri gibi "Huzur Hakkını "hayır hasenata" mı harcıyor bilmiyoruz ama çiftçinin hacedilen ineğinin, traktörünün üstünden bu paraları alanlara Zehir zıkkım olsun diyoruz. Çiftçinin parasını yiyenlere haram olsun kursağında dursun. Bitti mi, bitmedi. Tarım Kredi Kooperatiflerini AKP çiftliğine çevirmişler diye boşuna demedik. Nerde bir AKP eskisi vekil, yönetici, vekil adayı varsa Tarım Kredi Kooperatiflerinin yönetimlerine atanmış durumda. Tarımla hiçbir ilgisi olmayan, hayatında bir karış araziye ekip sürmemiş, çiftçilik ne demek bilmeyen bu adamlar sadece yönetimlerden ballı kaymaklı maaşlar alsın diye buralara atandılar. Çiftliğin devamına baktığımız zaman aslında Türkiye'nin bir resmi. Şu çiftliğe bir bakın arkadaşlar. Hani bir Çiftlikbank vardı, Tosuncuk vardı. Tosun bunlardan daha namuslu gözüküyor. Tosuna parayı gönlünle veriyorsun bunlar icrayla alıyor.

İşte yeni çiftlik bank!

- Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü Fahrettin Poyraz aynı zamanda GÜBRETAŞ Yönetim Kurulu Başkanı, TAREKS Vakfı Yönetim Kurulu başkanı, eski AKP Bilecik Milletvekili.
- Tarım Kredi Kooperatifleri Yönetim Kurulu Başkanı Köksal Kacı, eski AKP Bozüyük Seçim İşleri Başkanı.
- GÜBRETAŞ Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Tunçak eski AKP Bursa Milletvekili,
- GÜBRETAŞ Yönetim Kurulu Üyesi Vahit Kirişçi, 22 Dönem Adana Milletvekili
- TAREKS Tarım Genel Müdürü Burhanettin Topsakal eski AKP Trabzon Milletvekili,
- TAREKS Hayvancılık Yönetim Kurulu Üyesi Bünyamin Özbek eski AKP Bayburt Milletvekili,
- **TARNET ve TARNET** Yönetim Kurulu Üyesi Abdürrahim Akdağ, AKP eski milletvekili.
- TAREKS Hayvancılık Genel Müdürü Âdem Tatlı eski AKP Giresun Milletvekili,
- Tarım Kredi Yem Genel Müdürü Hasan Fehmi Kınay eski AKP Kütahya Milletvekili,
- TARKİM A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Aksoy eski AKP Gaziantep Milletvekili adayı.

Baş tefeci milletvekili döneminden danışmanını genel müdür yardımcısı yaptı

Baş tefeci Genel Müdürün son icraatı ne biliyor musunuz? Çiftçilerle ilgili bir destekleme vs. olduğunu söylemek isterdik ama maalesef değil. En son icraatı 15 gün önce, kendine bağlı Genel Müdür Yardımcılığı kadrosunu 4'ten 5'e çıkarıp, Milletvekili iken danışmanlığını yapan kişiyi Genel Müdür Yardımcısı olarak atamak. Danışmanı olan Davut Arpa'yı Genel Müdür Yardımcısı yapıyor. Bu vekil eskileri kendileri yetmezmiş gibi, Tarım Kredi Kooperatifleri babalarının çiftliğiymiş gibi, danışmanlarını da arpalığa ortak ediyorlar. Koca kurumda, kooperatif geçmişi olan kimse yok. Hepsi yasal tefeci. Peki traktörü hacedilen çiftçi kendini yakarken, bu arkadaşlar ne yapıyor? Fahrettin Poyraz'ın Yönetim Kurulu Başkanlığını yaptığı Birliğin en büyük iştiraki olan Gübretaş'ta yıl içerisinde zarar etmesine rağmen yöneticilerin huzur hakkı ödemelerine yüzde 100'e yakın zam yapıyor. Bu ne vicdana sığar, ne ahlaka sığar, ne insanlığa sığar. Tarım kooperatiflerini üretici desteklemek için 1925 yılında Atatürk kurdu. Bunlar, el birliğiyle, çiftçiyi değil; AKP eskilerini destekleme kurumuna dönüştürdü. İnsanda biraz ar, biraz utanma, biraz vicdan olur. Bunlara vicdan çağrısı yapmaktan biz yorulduk. Bunlar yemekten doymadı.

Bu yönetimlere çöreklenmiş AKP'li vekil eskileri istifa etsin!

Çiftçinin durumu perişan. Bunlar çiftçiden zorla para alarak aylık 150 bin lirayı bulan maaşlar, fahiş huzur hakları alarak yemeye devam ediyorlar. Bugün bir paket açıklanacağı söyleniyor. Tarım Kredi Kooperatiflerine ve Ziraat bankalarına olan çiftçinin borçlarının faizlerinin tamamı silinmelidir. Tarım Kredi Kooperatiflerini de babalarının çiftliği gibi yönetilmekten vazgeçilsin. Buralara, bu yönetimlere çöreklenmiş AKP'li vekil eskilerini de istifaya davet ediyoruz. Bizi izleyen çiftçilere sesleniyorum. Böyle bir vicdansızlık, böyle bir ahlaksızlık tarih yazmamıştır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bir taraftan evine ekmek alamayan, borcunu ödeyemeyen biten tükenen çiftçi, diğer tarafta Tarım Kredi Kooperatiflerinin iştiraklerinde har vurup harman savurulan paralar.

BÜYÜYEN TARIM DEĞİL ÇİFTÇİNİN BORCU

2020 yılında %4.8 büyüyen tarım kesimi ile ilgili "Pandemi koşullarına rağmen üretim yapan çiftçi sayesinde tarımda bir büyüme görülüyor ama bu büyümenin ne üreticiye ne tüketiciye faydası yok. Çiftçinin son bir yılda borcu 21 milyar arttı. Büyüyen çiftçinin geliri değil, borcu.

Tarımda %4.8'lik büyüme yaşandı, 2020 yılında tarımsal hasıla ise 277 milyar liradan 333 milyar liraya yükseldi. 2003 ile 2020 yılları arasında tarım sektörünün ortalama büyümesi %2.75 oldu. Bu açıdan bakınca 4.8'lik büyüme önemli. Ancak tarımsal hasıla TL bazında büyürken dolar bazında azaldı. 2019 yılında 48,9 milyar dolar olan tarımsal hasılamız 2020 yılında 2,5 milyar dolar azalarak 46,4 milyar dolara geriledi.

Çiftçi de tüketici de kaybetti

Pandemi sürecinde Tarım ve Orman Bakanı çiftçiye "bir karış boş yer kalmayın, gerekirse devlet ürününüzü alır" dedi ve çiftçi üretti. Çiftçi sözünü tuttu. Hükümet yetkililerine inandı ve güvendi. Ekimini yaptı ve fazla da üretti. Ürettiği için cezalandırılan bir çiftçi kesimiyle karşı karşıyayız. Bir yılda gübreye verilen para yüzde 60 ile 80 arasında artmış. Yem fiyatları yüzde 60 artmış. İlaç yüzde 30 ile 50 arasında artmış. Tohum yüzde 30 artmış. Yani üretim kalemlerinin tümü artmış.

Bu büyüme, artan girdi maliyetlerine rağmen üreten çiftçinin sağladığı bir büyüme. Ama çiftçimiz pandemide bile ürününden para kazanamadı. Bakınız patates üreticileri perişan. Kilosunu 1.5 liraya mal ettiği patatesi 80 kuruşa, yani zararına bile satamıyor. Soğanda da durum aynı. Oysa hükümet TMO ve Tarım Kredi Kooperatifi aracılığıyla bu ürünleri çiftçiden alıp değerlendirebilir. 12 Eylül askeri darbesi sonrası kurulan cunta hükümeti bile soğanı elinde kalan çiftçilerin soğanını almak için karar almıştı. Mevcut AKP yönetimi ise maalesef çiftçilerin sorunlarına duymaz.

Çiftçi üretti ama üretirken de borç batağına saplandı. Nitekim çiftçi borçları son bir yılda 21 milyar lira arttı. Öyleyse bu büyümenin çiftçiye bir yararı olmadığı ortadadır. Çiftçi kazanamadı, artan gıda enflasyonunun da gösterdiği gibi daha pahalı gıda alan tüketici de bu büyümeden yararlanmamış görünüyor. Yani hem çiftçi kaybetti hem tüketici. Bir büyüme var ama ne çiftçiye yaramış ne de tüketiciye yaramış.

Zeytin üreticisi yardım eli bekliyor

23-25 Ocak 2021 tarihleri arasında Ege Bölgesinde etkili olan soğuk havalar nedeniyle Bursa başta olmak üzere birçok ilde zeytin bahçelerinin zarar gördü. Zeytin üreticilerinin ciddi bir ürün kaybıyla karşı karşıya. Bazı zeytin ağaçları tamamen kuruma riski ile karşı karşıya. 2020 ürünlerinden para kazanamayan üreticinin 2021 yılında ciddi bir ürün kaybı yaşayacağı anlaşılıyor. Yetkililerin derhal bölgede gereken incelemeleri yaparak, üreticiye destek olması gerekiyor. Çiftçilerin acilen borçlarının derhal faizsiz ertelenmesi. Yetmez borç faizlerinin silinerek, kalan borçlarının da uzun döneme yayılacak şekilde yapılandırılması gerekiyor. Çiftçilerin bahçelerinin bakımlarını yapmaları, üretime devam etmeleri için de parasal desteğe ihtiyaçları var. Sattıkları ürünlerin primleri arttırılabilir. Ucuz kredi imkanı tanınabilir. Ama bunların da biran önce yapılması şart.

YERLİ BESİCİ İTHALAT DARBESİYLE SIRTINDAN VURULDU!

İktidarın milyonlarca büyük ve küçükbaş canlı hayvan ve yüz binlerce ton kırmızı et ithalatıyla yerli besiciyi tükenme noktasına getirdi. Alınan kararla Nisan ayından itibaren yeniden canlı sığır ithalatına kapıların açıldı, yerli besicinin sırtından vuruldu. Yerli üretici ve besici COVID 19 salgınında hiçbir destek alamadı, ekonomik reform önlemlerinde adı bile geçmedi.

Geçtiğimiz yıllarda yüzbinlerce ton kırmızı et ithalatının yanı sıra milyonlarca canlı büyük ve küçükbaş hayvan ithalatına kapıları açarak, milyarlarca doları yabancı besicilere aktaran iktidar, artık et ve canlı hayvan ithalatı yapılmayacağını ilan etmesine karşılık tekrar besilik sığır ithalatına izin verdi. Tarım ve Orman Bakanı artık ithalata gerek kalmadığı, canlı hayvan ithalatının tamamen bitirileceği ve izin verilmeyeceğini açıklamıştı. Bakanın Türkiye'nin yakında kırmızı et ve canlı hayvanda ihracatçı konumuna geleceğini ilan etmesine karşılık, kendisine bağlı Hayvancılık Genel Müdürlüğü geçtiğimiz hafta yeniden besilik sığır ithalatına izin verildiğini, bu yıl üç dönemde ithalat yapılacağını duyurdu. Bakanlığın ithalat serbestisi açıklamasının ardından 8 Mart'tan itibaren canlı besilik sığır ithalatı başvuruları alınmaya başlandı.

Besilik Sığır İthalatı uygulama talimatı çerçevesinde 3 kategoride ve 3 dönemde canlı hayvan ithalatı yapılacak. İşletmeler buna göre ahır kapasitelerine göre ithalat yapabilecek. Ahır kapasitesi 5001 baş ve üzeri olan

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

işletmeler kapasitelerinin yüzde 15'i kadar canlı besilik sığır ithalatı yapabilecek. Ahır kapasitesi daha düşük, 500 baş ile 5 bin baş arasında olan işletmelerde ise canlı besilik sığır ithalatı oranı kapasitenin yüzde 20'sine kadar çıkıyor. Bu on binlerce canlı besilik sığırın, milyonlarca dolar ödenerek ithal edilmesi, iktidarın 'artık ithalat yok' sözüne güvenerek besicilik yatırımı yapanların, kredi, borç alanlara iktidar eliyle darbe vurulması anlamına geliyor. Ahır kapasitesine göre işletmecilere verilecek ithalat izinlerinin yanı sıra Et ve Süt Kurumu ile diğer kamu kurum ve kuruluşları da besilik sığır ithalatı için başvurabilecek. Bu çerçevede Mart, Mayıs ve Temmuz aylarında alınacak başvurularla, Nisan, Haziran ve Ağustos aylarında olmak üzere bu yıl içinde üç dönem halinde canlı besilik sığır ithalatı gerçekleştirilecek.

Hayvancılık Genel Müdürlüğü'nün ilan ettiği ithalat programına göre, Uruguay, Arjantin, Brezilya, Fransa, Belçika ve bazı Afrika ülkelerinden Angus, Şarole, Limuzin, Belçika Mavisi gibi yabancı besilik sığır ırkı canlı hayvanların ithaline izin verilecek. Dolayısıyla bir kez daha Arjantin, Fransa, Belçika, Uruguay ve daha birçok ülkenin besicilerine kaynak aktarılırken, yerli besiciler ise ithalat darbesiyle karşı karşıya kalacak. Türkiye'de tarım arazilerinin üçte birinden fazlası üretim dışına çıkarken iktidar Somali'de, Nijer'de 99 yıllığına tarım arazileri kiralayarak milyonlarca dolar ödüyor. Yerli besicilik ve yerli koyun, sığır ırkları teşvik edilip, desteklenerek yerli et üretiminin artırılması, halkın ucuz ve sağlıklı beslenmesini sağlamak yerine her yıl kırmızı et ve canlı hayvan ithalatına kapılar açılıp, ülke kaynakları yurt dışına akıtılıyor. Sözleşmeli üreticilikle, üreticilerin, çiftçilerin, besicilerin dev market zincirlerinden sonra, devlet tarafından da tamamıyla teslim alınması, üretimden uzaklaştırılması planları reform olarak sunuluyor. Defalarca et ve canlı hayvan ithalatının artık sona erdirildiğini ilan edip, ardından canlı besilik sığır ithalatına kapıların açılması, iktidarın söylem ve eylemlerindeki tutarsızlığın, sözüne ve vaatlerine güvenilmezliğin en güncel ve somut örneği olarak karşımıza çıkıyor.

BİZE ALTI DEĞİL ÜSTÜ LAZIM!

Kazdağları'nda yaşayan köylüler, madene karşı olduklarını bir kez daha vurguladı. Bölge halkı, "Havamıza, suyumuzla dokunmayın. Bize altın, zümrüt, yeraltı zenginliği lazım değil. Bize üstü lazım" diye tepki gösterdi.

Kazdağları'nda altın madeni için 350 bin ağaç kesildi. Madene tepki göstermek için yapılan eylemlerde onlarca yaşam savunucusu gözaltına alındı. Yıllardır süren mücadeleye sonucu şirketin izinleri iptal edildi, fakat şirket hâlâ bölgeden ayrılmadı.

Kazdağları'nda yaşayan köylüler, geçimlerini tarım ve hayvancılıktan sağladıklarını belirterek, "Kazdağları'nın eteklerinde yetişen buğdaylardan un yapıyoruz. Undan ekme, bu ekmele de karnımızı doyuruyoruz. Bize altın, zümrüt, yeraltı zenginliği lazım değil. Bize üstü lazım" diyerek madene karşı olduklarını bir kez daha vurguladılar.

Kazdağları sakinlerinden Hüsamettin Özkaya, geçimini tarımdan sağlıyor. Kazdağları'nın eteklerinde yetişen buğdaydan un yaptıklarını söyleyen Özkaya, "Undan ekme, bu ekmele de karnımızı doyuruyoruz. Bize altın, zümrüt, yeraltı zenginliği lazım değil. Bize üstü lazım" diyor.

Doğma büyüme Kazdağları'ndan olduğunu söyleyen Filiz Keskin, "Bu köylüyüz. Tarım ve hayvancılıkla geçiniyoruz. Kazdağları'nın suyu ve havası çok özel. Bunun kirlenmesini istemiyoruz. Torunlarımıza da bırakmak istiyoruz. Onun için madencilik istemiyoruz. Karşımız" diyerek anlatıyor madeni istemediğini.

Havama, Suyuma, Toprağıma Dokunma

Bayramiçli çiftçi Sevinç Özkaya ise, tek geçim kaynağının toprak olduğunu söylüyor. Köyünde ve çevresinden maden istemediğini belirten Özkaya, madene karşı olmasının nedenini şöyle anlatıyor:

"Ben Kazdağları'nda ve bölgemde hiçbir şekilde A şirketi, B şirketi olmuş beni çok da ilgilendirmiyor. Maden şirketi istemiyorum. Maden şirketlerinin sağlayacağı istihdama da ihtiyacımız yok. Çünkü tarım doğru desteklenirse çiftçi kendiliğinden kalkınıp karnını doyuracak ve ülkesine faydalı olacaktır. O yüzden diyorum ki, havama, suyum, toprağıma dokunmayın."

Ne Olmuştu?

Kazdağları'nda siyanürlü altın araması yapan Kanadalı Alamos Gold şirketi ve Türkiye'deki ortağı Doğu Biga Madencilik'in izinleri iptal edildi. Yapılan başvuru üzerine Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER), şirketlerin izinlerinin iptal edildiğini, Kazdağları'nda iş makinelerinin bulunmadığını, yalnızca konteynerlerin yer aldığını bildirdi. Şirketin Kazdağları'nı tamamen boşaltması için 13 Ekim 2021'e kadar süre tanındı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

HALK MADENE KARŞI AĞAÇLARINI KORUYACAK

Bilecik'in Bozüyük ilçesi Murat köyü mevkiinde işletilen bakır-molidren maden tesisinin kapasite artırımına ve yeni tesisler yapılmasına ilişkin yürütülen çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) kapsamında bugün halkın katılım toplantısı (HKT) düzenlenecek.

Proje kapsamında 36 bin ağacın kesilmesi, günde 500 ton su kullanılması planlanıyor.

10 Kat Genişleyecek

2017 yılında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından başvurusu reddedilen şirket, geçtiğimiz kasım ayında Bilecik İl Genel Meclisi'ne projeyi yeniden sundu. AKP ve MHP'li meclis üyelerinin oylarıyla kabul gören projeyi, şirket Bakanlık'a sundu. ÇED süreci başlatan Bakanlık, HKT kararı verdi. ÇED dosyasında yer alan bilgilere göre maliyeti 306 milyon TL. 2 bin 329,98 hektarlık ruhsata şirket sahip olan şirket, ÇED alanını yaklaşık 10 kat artırarak 214,89'a çıkarmak istiyor. 100 bin ton kapasiteyle çalışan maden kapasitesini yılda 2 milyon ton cevhere çıkaracak.

Orman Yok Edilecek

Büyük bir çevre tahribatına neden olacak projenin ÇED alanının yarısı yani 112.64 hektarı orman, 27.1 hektarı ise mera arazisi durumunda.

Projeye karşı olduklarını belirten Bilecik Belediye Başkanı Semih Şahin, "Bu proje sadece Muratdere'nin değil, bütün bu havzanın kirlenmesine sebep verecek. Tarım ürünlerinden içme suyuna kadar ilgilendiren bir konu" diye konuştu.

SULAK ALANLARDA YAPILAŞMANIN ÖNÜ AÇILIYOR!

Sulak alanlardaki altyapı projeleri ve buralardaki tesislerin kurulup işletilmesine yönelik düzenlemeye gidildi. Yeni yönetmelikle sulak alanlarda yapılaşmanın önü açılıyor.

Resmi Gazete'de Sulak Alanları Koruma yönetmeliğinde iki önemli değişikliğe gidildi. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği'nin değiştirilmesi sulak alanlarda yağmanın yasallaştırılması anlamına geliyor.

Buna göre, içme, kullanma ve sulama suyu projelerine ait baraj, gölet, kanal, kanalet, pompa istasyonu gibi zorunlu altyapı projeleri haricinde, kamu yararı kararı bulunan zorunlu altyapı projelerine, hazırlanacak. Ekosistem Değerlendirme Raporu doğrultusunda, ekosistem bütünlüğünü telafi edici tedbirlerin alınması şartıyla Bakanlıkça izin verilebilecek.

Sulak alanlarda, Bakanlığa tahsis edilen yerlerde koruma, yönetim, işletme, tanıtım, sportif, eğlenme, dinlenme ve benzeri hizmetler için gerekli altyapı, üstyapı ve diğer tesisler Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak veya yaptırılacak. Söz konusu tesislerin işletilmesi ve/veya işlettirilmesi de Genel Müdürlükçe gerçekleştirilecek.

Öte yandan, "Bu yönetmeliğin yayımı tarihinden önce faaliyete geçmiş olan ve bu yönetmelik kapsamında izin almamış işletmeler, bu yönetmeliğin yayımından itibaren 2 yıl içerisinde Bakanlıktan izin almaları şartı ile faaliyetlerine devam ederler" şeklindeki geçici madde de yürürlükten kaldırıldı.

TÜRKİYE YEŞİL MUTABAKATIN DIŞINDA KALMAMALI

Avrupa iklim değişikliği ve çevresel bozulmanın önüne geçmek amacıyla ekosistemi koruyarak yenilikçi, verimli ve rekabetçi bir büyüme stratejisiyle yeşil mutabakat adıyla yeni bir yol haritasını hayata geçirmiştir.

Koronavirüs salgınının Avrupa'da yeşil mutabakatın başlaması yönündeki baskıyı artırdığı belirtilmektedir. 17 AB üyesi de bu anlamda girişimde bulunmuştur. Yeşil mutabakat kapsamında teknolojik ve dijital dönüşüm, iklim duyarlı ekonominin yaratılması, yeşil yatırım ve faaliyetlere destek verilmesi, sanayi ve binalarda enerji verimliliğinin artırılması yönünde hedefler bulunmaktadır.

Bu gelişmeler yaşanırken; Türkiye yeşil mutabakatın dışında kalmaz. Türkiye ihracatının yarısını Avrupa'ya yapıyor. Avrupa yeşil mutabakata geçerken ilişkili ülkelere de ciddi birtakım yükümlülükler getiriyor. Avrupa 2050 yılında iklim etkisi sıfır olan bir kıta yaratmak istiyor.

Bunu sağlamanın temel yolu fosil yakıtlar yerine yenilenebilir enerji kaynaklarına ve enerji verimliliğinden yatırımlarından geçiyor. İklim hedeflerine ulaşmanın tek yolu temiz enerjiden geçiyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

'Bütün İhracat Ve Finansmanı Etkileyecek'

Yeşil mutabakat bütün ihracat ve finansman süreçlerini etkileyecektir. Dolayısıyla Türkiye'nin bu konuda bir yol haritası hazırlaması gerekmektedir. Yeşil mutabakatla birlikte AB bünyesindeki üreticiler artık karbon emisyonu konusunda esnek politikalar izleyen ülkelerle işbirliği yapmayacak. Yeşil mutabakatın öncelikli hedefi karbon emisyonunu azaltmak. AB artık birlik sınırları dışından gelecek belirli ürünlerin ithalatına ilişkin belli oranda bir karbon fiyatı da koyacak. Dolayısıyla Türkiye hızla bu yönde adımlar atmalıdır.

'Türkiye Yol Haritasını Hazırlamalı'

Türkiye yeşil mutabakat konusunda zaman kaybetmemeli ve yol haritasını hazırlamalıdır. Ülkemizin içinde bulunduğu hassasiyet dikkate alınarak Türkiye'ye özel yeşil mutabakatın hayata geçirilmesi gerekiyor. CHP iktidarında ülkemizin kalkınma düzeyini, enerji ihtiyacını, ihracat oranını sadece artırmakla kalmayan aynı zamanda ihracat içindeki yüksek teknoloji ürün oranını artıran, enerji sektöründe temiz ve düşük karbonlu enerjileri hedefleyen, ülkemizi layıkıyla enerji ve kaynak verimliliği ile buluşturan yeni ve yeşil ekonomi politikalarını hayata geçireceğiz.

İKTİDARIN NÜKLEER TUTKUSU VE GERÇEKLER

Oğuz Türkyılmaz - Endüstri Mühendisi, TMMOB Nükleer Güç Santralleri İzleme Komisyonu Üyesi

Ülkemizde nükleer güç santrali (NGS) yapma isteği ve girişimlerinin geçmişi daha eskilere gitse de, NGS projeleri, bu iktidarın işbaşında olduğu dönemde uygulama aşamasına geçmiştir. Akkuyu NGS için yer lisansı 1976'da verilmiş olmasına karşın 1977, 1983, 1996'da açılan ihaleler sonuçsuz kalmıştır. 2008'de açılan ihaleden sonuç çıkmayınca, 2009'da yalnız tek bir teklif verilince, iktidarın yeni bir rotaya yöneldiği görülmüştür.

12 Mayıs 2010'da "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Akkuyu'da Bir Nükleer Güç Santralının (NGS) Tesisine ve İşletimine Dair İşbirliğine İlişkin Anlaşma" imzalanmıştır. Anlaşma, Mersin Akkuyu Sahası'nda 4800 MW toplam kurulu güce sahip VVER 1200 tipi 4 reaktör kurulmasını öngörmektedir.

Fukushima NGS kazasının yaşandığı 2011'de, Akkuyu Sahası, bedelsiz olarak yüzde 100 Rus sermayeli Akkuyu NGS Elektrik Üretim A.Ş. adlı Proje Şirketi'ne tahsis edildi. 6 Aralık 2013'de "Güncellenmiş Yer Raporu" TAEK tarafından uygun bulundu, 1.12.2014'de Çevre Etki Değerlendirmesi (ÇED) Raporu olumlu kararı alındı. 15 Haziran 2017'de Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından Elektrik Üretim Lisansı verildi. 19 Ekim 2017 tarihinde TAEK'ten ilk ünite için "Sınırlı Çalışma İzni" alındı. 17 Kasım 2017 tarihinde 1 no'lu reaktörün reaktör temel kazısı, sondaj çalışmaları ve temel altı beton dökülmesi işlemleri tamamlandı. 2 Nisan 2018 tarihinde TAEK tarafından AkkuyuNGS'nin 1.Ünitesi inşası başladı.

Proje Şirketinin verdiği bilgilere göre Akkuyu NGS şantiyesinde halen dört yüzün üzerinde alt yüklenici şirket, sekiz binin üzerinde işçi çalışıyor. Birinci ve ikinci ünite inşaatları sürüyor, üçüncü ünitenin temel atma töreni yapıldı, dördüncü ünitenin de inşaat izni bekleniyor.

Bu süreçte gözden kaçırılmaması gereken bazı noktalar var.

-Akkuyu NGS yapım işi, şirketler arasında ticari bir sözleşme olmaktan çıkarıldı.Önce Türkiye ve Rusya Federasyonu hükümetleri arasındayapılan bir anlaşmaya dönüştürüldü.Daha sonra da ülke parlamentolarının onaylaması ile uluslararası sözleşme niteliği verildi. Böylece, sürece ulusal iç hukukun erişim ve denetim imkânları sınırlandı.

-İktidar temsilcileri projenin yapımının hızlandırılması amaçlı her türlü tedbirin alınması için genelgeler yayınladı, yapılan tüm haklı eleştirilere kulaklarını kapattığı gibi eleştirenleri vatan hainliği ile yaftalamaya kalkıştı.Yargı iktidar odakları tarafından baskı altına alındı. ÇED Raporu'nun iptali için TMMOB, TTB ve TBB tarafından birlikte açılan davada, Danıştay 14.Dairesi, davacıların son derece ciddi iddialarını görmezden geldi. Kendi yönelttiği hiç bir soruya yanıt vermeyen, çok sayıda maddi hata ve yanlış içeren bilirkişi raporuna itibar etti ve sorunlu konuların ilgili kurumlar tarafından zaman içinde çözüleceği vb. niyet okumalarla iptal başvurusunu reddetti.

Şimdi konunun kamuoyuna yeterince anlatılmayan bazı taraflarına değinelim.

1.NGS projeleri iktidarın çok sevdiği "Daha çok yerli,daha çok yenilenebilir enerji" sloganının inkarıdır. Çünkü, bir Rus şirketinin yapacağı, işletileceği ve sahibi olacağı Akkuyu NGS yerli ve milli olmadığı gibi, yenilebilir de değildir ve teknoloji, yakıt, işletme vb. her boyutta dışa bağımlıdır.

2.İktidarın enerji yönetiminin nükleer tutkularına gerekçe olarak gösterdikleri hususlara bakalım.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

2.1. "Türkiye'nin elektrik enerjisinde arz talebi karşılamıyor, bu nedenle NGS'lere ihtiyaç var". Bu iddia, külliyen bir yalan.

Abartılı talep tahminleri ve plansız bir şekilde yapılan yatırımlarla, ihtiyacın çok üzerinde kurulu güç ve üretim kapasitesi tesis edilmiştir. Türkiye'nin 2018'den bu yana elektrik talebi artmamakta ve yıllık 300 GWh civarında gerçekleşmektedir. 2020 tüketimi, geçen yıla göre yalnız yüzde 0,36 artmış ve 304,8 GWh olmuştur. Oysa, iktidar 2020 için 329,6 GWh, 2021 için 341—348 GWh gibi tüketim hayal etmekteydi. Yaşanan ve etkilerinin daha uzun süreceği belli olan kriz koşullarında, elektrik tüketiminin yüksek oranlarda artmasına imkan verecek ekonomik koşullar yoktur. İktidar, hala elektrik talebini devamlı olarak yüksek göstermeye, gereksiz yeni yatırımlara gerekçe oluşturmaya çabalamaktadır.

Elektrik talebinde kayda değer bir artış olmamasına karşın, 2020 Aralık sonunda kurulu güç, geçen seneye göre yüzde beş arttı ve 95.890,6 MW'a yükseldi.

Cumhurbaşkanlığı 2019 Programı, bugünkü kurulu güce yakın bir güçle 467 TWh elektrik üretilebilir diyor. Yani bu yıl tüketilen 304,6 GWh elektriğin yüzde 53 daha fazlasını üretme kapasitesi var ve dolayısıyla birçok santral kapasitesinin çok altında çalıştırılıyor. Buna rağmen, halen içinde AkkuyuNGS'nin de yer aldığı 19.000 MW'a yakın kurulu güçte santral yatırımı sürüyor.

Yani, elektrik arz kapasitesinde bırakın açığı, fazlalık vardır ve NGS'lere ihtiyaç yoktur.

2.2 Diğer bir iddia, "Nükleer santral yapınca nükleer teknoloji ile tanışılacağı"dır. Akkuyu NGS projesi üzerinden dillendirirsek, bu proje ile ilgili anlaşmalarda teknoloji transferine dair bir hüküm yoktur. Bazı özel aksam dışında temel bütün parçalar Rusya'da imal edilmekte ve Akkuyu'ya getirilmektedir. Yatırımcı belirli sayıda öğrencinin Rusya'da eğitim görmesine imkan sağlayarak, teknoloji transferini değil, iş gücü maliyetini azaltmayı planlamıştır.

2.3 "Nükleer santral kurulunca, nükleer silah da üretiriz" Bu tür hayaller kuranların, gerek Türkiye'nin imzaladığı uluslararası sözleşmelerin getirdiği yükümlülüklerin, gerekse NGS projelerinin her yönüyle dışa bağımlı, yabancı ülke/şirket sahipli projeler olduğunu unutup, bu akla ziyan hayallerle avunmaya devam etmelerinde mahzur yok. Böylece bir kaç ay içinde nükleer silah yapma becerisine (!) sahip, Boğaziçi Üniversitesi'nin kayyum rektörü gibi keşfedilmemiş yetenekleri (!) de tanıma fırsatı bulabiliriz.

3. NGS'lerden nemalanmayı hedefleyen ve bu nedenle inatla savunan diğer bir kesim de santralin yapımında iş alan ve iş almayı hedefleyen ana ve alt yükleniciler ile üreteceği elektriğe yüksek fiyatla alım garantisi verilen projelere ortak olmayı öngören sermaye çevreleridir. Öte yandan ekonomik durgunluk ve yatırım azlığı nedeniyle sıkıntı içinde olan bazı kesimler de projeye, bir bakıma mecburen, destek olmaktadır. Santralin yapımında ihtiyaç duyulan bazı malzemeleri imal eden ve satanları, santralin yapım sürecinde istihdam edilen iş gücünün ihtiyacı olan ürün ve hizmetleri temin edenleri ve işsiz sayısının on milyonu aştığı ülkemizde iş beklentisi içinde olanları bu grupta sayabiliriz

Bütün bu kesimlerin dışında nükleer santrallerin zararlarını ve risklerini yok sayan, ikna edilmeleri ise pek mümkün olmayan gözü kapalı nükleer enerji sevdalısı teknik kadrolar da var.

Gelelim konunun en önemli boyutlarından birine. NGS savunucuları, NGS projeleri stratejiktir diyorlar. Evet, stratejiktir ama bu kavramın anlamını bilen, anlayan ve gereklerini bilenler için stratejiktir.

Türkiye- Rusya Federasyonu ilişkileri asimetriktir. Rusya Türkiye'nin, doğal gaz ve petrol ithal ettiği ülkeler arasında ilk sırada, kömürde ise ön sıralardadır, birincil enerji arzındaki payı dörtte birden fazladır. S-400 anlaşmasıyla Türkiye, Rusya'ya milyarlarca dolar ödeyecektir.

Proje Rusya'ya Stratejik

Akkuyu NGS Projesi, Rusya Federasyonu için stratejiktir. Bu proje ile Rusya, mülkiyeti kendine ait olan, dünyada yap- işlet- sahip ol modeliyle yapacağı ilk NGS'yi sıcak denizlerde, Akdeniz'de mülkiyet haklarına sahip olduğu bir yerde inşa etmektedir. Santral için inşa edilen limanın ne amaçlar için kullanılacağı, söz gelimi Rus savaş gemilerine de lojistik hizmet verip vermeyeceğini bilmiyoruz.

Riskler İnkâr Edilemez

NGS'lerin taşıdığı riskler artık inkâr edilemez boyutlarıyla gün yüzüne çıkmıştır. Dünyada çok sayıda nükleer santral kazası olmuştur. Yakın tarihteki iki büyük felaket, Çernobil ve Fukuşima NGS kazaları herkesçe bilinmektedir. Bu örnekler NGS'lerin teknik ve operasyonel olarak ne denli risk yarattığını göstermiştir. Bugün kazadan on yıl sonra Fukuşimasantrali radyasyon yaymaya devam etmektedir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Gerçekleri Çarpıtıyorlar

İktidar temsilcilerinin, NGS kazalarını önemsizleştirmeye çalışması ve uçak kazaları ile kıyaslaması, talihsiz ve gerçekleri çarpıtıcı bir söylemdir. Uçak kazalarının mağdurları; uçağın yolcuları, uçuş ekibi ve düştüğü yerde yaşayanlardır. Çernobil ve Fukushima NGS kazalarının olumsuz etkileri ise yalnızca kaza alanlarında yaşayanlara değil, onbinlerce kilometre uzaklıkta yaşayanlara da ulaşmış ve birçok ülke ve kıtada yaşayan milyonlarca insana zarar vermiştir. Örneğin, Ermenistan'daki MetsamorNGS'de bir kaza olması halinde, bu kazadan Ermenistan'ın yanı sıra, Azerbaycan, Türkiye, İran, Gürcistan, Rusya Federasyonu, Kazakistan, Türkistan, Irak, Suriye, Lübnan, Ürdün, İsrail, Mısır, Körfez Ülkeleri, Suudi Arabistan ve daha birçok ülkede yaşayan yüz milyonlarca insan radyoaktif serpintilere maruz kalabilecektir.

Proje İptal Edilmeli

Nükleer teknoloji, nükleer santraller ciddi iştir. NGS projelerinde risk ve atık sorunu çözülmemiştir ve nükleer santral kazaları bütün dünya için bir risktir. Vakit geçmemişken Akkuyu NGS Projesi iptal edilmeli, NGS sevdasından vazgeçilmelidir.

USULSÜZLÜĞE ZAMANAŞIMI

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nı 2016 ve 2017 yıllarında zarara uğratan işlemlere ilişkin hazırlanan müfettiş raporlarına dönemin Genel Müdürü izin vermeyince, usulsüzlüklerin hesabı sorulamadı. Soruşturulmasına onay verilmeyen konular içinde, kurumun 6 milyon dolar zarara uğramasına yol açan Afganistan Sondaj Projesi de bulunuyor.

Edinilen bilgiye göre, Afganistan Sondaj Projesi'nin finansörü olan ABD, proje kapsamındaki nakliye ve malzeme temininin İran üzerinden yapılamayacağını bildirdi. Buna karşın projenin nakliye ihalesine İran güzergâhı üzerinden çıkıldı ancak sonra ihale iptal edilerek, İran dışı güzergâhtan nakliye gerçekleştirildi. Bu işlemler nedeniyle 3 milyon dolara ihale edilen işin maliyeti, 5,8 milyon dolara çıktı. Kurumun projedeki toplam zararının 6,3 milyon dolar olduğu bildirildi. Dönemin TPAO Genel Müdürü Besim Şişman zararın, "işin işleyişi nedeniyle" ortaya çıktığını belirterek, "Herhangi bir soruşturmaya yer yoktur" dedi. Afganistan Sondaj Projesi'nde ortaya çıkan kamu zararına ilişkin idari soruşturma, "zaman aşımına uğradığı" gerekçesiyle yapılamadı. TPAO'nun mali hesaplarının görüldüğü TBMM KİT Komisyonu'nda konuşan CHP Milletvekili Atilla Sertel, Sayıştay'ın kurumu zamanında uyardığının altını çizerek, "Bu konuyla ilgili soruşturma bilerek zamanaşımına uğratılmış" diye konuştu.

Gecikme Cezası

CHP Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer, TPAO'ya 6,3 milyon dolar zarar getiren işin bin 116 gün gecikmeli gerçekleştiğini ve idareden 3,1 milyon dolar gecikme cezası talep edildiğini de anlattı. Tuncer, bunun neticesinde TPAO'ya, 3,6 milyon dolarlık teminat mektubunun iade edilmediğini de sözlerine ekledi. Konu hakkında kurumun herhangi bir cevabı olmadığını altını çizen Tuncer, "Dönemin Genel Müdürü 2 Mart 2017 tarihli derkenarında bunlara hiç değinmeden diyor ki 'Söz konusu zarar işin işleyişi sebebiyle ortaya çıkmış olup herhangi bir soruşturmaya gerek yoktur' ifadelerini kullandı.

Benzer şekilde TPAO'nun sondaj borusu kiralaması işinde meydana çıkan zararın da zaman aşımına takıldığı belirtildi. Kurumun, ilgili firmayla davalık olduğu, borçlu firmanın iki aracı ve bazı gayrimenkullerinin haczedildiği ancak firmanın başka davaları nedeniyle haciz işleminin tamamlanamadığı kaydedildi. Konuyla ilgili ceza soruşturmalarından takipsizlik kararı çıktığı ancak ilgililer hakkında zamanaşımı nedeniyle idari soruşturma açılmadığı ifade edildi.

Sayıştay'ın TPAO Batman Bölge Müdürlüğü'ne yönelik usulsüzlük tespitlerine ilişkin de hiçbir işlem yapılmadığı ortaya çıktı. CHP'li Sertel, idarenin bu konuda da "Bunlar görevden dolayı olabilecek şeyler" savunması yaptığını anlattı.

CHP'li Tuncer de Batman'da yaşananla ilgili kurumun hiçbir işlem yapmadığını vurgulayarak, Genel Müdür Şişman'ın yaptığı ilginç savunmayı şöyle aktardı: "Bu tür olaylarla bizim yönetim kurulumuzu alaşağı etmek istiyorlar" diyor. Yani kendilerine komplo kurulduğunu, bu komploya da gelmeyeceklerini açıkça söylüyor. Böyle bir savunma mümkün değildir. Kim kuruyor böyle bir komployu veya kurumun araç kiralardan dolayı uğradığı zarar yalan mı? Batman Bölge Müdürlüğü'ndeki usulsüzlükler yalan mı? Afganistan Sondaj Projesi'ndeki nakliye ve malzeme temini işindeki zarar yalan mı? Bunları cevaplamak gerekiyor."

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

TCDD BÖLGE MÜDÜR YARDIMCISI, TARİHİ BİNAYA PVC DOĞRAMA YAPTIRDI

İzmir'in ilk saat kulesinin bulunduğu, 2. Abdülhamit döneminden kalma tarihi binaya kaçak PVC doğrama yaptırıldığı ortaya çıktı. Çivi dahi çakılması yasak olan 131 yıllık tescilli binaya, 7 ay önce taşınan TCDD 3. Bölge Müdür Yardımcısı Cüneyt Can'ın talebiyle balkon PVC doğrama ile kapatıldı, bu sırada koruma kurulunun itirazının da dikkate alınmadığı öğrenildi. TCDD Genel Müdürü'ne çağrıda bulunan CHP İzmir Milletvekili Atıla Sertel, "Tıpkı Bodrum Kalesi'ni Sünger Bob haline getirdikleri gibi bu tarihi binayı da komedi bir hale sokmuşlar... Bu bina size babanızdan kalmadı. Derhal eski haline getirin" dedi.

Tarihi yapıya PVC balkon yaptırılması TCDD İstanbul 1. Bölge Müdürlüğü Modernizasyon Servis Müdür Vekili Cüneyt Can'ın İzmir'e TCDD 3. Bölge Müdür Yardımcısı olarak atanması ile başladı. Can, geçen ağustos ayında, ailesiyle birlikte, TCDD lojmanı olarak kullanılan, Alsancak Garı yerleşkesindeki tarihi binaya çıktı. Kentin ilk saat kulesinin de bulunduğu, 2. Abdülhamit döneminden kalma, 131 yıllık tarihi binaya yerleşen Can'ın ilk işi, içeri çok gürültü girmesine yol açtığını düşündüğü balkon için harekete geçmek oldu.

İddiaya göre, balkonu PVC doğramayla kapattırmaya yönelik tadilat talebi önce Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'na iletildi. ANKA'dan Mustafa Akbaş'ın haberine göre tarihi binaya sadece 50 metre uzaklıkta bulunan İzmir 1 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nden gelen yanıtta, koruma altındaki tescilli tarihi binada hiçbir işlem yapılamayacağı bildirildi. Ancak koruma kurulunun itirazına rağmen, Can ve ailesinin taşınmasından 1 ay sonra, tarihi binada inşaatla başladı. Günlerce süren tadilatın ardından tarihi binanın balkonu, PVC doğrama ve cam ile kapatıldı.

Tanıdık Müteahhite Yaptırmışlar

Tarihi binadaki PVC doğrama işinin, kaçak olduğu için ihaleye çıkılmadığından, genellikle TCDD'ye çalışan müteahhit Davut Ö.'ye yaptırıldığı ve kurumun başka bir birimindeki tamirat işinin içinde gösterildiği iddia edildi.

Tüm bu işlemlerin, Cüneyt Can'ın ricacı olduğu mevkidaşı, "emlaktan sorumlu" TCDD 3. Bölge Müdür Yardımcısı Ergün Yurtçu'nun talimatıyla yapıldığı öne sürüldü. Yurtçu'nun usulsüz işlemleri nedeniyle daha önce de hakkında "8 kinama" ve "6 uyarı" dosyası bulunduğu, ancak TCDD Genel Müdürlüğü'nce soruşturma izni verilmediği belirtildi.

"Sünger BOB Gibi Oldu"

Çivi dahi çakılması yasak olan tescilli binadaki tadilat CHP İzmir Milletvekili Atıla Sertel'in tepkisini çekti. Yerleşkeye girip tarihi binanın önünde ANKA Haber Ajansı'na açıklama yapan CHP'li Sertel, "Bu tarihi binada TCDD Müdür Yardımcısı Cüneyt Can oturuyor. Fransızlar'dan kalma tarihi bir bina burası. Yanında da saat kulesi bulunuyor. Bölge Müdür Yardımcısı lojman olarak kullanılan bu tarihi binaya taşındıktan sonra pimapen yaptırıyor. Kendi zevkine ve keyfine göre balkonunu kapatarak tarihi binaya zarar veriyor. Burası SİT kurulundan izin alınmadan, çivi dahi çakılamayacak bir bina. SİT Kurulu'na rağmen buraya bu yapıyı yapıyorlar. Tarihi binayı komedi haline getiriyorlar. Tıpkı Bodrum Kalesi'ni Sünger Bob haline getirdikleri gibi... Bu binaya yaptıkları da aynı. Yakıştığını düşünen varsa buyursun söylesin" diyerek tepkisini dile getirdi.

Sertel şöyle devam etti:"TCDD Genel Müdürü'ne sesleniyorum; bu bina size babanızdan kalmadı. Burası lojman olarak kullanılabilir, ama buraya çivi bile çakamazsınız. Böyle pimapenle kapatarak tarihi binaya zarar veremezsiniz. Tarihe, kültüre saygınız olması lazım. Bunu derhal eski haline çevirmeniz lazım. SİT Kurulu'na da sesleniyorum; siz de suç işliyorsunuz. Göz göre göre Alsancak'ın göbeğinde yapılan bu rezillik derhal ortadan kaldırılmalıdır."

1890 Yılında Yapıldı

Alsancak Garı, 2. Abdülhamit döneminde, ünlü Fransız mimar Gustave Eiffel tarafından tasarlandı ve 1876 yılında inşa edildi. Fransa'daki Lyon Garı'nın ikizi olan Alsancak Garı'nın yerleşkesine ise 1890 yılında İzmir'in ilk saat kulesinin bulunduğu bu bina yapıldı. Saatin çanının üstünde "Cast by Jonh Warner Song" ibaresi ile "London 1890" yazısı bulunuyor. Saat kulesi elektronik sistemle çalışıyor.

YURTTAŞIN VERDİĞİ YETKİYİ VESAYETLE GERİ ALACAKLAR

Danıştay, bir süre daha belediye başkanlarının şirketlere atama yapmamasına hükmetti. Karara tepki gösteren CHP'li Torun, "Halkın verdiği yetkiyi, vesayet kurarak almak istemek, sorunlu bir zihniyetin ürünüdür" dedi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İki yıl önce İstanbul ve Ankara başta olmak üzere çok sayıda önemli belediyeyi kaybeden iktidar, yerel yönetimler üzerinde uyguladığı baskıcı politikaları artırmaya hazırlanıyor. Hazine'den yeterli desteğin aktarılmadığı ve fonların insafına bırakılan belediyeler, şimdi de yargı kararları ve yeni yasal düzenlemelerle iş yapamaz duruma getirilmek isteniyor. Önce belediye başkanları tarafından yürütülen birçok işlemi belediye meclisine aktaran iktidar, daha sonra buna yönelik itirazları da yargıdan döndürdü. Son olarak Danıştay, Ticaret Sicil Müdürlükleri'nin, belediye başkanları tarafından yapılan işlemi engellemesine yönelik itirazı reddetti. Esas hakkındaki kararını henüz vermeyen Danıştay, bir süre daha belediye başkanlarının şirketlere atama yapamamasına hükmetti.

“Çeki Düzen” Verecekler

Öte yandan Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan son olarak “Belediyelere çeki düzen vermek istiyoruz” sözleri ile yerel yönetimler üzerindeki planlarını ortaya koydu. Elvan, Anadolu Ajansı'na yaptığı açıklamada, merkezi yönetimden yeterli desteği alamadığı için borçlanmak zorunda kalan belediyelerle ilgili, “Yasa diyor ki ‘Belediyelerin borç stokları, büyükşehir belediyeleri için bir önceki yıl gelirleri toplamının 1,5 katı, diğer belediyeler için de bir katı olmak zorunda.’ Gerçek nedir? Büyükşehir belediyelerinin bu 1,5 katın oldukça üzerinde, diğer il ve ilçe belediyelerinin de 1 katının üzerinde borçlanma yaptıklarını görüyoruz” dedi. Elvan, bu konuda sınırlayıcı bir yasal düzenleme hazırlığında olduklarını anlattı.

Saray'ın belediyeler üzerindeki planına, CHP Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Seyit Torun tepki gösterdi. Muhalefetin çalıştıkça iktidarın, “paniğe kapıldığını” ve anti demokratik uygulamalara başvurduğunu ifade eden Torun, “Artık görüyoruz ki belediyelerimiz milletin gönlüne girdikçe, kara propagandaları boşa çıkardıkça, iktidar da ne yapacağını şaşırır hale gelmiştir. Bu iktidar, yerel seçim sonuçlarını bir türlü içine sindirememiştir, hazmedememiştir” dedi. Özellikle CHP'li belediye başkanlarının iş yapamaz duruma getirilmek istendiğinin altını çizen Torun, açıklamalarını şöyle sürdürdü: “Belediye başkanlarımızın elini kolunu bağlamak için her türlü hukuksuzluktan medet umar hale geldiler. Halkın seçtiği belediye başkanlarını, belediye meclisleri eliyle engellemek niyetindedir. Halkın verdiği yetkiyi, vesayet kurarak almak istemek, sorunlu bir zihniyetin ürünüdür.”

Engellemek İçin Her Şeyi Yaptılar

Belediyelerin kampanya yapmaları ve yardım toplamaları, ayrıca bu yardımları halka dağıtmaları engellendi. Ruhsatsız veya imar mevzuatına aykırı olarak inşa edilen yapılara müdahale yetkisi, belediyeden alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı verildi. Yıkımın yapılması “emredilen” belediye, bu işlemi yerine getirmese yıkımı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gerçekleştiriyor ve bedeli faiziyle belediye bütçesinden karşılanıyor. Son olarak otoparklara dönük düzenlemeleri hayata geçiren AKP, otopark gelirlerini büyükşehir belediyelerinden ilçe belediyelerine devretti.

SINAV DEĞİL KAR MERKEZİ!

ÖSYM'den iki yılda 1,4 milyar TL gelir

ÖSYM'nin istatistikleri, “Türkiye sınav ülkesi oldu” eleştirilerini haklı çıkardı. 2019 ve 2020 yıllarında toplam 18 milyon 844 bin yurttaş merkezi sınavlara başvururken ÖSYM'nin topladığı başvuru ücreti 1,4 milyar TL oldu.

ÖSYM'nin, 2020 yılına ilişkin verilerini içeren faaliyet raporu, “Türkiye sınav ülkesi oldu” eleştirilerini haklı çıkardı. Verilere göre, 2019 ve 2020 yıllarında gerçekleştirilen merkezi sınavlara toplam 18 milyon 844 bin 170 yurttaş başvurdu.

ÖSYM'nin sadece 2020 yılındaki merkezi sınavlar için topladığı başvuru ücreti 860 milyon 500 bin TL oldu.

Milyonlarca Başvuru

Milyonlarca yurttaşın kamuya memur olarak atanmak, milyonlarca öğrencinin ise üniversiteye yerleşmek amacıyla girdiği merkezi sınavlardan ÖSYM, 2020 yılında 860 milyon 500 bin TL başvuru ücreti topladı.

ÖSYM'nin istatistikleri, bir yılda 10 milyon yurttaşın merkezi sınavlara girdiğini ortaya koydu. 2020 yılında gerçekleştirilen YKS, KPSS, YDS, ALES, DGS ve kurum sınavları ile e-sınavlara başvuran aday sayısının 10 milyon 698 bin 552 olduğu öğrenildi. Sınavlara 2019 yılında başvuran 8 milyon 145 bin 618 aday ile birlikte iki yıl içinde herhangi bir merkezi sınava giren kişi sayısı 18 milyon 844 bin 170'e ulaştı.

Personel Gideri

2019 yılında merkezi sınavların başvuru ücretlerinden toplam 546 milyon TL gelir elde edilirken 2020 yılının geliri 860 milyon 512 bin TL olarak kaydedildi. ÖSYM'nin, 511 milyon TL'si personel giderlerinden oluşan 2020

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

yılı toplam gideri ise 867 milyon 730 bin TL oldu. ÖSYM'nin parasal kaynağını oluşturan sınav ücretlerinin 2019 ve 2020 yılı toplamı 1,4 milyar TL'ye ulaştı.

Üniversite sınavına girmek isteyen öğrencilerin katılacağı YKS için son şans niteliği taşıyan geç başvuru işlemleri dün başladı. ÖSYM AİS ekranı üzerinden yapılacak YKS geç başvuruda TYT, AYT ve YDT oturumlarının hepsine girmek isteyen adayların anlaşmalı bankalara sınav ücreti olarak 405 lira yatırması gerekiyor. Geç başvuru işlemi bugün son bulacak.

ÖSYM'nin 2020 yılındaki harcama kalemleri ve harcama miktarı (milyon TL)

511,2 - Personel giderleri

10,3- SGK giderleri

320,5 - Mal ve hizmet alım giderleri

16 - Cari transferler

9,4 - Sermaye giderleri

EĞİTİMDE SERT İNİŞ

'2023'ün sonunda Ay'a sert iniş' hedefini ortaya koyan iktidar, milyonlarca öğrencinin eğitime erişim problemini çözemedi. MEB'in yaklaşık bir yıllık verilerine göre 4 milyon 360 bin öğrenci EBA'yı kullanamadı.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) uzaktan eğitimin bir yılını kapsayan, "Sayılarla Uzaktan Eğitim" istatistikleri, 4 milyon 360 bin öğrencinin EBA'ya giriş yapamadığını ortaya koydu. EBA'ya giriş yapabilen öğrencilerin ise yüzde 60'ı dersleri cep telefonundan takip etti.

Bülten, öğrencilerin eğitime erişim probleminin uzaktan eğitime geçişin birinci yılında halen devam ettiğini gözler önüne serdi. Örgün eğitimde 18 milyon 241 bin 881 öğrencinin bulunduğu Türkiye'de, EBA'yı aktif kullanabilen öğrenci sayısı 13 milyon 881 bin 806'da kaldı. Eğitimde, "Asrın projesi" olarak duyurulan FATİH Projesi'nin başarısızlığını da gözler önüne seren verilere göre öğrencilerin yüzde 60'ı eğitime cep telefon ekranından katılmaya çalıştı.

23 Mart 2020 - 5 Mart 2021 dönemlerine ilişkin detaylı açıklanan istatistiklere göre, 13 milyon 881 bin öğrenci aktif kullandı. Buna göre, örgün eğitimde 18 milyon 241 bin 881 öğrencinin olduğu Türkiye'de, 4 milyonun üzerinde öğrenci EBA'yı aktif kullanamadı. EBA'yı aktif kullanan öğretmen sayısının ise 1 milyon 177 bin 725 olduğu bildirildi.

MEB'in, "Sayılarla Uzaktan Eğitim" bülteninin en dikkat çekici bölümü ise öğrencilerin EBA'ya erişim yöntemlerine ilişkin bilgilerin paylaşıldığı bölümü oldu. Verilere göre, öğrencilerin yalnızca yüzde 10'u EBA'ya tablettten girdi. EBA için bilgisayar kullanan öğrencilerin oranı da yüzde 30 ile düşük oranda gerçekleşirken öğrencilerin yüzde 60'ı, EBA'ya cep telefonu ile bağlandı.

FATİH projesinin başarısızlıkları

2014'te tamamlanacağı söylenen ancak milyarlarca liralık harcamaya karşın 2020 sonu itibarıyla gerçekleşme oranı yüzde 68,7'de kalan FATİH Projesi'nin kentlerdeki ilerleme oranı belli oldu. Haziran 2020 itibarıyla proje kapsamında bulunan 47 bin 300 okul baz alınarak yapılan harita, ağır ilerleyişi gösterdi.

Haritadaki verilere göre, İstanbul'da proje kapsamına alınan 2 bin 888 okulun sadece bin 575'ine etkileşimli tahta kuruldu. İstanbul'da, fiber interneti bulunan okulların oranı ise yüzde 33'te kaldı. Ankara'da bin 517 okulun proje kapsamına alındığı, bunların sadece 889'unda etkileşimli tahta bulunduğu bildirildi.

Ankara'da bu tahta olan okulların oranı yüzde 58, fiber interneti olan okulların oranı yüzde 46 kaydedildi.

- ◆ 4,3 milyon EBA'ya giremedi.
- ◆ %60 cep telefonuyla katıldı.
- ◆ %10 EBA'ya tablettten girdi.
- ◆ %30 EBA'ya bilgisayardan girdi.
- ◆ 750 bin hanede televizyon yok.
- ◆ 2,6 milyon öğrencinin interneti yok.

DÜNYA BANKASI KREDİSİ'NDEN 23 MİLYON TL HARCANDI

CHP Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk tarafından yanıtlanması istemiyle verdiği soru önergesine gelen yanıtta, uzaktan eğitime Dünya Bankası Kredisi'nden 23 milyon TL harcandığı açıklandı. Gelen yanıtta ayrıca 2021 Mart ayının 3. haftasına kadar 660 bin tabletin dağıtılmasının hedeflendiği belirtildi.

CHP'li Adıgüzel, Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk tarafından yanıtlanması istemiyle verdiği soru önergesine gelen yanıtı kamuoyu ile paylaştı. Bakan Selçuk tarafından yanıtlanan önergede şu bilgilere yer verildi:

“500 Bin Tablet Dağıtıldı”

- Koronavirüs salgını sebebiyle ortaya çıkan uzaktan eğitim sürecinde 500 bin öğrencinin teknolojik imkan ile uzaktan eğitime erişimi sağlanmıştır. Bakanlıkça dağıtımı yapılan tablet bilgisayar sayısının tedarik sürecine bağlı olarak 2021 Mart ayının 3. haftasına kadar 660 bin adedi geçmesi hedeflenmektedir. Tablet bilgisayarların yanında, 4.5 GSM hatlı 25 GB kotalı internet paketi dağıtımı da tamamlanmıştır.
- Türkiye’de Güvenli Okullaşma ve Uzaktan Eğitim Projesi ile sağlanan kredi “Acil Durumlarda Bağlantı ve Bilişim Teknolojileri Altyapısı”, “Güvenli ve Kaliteli Dijital İçerik” ve “Eğitim Teknolojilerinin Güçlendirilmesi için Kurumsal Kapasite” bileşenlerine yönelik olarak kullanılacak olan Dünya Bankası Kredisi'nden, 12 Mart tarihi itibarıyla yaklaşık 23 milyon TL harcama yapılmıştır.

“EBA'nın Günlük Kapasitesi 3 Milyon”

- EBA canlı ders altyapısı aynı anda 250 bin sınıfta çevirim içi ders yapabilecek kapasiteye ulaşmıştır. 30’ar dakika olarak gerçekleştirilebilen canlı dersler, gün içerisinde 18 farklı zaman diliminde hizmete sunulmaktadır. Bu doğrultuda günlük 3 milyon canlı ders gerçekleştirilebilmektedir.

“10 Yılda Bir Arpa Boyu Yol Gidilemedi”

Bilindiği üzere geçtiğimiz Haziran ayında Dünya Bankası uzaktan eğitimi desteklemek adına 160 milyon dolar krediyi onaylamıştı. Verilen yanıtta bunun yaklaşık 23 milyon TL’sinin bugüne kadar harcandığı belirtilmektedir. Şimdiye dek yalnızca 500 bin tablet dağıtılmış, oysa yine MEB verilerine göre en az 2,5 milyonu aşkın öğrenci EBA’ya hiç erişememiş, 6 milyon öğrenci EBA’yı etkin kullanamamış, 8,5 milyon öğrenci ise dersleri küçücük cep telefonu ekranından takip etmeye çalışmış. Yine kırsalda yaşayan 1,5 milyon çocuğun yaşadığı bölgede internet altyapısı yok. Özetle, bugüne kadar dağıtılan tablet sayısının ve internet altyapısının mevcut ihtiyaca cevap vermediği ortadadır.

Yine örneğin; Bakanlık okullardaki internet altyapısını Fatih Projesi kapsamında yürütüldüğünü ifade ediyor. Ancak veriler 10 yılda bir arpa boyu yol gidemediğimizi gösteriyor. 81 ilde Fatih Projesi kapsamındaki toplam 47 bin 300 okulun sadece %46’sında etkileşimli tahta, %31’inde ise fiber altyapı bulunuyor. Lebalep kongreler ile pandemi süreci uzatanlar, uzaktan eğitime uzak kalan, 1 yıldır sınıf yüzü göremeyen öğrencileri, öğretmenleri görmezden gelmeye devam ediyor. Oysa bir ülkenin en öncelikli, en hayati konusu çocukların, gençlerin yarınla umutla bakabilmelerini sağlayabilecekleri bir eğitime erişebilmeleridir.

10 ÖĞRETMENDEN 6’SI ATANMADI

MEB’in “2020 Yılı Atama ve Yer Değişikliği Analizi” çalışması, öğretmen ihtiyacı ile atama sayısındaki dengesizliği ortaya koydu. 100 bin 129 öğretmenden yalnızca yüzde 40’ı göreve başlayabildi.

Milli Eğitim Bakanlığı’nın, 2020 yılındaki çalışmalarını içeren faaliyet raporunda, “Atama ve Yer Değişikliği Analizi” tablosuna yer verildi. Tabloya göre, 2020 yılında gerçekleştirilen engelli öğretmen, sözleşmeli öğretmen ve milli sporculardan sözleşmeli öğretmen atamalarının hiçbirinde başvuran sayısı ile atama sayısında denge tutturulamadı.

2020 yılında ilk olarak Şubat ayında engelli öğretmen ataması yapıldı. 11 Şubat 2020 tarihinde gerçekleştirilen atamalar için bin 195 engelli öğretmen başvuruda bulundu. Başvuranların 729’u göreve başlarken başvuru karşılama oranı yüzde 61 olarak açıklandı.

18 Mart 2020 tarihinde ise 19 bin 917 sözleşmeli öğretmenin ataması tamamlandı. Bu atamaya toplam 51 bin 234 öğretmen başvururken 31 bin 317 öğretmenin öğrencilere kavuşma hayali başka bahara kaldı. Başvuruları karşılama oranı yüzde 39 oldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

MEB, 23 Haziran 2020 tarihinde 200 engelli öğretmeni göreve başlattı. Toplam 557 başvuru alındığını duyuran Bakanlık, başvuruların karşılanma oranının yüzde 36 olduğunu bildirdi. 16 Temmuz 2020'de yapılan milli sporculardan sözleşmeli öğretmen ataması kapsamında da başvuruların yalnızca yüzde 24'ü atandı.

1 Eylül 2020 tarihinde gerçekleştirilen sözleşmeli öğretmen atamalarında da on binlerce öğretmen hayallerine ulaşamadı. Toplam 48 bin 895 öğretmenin başvurduğu atama kapsamında 19 bin 910 öğretmen göreve başladı.

Buna göre, 2020 yılında gerçekleştirilen sözleşmeli öğretmen atamalarına toplam 100 bin 129 öğretmen başvururken atanan sayısı 39 bin 927 olarak kaydedildi. Atama bekleyen öğretmenlerin sadece yüzde 40'ı amacına ulaşabildi. Resmi veriler ile 138 bin 393 olarak ortaya konulan öğretmen açığı 2020 yılında da kapatılamadı.

MÜLTECI ÇOCUKLAR EĞİTİME ÇOK UZAK

Uzaktan eğitime erişirken büyük sorun yaşayan mülteci çocuklarla anket yapıldı. Yapılan ankete göre en önemli sorunlar dil engeli, evdeki koşulların yetersizliği, öğretmen ilgisizliği ve EBA'ya erişememek.

İzmir'de faaliyet yürüten Konak Mülteci Derneği, 50 mülteci çocuk ve ailesiyle görüşerek hazırladığı 'Mülteci Çocukların Uzaktan Eğitime Erişimi' raporunu yayımladı. Pandemisürecinde eğitimdeki eşitsizliğin daha da derinleştiğine vurgu yapılan raporda, uzaktan eğitimin dijital uçurumu da artırdığına dikkat çekildi.

Eğitimden Kopma Riski

Raporda, mülteci kız çocuklarının tehlikede olduğu belirtildi. Mülteci çocuklar arasındaki okullaşma oranının oldukça düşük olduğuna ve pandemi sonrası uzaktan eğitime erişim ile ilgili yaşanan ek sorunların mülteci çocukların okuldan kopma riskini daha da artırdığı aktarıldı. Rapora göre yalnızca 30 ailenin çocukları uzaktan eğitimden faydalanabiliyor. Uzaktan eğitime erişebilen çocukların ise sadece 5'i derslere her zaman katılabiliyor.

26'sının Televizyonu Yok

Derslere katılımı engelleyen faktörler raporda şöyle sıralanıyor: Evde yeterli sayıda teknik ekipman olmaması, evde internetin ya hiç ya da yetersiz olması, mülteci çocukların dil engeli, evdeki koşulların yetersizliği, öğretmen ilgisizliği ve EBA'ya erişim sorunu. Rapora göre 26 çocuğun evinde televizyon bile bulunmuyor.

Rapordan öne çıkan veriler şu şekilde:

- ◆ Hanebaşına 2,6 öğrenci düşüyor.
- ◆ 43 ailede çocukların dersleri dinleyebileceği bir alan bulunmuyor.
- ◆ 'Çocuklar uzaktan eğitim sürecinde derslere ne sıklıkla katılabiliyor?' sorusuna 10 aile 'genellikle' 6 aile 'bazen' 9 aile de 'nadiren' dedi.
- ◆ Çocuklarının derslerini takip ettiği belirten 30 aileden 22'si cep telefonu, 5'i tablet, 1'i de bilgisayarla takip ettiğini söyledi.
- ◆ 31 aile okul yönetimi ya da öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde kendileri ile temas kurmadığını aktardı.
- ◆ 25 aile 'yeterli sayıda cep telefonu, bilgisayar, tablet olmaması', 19 aile 'internetin olmaması ya da yetersiz olması', 17 aile 'dil engeli', 16 aile 'evdeki koşulların dersleri dinlemek için uygun olmaması' ve 'öğretmenlerin ilgisizliği', 14 aile 'EBA'ya erişim sorunu' nedeniyle çocuklarının derslerini düzenli olarak takip edemediğini belirtti.
- ◆ 45 aile verilen eğitimin yeterli olmadığını açıkladı.
- ◆ Okul çağındaki mülteci çocukların tamamının öğrenimlerine devam etmesinin önemine değinilen raporda, öneriler ise şöyle sıralandı:
 - ◆ Eğitim materyallerine daha çok çocuğun erişebilmesine yönelik çalışma yapılmalı.
 - ◆ Mülteci çocukların internet, televizyon, tablet, bilgisayar gibi teknik ekipman eksiklikleri giderilmeli.
 - ◆ Sınıfında mülteci öğrenci bulunan öğretmenler çocukların özel ihtiyaçları hakkında bilgilendirilmeli.
 - ◆ Mülteci çocukların uyum sorunlarının çözümüne yönelik olarak öğrenciler Türkçe öğrenmeleri açısından desteklenmeli.

- ◆ Ebeveynlerin çalışma yaşamına katılımı, düzenli bir gelir sahibi olması ve sosyoekonomik açıdan desteklenmesi çocukların eğitimlerine devam edebilmesi açısından da önem taşıyor.
- ◆ Mülteci çocukların buldukları sınıflarda kendi dillerinde de eğitim alabilmelerine olanak sağlayacak çift dilli öğrenim materyalleri geliştirilmeli.

TÜRKİYE İNTERNET HIZINDA 170 ÜLKE ARASINDA 103'ÜNCÜ SIRAYA GERİLEDİ

Ülke bazlı sabit geniş bant internet hızları belli oldu. Türkiye 30.51(Mbps) ile 170 ülke arasında 103'üncü sıraya geriledi.

Genel internet hızı sıralamasında geçtiğimiz yıl 90. sıradan 101. sıraya gerileyen Türkiye, düşüşünü bu yıl da sürdürmeye devam ediyor.

Ajans Press'in Speedtest verilerinden elde ettiği bilgilere göre, 170 ülkenin sabit geniş bant internet hızları belli oldu. Buna göre Türkiye'nin 30.51(Mbps) ile 103'üncü sıraya yerleştiği görüldü.

En yüksek internet hızı 238.59 (Mbps) ile Singapur'da görülürken, ikinci sıraya 231.70 (Mbps) ile Hong Kong, üçüncü sıraya ise 217.70 (Mbps) ile Tayland yerleştiği kaydedildi.

En düşük internet hızı ile listenin son sırasında yer alan ülke 2.77 (Mbps) ile Türkmenistan olarak saptandı.

TÜRKİYE ENDÜSTRİ 4.0'A HAZIR DEĞİL

Türkiye Endüstri 4.0 konusunda gelişmiş ülkelerin gerisinde kaldı. Bugünkü tabloda Türkiye'nin Endüstri 4.0'a hazır olmadığını görüyoruz. Yapılan araştırmalar, Türkiye'de sanayiinin dijital olgunluk seviyesinin Endüstri 2.0 ile Endüstri 3.0 arasında olduğunu ortaya koyuyor. Türkiye, üretimin geleceği bakımından riskli ülkeler kategorisinde değerlendirilirken, önümüzdeki 10 yıl içinde yaşanacak otomasyonun ve dijitalleşmenin etkisiyle 7,6 milyon işin kaybolarak yeni işlere dönüşebileceği belirtiliyor. Türkiye dijital dönüşüm için topyekun seferberlik başlatması gereken bir dönemde, kısır tartışmalar ile zaman kaybediyor. 'Dünya GAFAM'dan büyütür' demekle iş bitmiyor. Üniversitelerin özerkliğinin ortadan kalktığı, Twitter'ın erişim engelleme tehdidiyle karşı karşıya kaldığı, beyin göçünün rekor kırdığı, yatırım denilince akla inşaatın geldiği, girişimin desteklenmediği bir ortamda, günü kurtarmak, seçim kazanmak için ortaya atılan bu tür popülist söylemlerden ziyade akılcı, stratejik ve gerçekçi hedeflere ihtiyaç var. Örneğin; gelişmiş ülkeler pandemi sonrası dünya için planlamalarını şimdiden ortaya koyuyor. Güney Kore, "büyük veri" için iddialı bir ulusal strateji yayınladı. ABD, pandemi ile ortaya dijital uçurumu daraltmak için geniş banta 94 milyar dolar yatırım yapacağını açıkladı. Peki, Türkiye bütün bu tartışmaların neresinde?

"Türkiye Üretimde Riskli Ülkeler Kategorisinde"

- Dünya Ekonomik Forumu tarafından hazırlanan ve ülkelerin geleceğin üretim teknolojilerine ne ölçüde hazır olduğunu inceleyen 2018 tarihli bir raporda Türkiye, 100 ülke arasında üretim yapısı bakımından 32., üretim dinamikleri bakımından ise 57. sırada gösterilmiştir. Söz konusu raporda Türkiye, hâlihazırda güçlü bir üretim yapısına sahip olmakla birlikte, üretimin geleceği bakımından riskli ülkeler kategorisinde değerlendirilmiştir.
- Endüstri 4.0 sürecinin önemli bileşenlerinden biri bulut bilişimdir. Nitekim Büyük Verinin Endüstri 4.0'da uygulanabilmesi bulut bilişim sayesinde. 2018 tarihli bir çalışma; bilgi teknolojileri seviyesi, siber güvenlik, veri gizliliği, fikri mülkiyet hakları vb. kriterler üzerinden puanlama yaparak ülkeleri bulut bilişimi başlığı altında sıralamıştır. Business Software Alliance (BSA) tarafından yapılan çalışmada, Almanya 84,0 puan ile birinci olurken, Japonya 82,1 puanla dünyada ikinci sırada gösterilmiştir. Türkiye 24 ülkenin incelendiği bu çalışmada ancak 16. sırada yer alabilmiştir.

"Ar-Ge'ye En Az Pay Ayıran OECD Ülkelerinden Biri"

- Endüstriyel robot üretiminde lider ülkelerin Ar-Ge harcamalarıyla Türkiye'nin Ar-Ge harcamaları arasında büyük farklılıklar bulunmaktadır. OECD'nin 2018 verilerine göre; Türkiye Ar-Ge harcamalarına yüzde 1 veya daha az pay ayıran 7 OECD ülkesinden biri olmuştur.
- Uluslararası Robot Federasyonu'nun 2020 yılı rakamlarına göre, dünya genelinde fabrikalarda kullanılan endüstriyel robot sayısı 2,7 milyon olarak belirtilmektedir. Singapur, 10 bin çalışana düşen 918 robotla en yüksek robotlaşma oranını yakalayan ülke durumundayken, onu, 10 bin çalışan başına düşen 855 robotla Güney Kore, 364 robotla Japonya, 346 robotla Almanya ve 277 robotla İsviçre

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

izlemiştir. Robotlaşma oranı en yüksek 15 ülke içinde ise Türkiye yer almamaktadır. 2018 yılı verilerine göre, Türkiye’de her 10 bin işçiye 19 robot düşmektedir.

- Türkiye 2019 yılı Dünya Ekonomik Formu Dünya Rekabet Edebilirlik Sıralamasına göre 141 ekonomi arasında 62,1 puanla 61. sıradadır. Birinci Singapur’un puanı 84,8; ikinci ABD’nin puanı 83,7; üçüncü Hong Kong’un puanı 83,1’dir. Çad 35,1 puanla endeksin sonunda yer almaktadır. Türkiye bilgi ve iletişim teknolojilerine uyum kategorisinde 69., yenilikçilik ekosistemi alanında işletme dinamizmi konusunda 75., yenilikçilik yeteneğinde ise 49. sıradadır.
- Üretim ücretleri, verimlilik, enerji maliyetleri ve döviz kurlarını dikkate alarak oluşturulan Boston Consulting Group’un (BCG) Global Üretim Maliyeti Endeksine göre Türkiye 98 ortalama birim maliyet ile üretim yaparken, ABD 100, Almanya ise 121 ortalama birim maliyetle üretim gerçekleştirmektedir. Diğer bir deyişle, Türkiye’deki ortalama doğrudan üretim maliyetleri Almanya’nın %23, ABD’nin ise %2 altındadır. Bununla birlikte, küresel Endüstri 4.0 dönüşüm süreciyle diğer ülkelerin üretim verimliliklerinde yaşanabilecek olası artışlar, Türkiye’nin rekabetçiliğini küresel düzeyde olumsuz etkileyebilecektir.
- McKinsey Global Enstitüsü tarafından yayınlanan “İşimizin Geleceği: Dijital Çağda Türkiye’nin Yetenek Dönüşümü” isimli araştırmaya göre, önümüzdeki 10 yıl içerisinde otomasyon, yapay zekâ ve dijital teknolojilerin yaratacağı dönüşümle 2030 yılına kadar 7,6 milyon işin kaybolması ihtimaline karşı, 8,9 milyon yeni işin de oluşabileceği belirtilmektedir. Ancak bu dönüşümün yaşanabilmesi için işgücünde bulunan kişilere yeni yetkinlikler kazandırılması gerekecek.

“Türkiye Yanlışı Nerede Yapıyor, Ne Yapmalı?”

- Türkiye’deki “Endüstri 4.0” bağlamındaki eksiklikleri ve yapılan yanlışları birkaç başlık altında özetlemek mümkündür. İlk olarak, Türkiye’nin ihracatı ne yazık ki katma değeri düşük ürünlere dayanmaktadır. Türkiye’nin Dış Ticaret İstatistikleri’ne baktığımız zaman, yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ihracatı içindeki payının yüzde 4’ün altında kaldığını görüyoruz. Türkiye’nin ileri teknoloji ihracatının uzun yıllardır yüzde 2-3 bandında seyrettiği düşünüldüğünde, bu payın 2023 yılı için %5,8’e çıkarılması gerçekçi bir hedef olmadığı gibi, tıpkı AR-GE harcamalarında olduğu gibi yapılan yatırımların yetersizliğini de gözler önüne sermektedir.
- Hatırlanacağı üzere, 2002 yılında iktidarın kalkınma hedeflerinden biri de devlet bütçesinden AR-GE’ye ayrılan payın yıllar içerisinde oransal olarak Avrupa Birliği (AB) ortalamalarının üzerine çıkarılmasıydı. Bu hedef Hükümet Programlarında dahi kendisine yer bulmuştur. Ancak bu süreçte Avrupa Birliği ortalamasını yakalamak şöyle dursun, siyasi iktidar maalesef kendi koyduğu AR-GE hedeflerini de küçültmeye gitmiştir. 2007’de açıklanan 9. Kalkınma Planı’nda 2013 hedefi %2 iken, 11. Kalkınma Planı’nda (yüzde 1,8) 2013 hedefinin bile altına düşülmüştür. Kaldı ki AR-GE harcamalarının GSYH içindeki payı 2000 yılında %0,47 civarında iken, bu oran 2019’da ancak %1,06’ya yükselebilmektedir. Her ne kadar AR-GE harcamalarında, AR-GE merkezlerinde ya da araştırmacı sayısında bir artış gözlemlense de, bu artışın yukarıda bahsi geçen ülkelerdeki yatırım oranları ile kıyaslanamayacağı açıktır.
- Türkiye’nin Endüstri 4.0 bağlamında dijitalleşmesinin önündeki en büyük engellerden biri ise altyapı yatırımlarının eksikliğidir. Örneğin; Endüstri 4.0’ın öncü ülkelerinden Güney Kore, 21. yüzyılın önemli bir altyapı bileşeni olan geniş bant kullanılabilirliği ve hızı ile ön plana çıkan ülkeler arasında yer almaktadır. Türkiye ise özellikle geniş bant/fiber yatırımları konusunda ne yazık ki geride kalmıştır. İnternet kullanımının elektrik, su gibi yaşamsal önem taşıdığı günümüzde, internet altyapı yatırımlarına ne yazık ki gereken önem verilmemiştir. Bunun tersine çevrilmesi için altyapı yatırımları bir an önce gündeme alınmalıdır.
- Türkiye’nin diğer öncü ülkelere kıyasla farklılığın ortaya çıktığı konulardan biri de kamu-özel sektör işbirliği uygulamalarıdır. Örneğin; bu konuda öncü ülkelere kıyasla Almanya’da Endüstri 4.0 uygulamaları kamu-özel sektör işbirliği ile yürütülmektedir. Ancak ne yazık ki son yıllarda Türkiye’de ortaya konulan kamu-özel işbirlikleri katma değeri yüksek üretimin desteklenmesinden ziyade bir “rant” kapısı olarak değerlendirilmektedir.
- Diğer ülkeler yine KOBİ’lere verdikleri desteklerle ön plana çıkmaktadır. Güney Kore’nin en büyük stratejik hedeflerinden biri KOBİ’lerde bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımının yaygınlaştırılması olarak tarif edilmektedir. Eğer Türkiye kalkınma yarışında ön sıralarda yer alma iddiasını taşıyorsa, KOBİ’lerin dijital alt yapısının dönüştürülmesine öncelik verecek adımların ivedilikle atılması gerekmektedir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Yine Türkiye’de özellikle hükümet ile şirketler, birlikler, üniversiteler, sendikalar, odalar gibi her kesimden paydaş arasında iletişim ve bilgi alışverişini, koordinasyonu sağlayan entegre bir sistemin var olmaması eksikliklerden biri olarak görülmektedir. Örneğin; Almanya’da Endüstri 4.0 uygulamalarının yürütülmesi ve koordinasyonunu sağlamak üzere “Endüstri 4.0 Platformu” kurulmuştur. Platform Endüstri 4.0 alanında ülkedeki en önemli iletişim ağını oluşturmaktadır.
- Son olarak, Türkiye’nin en ivedi ihtiyaçlarının başında araştıran, sorgulayan ve analiz yapabilen bireyler yetiştirebilen, çağın gereklerine uygun bir eğitim modelinin kurgulanması gerekliliğidir. AB ülkeleri arasında en genç nüfusa sahip Türkiye’nin eğitim modelin acilen dijital çağın gerekliliklerine uygun olarak revize edilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, mevcut eğitim modeli ile var olan insan kaynağımızın Endüstri 4.0’ın ihtiyaçlarına uygun bir şekilde hazırlamamız mümkün görünmemektedir.

ÖĞRENCİ ANDI, OKULLARDA GURURLA OKUNMAYA DEVAM ETMELİDİR!

Öğrenci Andı, dönemin Milli Eğitim Bakanı Reşit Galip tarafından 1933 yılında yazıldı ve 23 Nisan 1933’te, bir okulda yapılan törende öğrencilerin bu andı okumasının ardından Cumhuriyet’in 10. yılından başlayarak okullarda bu and okutulmaya başlandı. Öğrencilerin 80 yıl boyunca, hep bir ağızdan gururla okuduğu Andımız, 8 Ekim 2013 tarihinde İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde yapılan değişiklik ile kaldırılmıştır. Türk Eğitim Sen ve Eğitim İş sendikalarının açtığı davaların ardından, 2018 yılında Danıştay 8.Dairesi sendikaları haklı bulmuş ve yönetmeliğin ilgili maddesinin iptaline karar vermiştir. Bu gelişmenin üzerine Milli Eğitim Bakanlığı karara itiraz etmiş, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu MEB’in itirazını kabul etmiştir. Bu karar doğrultusunda, 12 Mart 2021 tarihi itibarıyla Andımız okullardan resmen kaldırılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı’nın 2018 yılında Andımız ile ilgili Danıştay’a verdiği temyiz dilekçesinde Öğrenci Andı gibi uygulamaların “okulların ideolojikleşmesine ve askerileşmesine neden olduğu” vurgulanmıştır. Ayrıca aynı savunmada “her sabah çocukları bir araya toplayıp bir takım cümleleri tekrar ettirmek çağın gerisinde bir anlayıştır” ifadesi yer almıştır. **Bu savunmalarda görmezden gelinen ise şudur,** Andımızla çocuklarımıza bir “bilgi” öğretilmemektedir. Milli ve manevi değerlerin pekiştirilmesi, Andımızda geçen ‘doğruluk, çalışkanlık, küçükleri korumak, büyükleri saymak’ ve bunu gibi kavramların içselleştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu yanı sıra Andımız, Bakanlığın ifade ettiği gibi ‘zorla ezberletilen bir metin’ değil; coşkuyla söylenen ve yaşamın her aşamasında içselleştirilmesi gereken ilkeler bütünü olarak görülmelidir. Andımız, sevgi, saygı gibi kavramların ezberlenmesinden ibaret değildir, bu kavramların içselleştirilmesi ve davranışa dönüştürülmesi amacını taşır.

Dünyadaki çağdaş eğitim sistemleri ile örnek olan okullarda da benzer gelenekler vardır. Andımızın çağ dışı olduğu savunması kabul edilemez. Asıl çağdışı olan; dürüstlük, doğruluk, çalışkanlık gibi kavramlarla Atatürk sevgisine sadece ezberlenmesi gereken bir metinmiş gibi yaklaşmak, bu metnin içselleştirmeye çalıştığı değerleri yok saymaktır. Andımızın içeriğinden neden rahatsız olunmuştur ve kaldırılmasının asıl gerekçesi nedir? 1933’ten bu yana okullarımızda okunan Öğrenci Andı’nın bundan sonra okunmayacak olması kararından, Milli Eğitim Bakanlığı geri dönmelidir. Öğrencilere doğruluk ve iyiliği aşılama amacı taşıyan Öğrenci Andı, okullarda gururla okunmaya devam etmelidir.

ÖĞRETMENE AŞI NEREDE?

2 Mart’ta başlayan yüz yüze eğitimde iki hafta geride kaldı, koronavirüs salgınına karşı aşılanabilen öğretmenlerin oranı yüzde 10’a ulaşmadı. 1,2 milyon öğretmen ile eğitim personelinin yalnızca 80 bini aşı olabildi.

Bakanlar Kurulu kararı doğrultusunda 2 Mart’ta başlayan yüz yüze eğitim, plansızlık nedeniyle karmaşaya yol açtı. Türkiye genelinde aşırı erişimde yaşanan sorunlar eğitim alanına da yansdı. Büyükşehirlerde görev yapan öğretmenlerin tamamına yakını henüz Covid-19 aşısı olamazken aşı olabilen öğretmen ve eğitim personeli sayısı 100 bini bulmadı.

Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, 8 Mart’ta yaptığı açıklamada, “Yaklaşık 80 bin küsur öğretmenimiz aşılandı. Tedarik süreci hızlandığında aşı süreci de hızlanacak” dedi.

MEB’in Sağlık Bakanlığı’na aşı olacağını bildirdiği 1 milyon 259 bin kişiden bugüne kadar aşı olabilenlerin oranı yüzde 7’de kaldı. Çok sayıda öğretmen, yüz yüze eğitimde aktif rol almalarına karşın halen aşı sırası bile alamadığını ifade etti.

Bakan Selçuk’un, tüm öğretmenlerin aşılanacağını söylediğini anımsatan Eğitim Uzmanı Ali Taştan, “Ancak aradan geçen onca zamana karşın aşılanan öğretmen sayısı 80 bin dolayında kaldı” dedi. Yalnızca öğretmenlerin

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

aşılmasının da yetmeyeceğini kaydeden Taştan, kantin işletmecisinden servis şoförüne kadar tüm eğitim alanında çalışanların aşılınması gerektiğini vurguladı.

Öğretmenler Aldatıldı

Bazı okullarda 25-30 kişilik gruplarla ders yapılmak zorunda kalındığına dikkat çeken Taştan, şunları söyledi:

“Bu şartlarda öğretmenlerin ve öğrencilerin hastalanmaması mümkün değil. Son veriler de öğrenci ve öğretmenlerde pozitif vaka sayısının arttığı yönünde. Okullar hastanelerden sonra riski en yüksek alanlardır. Özellikle ilk ve ortaokul düzeyinde öğrenciler arasındaki etkileşimi azaltmak çok zordur. Bu nedenle bulaş riski çok yüksektir. Bu şartlarda öğretmenlerin okullarda çalışması mümkün değil. Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk aşı konusunda bütün öğretmenleri aldatmıştır.”

BU TABLONUN TEK SORUMLUSU İKTİDAR

AKP'nin 'lebleb kongreleri' hız kesmeden sürerken 58 ilde vaka sayısı bir önceki haftaya göre artış gösterdi. Yüksek riskli il sayısı 22'den 33'e fırladı. Bilim Kurulu Üyesi Yavuz, “Açılma ve kalabalıklar azaltılmalı” dedi.

Uzmanların 'salgında üçüncü dalga' uyarılarına kulak tıkayan siyasi iktidarın lebleb kongreleri ve cenaze törenleri hız kesmeden devam ederken vaka sayılarındaki artış sürüyor. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, dün 100 bin nüfusa karşılık gelen illere göre haftalık vaka sayısı haritasını açıkladı. Haritada, önceki haftaya göre 58 ilde vaka sayısının arttığı görüldü.

6–12 Mart tarihlerini kapsayan haftalık vaka sayısı haritasında, düşük riskli il sayısı önceki haftaya göre 10'dan 9'a ve orta riskli il sayısı ise 23'ten 14'e geriledi. Yüksek riskli il sayısı 22'den 33'e fırlarken çok yüksek riskli il sayısı ise 26'dan 25'e indi.

Üç Büyük Şehirde Vaka Artışı Var

İllere göre 6-12 Mart tarihleri arasında Covid-19 vaka sayısı her 100 bin kişide İstanbul'da 178,25, Ankara'da 68,53, İzmir'de 78,57 oldu. Bu rakamlar önceki hafta (27 Şubat-5 Mart) şu şekildeydi: Her 100 bin kişide İstanbul 111,57, Ankara 54,83, İzmir 66,47.

100 bin nüfusta en çok vakanın görüldüğü iller Samsun, Sinop, Giresun, Ordu, Trabzon, Kilis, Konya ve Edirne olarak belirlendi. En az Covid-19 vakası görülen iller ise Siirt, Şırnak, Hakkari, Urfa ve Batman olarak sıralandı.

Açılmanın Olumsuz Etkilerini Görüyoruz

Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu Üyesi ve İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Serap Şimşek Yavuz, illere göre haftalık vaka sayısı haritasını BirGün'e değerlendirdi.

Yavuz, vaka sayısındaki artışa dikkat çekerek, “Vaka sayılarıyla beraber hastaneye yatan hasta sayımızda da artış var. Açılmanın asıl etkilerini bu haftadan itibaren görmeye başlıyoruz. Acilen önlem alınmalı” dedi.

AKP kongreleri ve tartışma yaratan kalabalık cenaze görüntülerine ilişkin de Yavuz, “Enfeksiyon riskinin yüksek olduğu düşünülüyorsa kalabalıkları azaltmamız gerekiyor. Mutasyon virüs yayılmaya devam ediyor, açılmaları ve kalabalıkları azaltmamız gerek. Bunları Bilim Kurulu toplantılarında da söylüyorum” diye konuştu.

Kentler Arası Bağlantı Koparılmadı

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Halk Sağlığı Kolu Başkanı ve Covid-19 İzleme Kurulu Üyesi Nasır Nesanır ise şu değerlendirmeyi yaptı: “İlk harita açıklandığında 'Açılma ve kapanma kararları bölgesel ve il düzeyinde alınacak' dendi. Ancak, bir ilde vaka sayısı fazla olduğu için tedbir aldığınızda bu ilin bağlarını diğer iller ve bölgeler ile de koparmanız gerekir. Türkiye'de çok yüksek riskli iller ile düşük riskli iller arasında bağlantı koparılmadı. Çin'in Wuhan kentinde salgın ilk ortaya çıktığı zaman bu kentin bağları ülkenin geriye kalanıyla hızlı bir şekilde koparılmış, salgın kontrol altına alınmıştı. Düşük ve yüksek riskli iller arasında bağlantının kesilmemesi vaka artışında büyük bir etken. Ayrıca bu artışta İngiliz varyantının çok yaygın görülmesi de etkili.”

Aşı tartışmalarına da değinen Nesanır şunları söyledi: “Bakanı Koca, 'Aralık ayında aşı kampanyasına başlıyoruz' dedi ama biz aşılama 14 Ocak'ta başladık. Ocak-şubat döneminde en az 40-50 milyon doz aşının gelmesi gerekiyordu ama bu aşılarda da gelmedi. Eğer elimizde yeteri kadar aşı olmuş olsaydı bu vaka artışını yaşamayacaktık.”

ÇIPLAK ARAMA İTİRAFI

TİHEK'in Bandırma Ceza İnfaz Kurumu'na ilişkin raporunda iktidarın reddettiği çıplak arama yapıldığı doğrulandı. Rapora göre şüpheli görülen mahpuslar önce altı sonra da üstü soyularak aranıyor.

Bandırma 2 No'lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nu ziyaret eden Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun (TİHEK) yetkililerinin Ağustos 2020'de hazırladığı rapor çıplak aramayı doğruladı. Rapora göre mahpuslar çıplak aramaya maruz bırakılırken sosyal faaliyet gibi haklardan da mahrum bırakıldı. Ayrıca cezaevinde son bir yılda 484 mahpusun disiplin cezası aldığı aktarılan rapora göre cezaevinde dini içerikli konferanslar düzenleniyor.

TİHEK heyeti, Bandırma Cezaevi'ne, 12 Mart 2020'de habersiz şekilde ziyaret gerçekleştirdi. Ziyaret sonucunda hazırlanan rapor TİHEK'in Ağustos 2020 tarihli kararıyla oy çokluğuyla kabul edildi.

Artırılmış kapasitesi bin kişi olan Bandırma Cezaevi'nde bin 98 mahpus tutuluyor. Raporda, infaz düzenlemesinden önce ise bin 380 tutuklu ve hükümlünün kaldığı belirtildi. Raporda kuruma hükmü kesinleşerek, tutuklanarak, mahkeme ve hastane sevkerlerinden veya başka cezaevlerinden nakil yoluyla gelen mahpusların, kabul kısmında şüphe halinde arandıkları aktarıldı. Şüphe halinde mahpusa eşofman altı veya üstü verildiği ifade edilen raporda, en üst amirin izniyle önce bedeninin üst kısmındaki giysilerin çıkartıldığı söylendi. Bedenin üst kısmı soyularak arandıktan sonra ise alt kısmındaki giysilerin çıkartıldığı ve giysilerin de arandığı bilgisi verildi. Raporda, bazı mahpuslara ise kuruma girişte 'arama giysisi' verilmeden arama yapıldığına dair iddialar da yer aldı.

Öte yandan TİHEK raporunda, mahpusların şikâyet ettiği kurum personelleri hakkında 12 disiplin soruşturması açıldığına dikkat çekildi. Ayrıca cezaevinde son bir yıl içinde 137 kınama, 109 bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma, 7 haberleşme veya iletişim araçlarından yoksun bırakma, 58 ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma ile 173 hücreye koyma olmak üzere toplam 484 mahpusun disiplin cezası aldığına yer verildi.

Mahpusların yaklaşık 6 ay önce hobi kurslarının kapandığını ve spor dışında herhangi bir sosyal faaliyetin olmadığı dile getirilen rapora göre, bazılarının ise sohbet hakkının kısıtlı olarak uygulandığı ifade edildi. Cezaevi yönetiminin okuma-yazma, boyacılık, sürü yönetimi, tecvitli Kuran okuma kursları ile 29 Ekim Cumhuriyet Konulu Konferans, Mevlid-i Nebi Programı, İslam'da Kardeşlik Konulu Konferans, Peygamberimiz'in Hayatı Konulu Konferans düzenlediği bilgisine yer verildi.

Ziyaret sırasında Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan görevlendirilen 4 din görevlisiyle karşılaşıldığına değinildi. Raporda, din görevlilerinin Adalet Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı arasında imzalanan protokol gereği 1 yıl boyunca haftada 4 gün koşulları ziyaret ederek dini konularda bilgilendirme yaptıkları aktarıldı. Daha sonra ise 18 Mart Çanakkale Haftası ve kandil haftası için hatim programı planlandı.

AMBALAJ SİYASETİ İNANDIRMIYOR, TABANDA KARŞILIK BULMUYOR!

İnsan Hakları Eylem Planı ve Ekonomik Reformlar iktidarın ve ortağının kendi tabanlarında bile karşılık bulmadı, heyecan yaratmadı.

İktidarın ekonomik-demokratik reform, hukuk devletinin güçlendirilmesiyle ilgili nihai hedefleri bir hafta arayla açıkladı. Ortaya çıkan tablo, iktidarın reform heyecanı ve takatinin kalmadığını, kendini yinelemekten öteye gidemediğini gösterdi. Ayrıştırıp kamplaştırmayla elde etmeyi umduğu siyasi taban genişletme planı tutmayınca, beddua, cinsiyetçi aşağılama söylemi ve linç girişimleriyle aczini açıkça sergilemeye başladı!

Demokratik, ekonomik ve hukuk reformlarının devreye gireceği yeni bir döneme geçildiğini ilan eden CB Erdoğan, iki reform planını açıkladı. Gerek **İnsan Hakları Eylem Planı** gerekse **Ekonomik Reformlar** iktidarın ve ortağının kendi tabanlarında, seçmenlerinde ve partililerinde bile karşılık bulmadı, heyecan yaratmadı.

Açıklanan demokratik, insani, hukuki, yargısal ve ekonomik reform vaatlerine, gelecek 2-3 yıla yayılacağı dile getirilen eylem planlarına bakıldığı zaman toplumsal, sosyal, insani, kurumsal ve bireysel ilerlemeyi hedefleyen bir niyeti, zihniyeti görmek olanaklı değil.

Daha üç yıl önce iktidar partisinin önde gelen büyükşehir belediye başkanları 'metal ve mental yorgunluk' gerekçesiyle kendi parti yönetimleri ve genel başkanları tarafından istifaya mecbur edilirken, şimdi bizzat iktidarın ve ittifak ortağının kendisi 'Metal ve Mental' yorgunluk emarelerini belirgin şekilde sergiliyor!

- Bir iktidar insani ve hukuki reform açıklayacağını ilan ettiği günün hemen öncesinde insan hakları ihlali, talimatlı soruşturma, çıplak arama işkencesi yaparak kendi reformunu yalanlar mı?

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- “Artık gece yarısı ev baskını, gözaltı yok karakola, savcılığa davet var” sözleri henüz kulaklarda çınlarken sabaha karşı ev baskınları, kapı kırmalarla gençleri, kadınları kelepçeleyip evlerinden toplar mı?

Hem reform deyip hem de bunlar yapıyorsa birinci durumda zaten bir reform niyeti, samimiyeti yoktur. İkinci durumda ise artık bu reformu hayata geçirecek takati ve zihniyeti yoktur. Yani iktidar ‘Metal ve Mental’ olarak yorgundur, bitaptır, tükenmiştir.

Açıklanan reformların ne yapısal ne ruhsal ne de zihinsel açıdan karşılık bulmaması, tüm kesimlerin hiçbirinde heyecan yaratamaması, ciddiye alınmaması bundandır. Ayırıştırma siyasetinden umduğu siyasi nemayı elde edemediğini gören, iktidar ittifakı çaresizlik ve acizlikle beddua, cinsiyetçi söylemlerle hakaret ve aşağılama, toplu linç eylemine sığınmaya başladı.

Bir siyasi iktidar artık rakipleriyle siyasi mücadelesini, icraatları, reformları, plan ve programları, kitlesel ve toplumsal hayata dokunuşlarıyla yürütemiyor ve siyasi rakiplerine beddua etmeye, cinsiyetleri üzerinden saldırmaya, bindirilmiş kıtalarla fiziki şiddet uygulamaya yöneliyorsa, bu bitmiştir, tükenmiştir, acizliktir.

Nitekim iktidar ortakları son birkaç haftadan bu yana ifade ettiğim bu üç acizlik belirtisini gizlenemez bir şekilde sergilemeye başladılar. İki hafta önce iktidar partisinin Genel Başkan Yardımcısı seçimlerde kendilerine oy vermeyen milyonlarca seçmenin oylarına lanet, seçmenlerin kendilerine bela okudu beddua etti. Ardından yine iktidar partisinin kadın vekili, kadınlara iffet, namus, onur ve ahlakın kendi tekelinde olduğu kanaatiyle diğer tüm kadınları iffetsiz, ahlaksız, onursuz ilan etti.

Muhaliflerle rekabeti, siyasi mücadeleyi beddua üzerinden yürütme stratejisine geçişin zirve örneğini CB Erdoğan sergiledi. Siyasi literatürümüze ‘**Taş Bedduası**’ olarak geçen bu yeni siyasi mücadele söylemiyle iktidar, sorularına yanıt veremediği, yetersiz kaldığı, tüm yalanların tükendiği ve köşeye sıkıştığı hallerde karşısındakilerin başına uygun gördüğü büyüklükte taş düşmesi için beddua ederek, siyasi mücadele ve rekabette öne geçmeyi hedefliyor.

İktidara muhalif olanlarla rekabetin bir diğer yolu ise son dönemde sıkça kullanılmaya başlanan, toplu saldırı, linç, beyzbol sopası vb. aletlerle siyasi mücadele. Bu ilkel yöntem oldukça eski yüzyıllarda kalmış olmasına rağmen, günümüzde iktidar ittifakının benimsediği öncelikler arasında.

- Bir kişiye asgari 5, azami 25 ve üzeri kişi saldırarak gerçekleştirilen bu yöntemde, aynı zamanda yakalanmama, yakalansan da yargılanmama, yargılansan da 48 saatte tahliye olma ve nihayet **yeni bir linç için sırt sıvazlama** vb. ödülleri söz konusu.

İktidar ittifakının tükenmişlikle, son dönemde benimsediği en aciz ve zavallı bir diğer yöntem ise kadın siyasetçilere cinsiyetleri üzerinden saldırmak, lakaplar takıp, benzetmeler yaparak sözde onları siyaseten küçük düşüreceğini, zayıflatacağını, itibarsızlaştıracağını sanmaları. TBMM’deki iki siyasi partinin kadın liderlerine karşı gündeme getirilen bu yöntem, hiç ummadıkları şekilde bumerang misali, dönüp iktidar ittifakının kendisini vurdu.

Tükenmişlik sendromu yaşadığı artık apaçık şekilde belirginleşen Cumhurbaşkanının, önümüzdeki süreçte siyasi mücadeleyi minder ve kural dışı yöntemlerle sürdürmeye daha fazla yönelmesi sıraladığım örneklerle bakıldığında kuvvetle muhtemeldir!

STRATEJİDEN YOKSUN DIŞ POLİTİKA TÜRKİYE’Yİ YALNIZLAŞTIRIYOR!

Mısır, iktidarın diplomatik ilişkileri başlatma girişimini, ağırdan alıyor!

Mısır ile ilişkilerde ‘önkoşulsuz’ diplomatik görüşmelerin başladığı, Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu tarafından açıklandı. İktidarın aceleci bir şekilde Mısır ile diyalog sürecini kamuoyuna yansıtması, ortak karar oluşturulmadan tek yanlı olarak duyurması, Mısır’da rahatsızlık yarattı. Buna karşın İsrail Başbakanı Netanyahu’nun Türkiye ile görüşmeler yapıldığını dile getirmesi, iktidarın dış politikada KESKİN BİR U DÖNÜŞÜNE hazırlandığını gösteriyor!

Önceki hafta Mısır’ın ilan ettiği Münhasır Ekonomik Bölge’de (MEB) Türkiye’nin ilan ettiği kara sularını tanıyan bir haritaya yer vermesi ve ardından Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu ile Milli Savunma Bakanı Akar’ın Mısır’ın bu tavrından duyulan memnuniyeti ifade eden açıklamaları ikili ilişkilerde yeni bir hareketlenmenin olduğu kanısını güçlendirmişti. Çavuşoğlu Mısır ile bir Deniz Sınırları Anlaşması imzalanabileceğini ifade etmişti. Geçtiğimiz hafta ise Bakan Çavuşoğlu bu kez TRT ve AA devlet resmi medyasındaki ortak yayında bu ifadelerini bir adım daha ileriye taşıdı ve “Mısır ile hem istihbarat düzeyinde hem de dışişleri bakanlıkları düzeyinde temaslarımız var. Diplomatik düzeyde temaslarımız başladı” dedi. İktidar Türkiye’yi yalnızlaştıran dış politikasında bazı

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

değişiklikler ve geri adımlar atmaya hazırlanıyor. Bir süredir kapalı kapılar ardında yürütülen diplomatik görüşmeleri gün ışığına çıkartma zamanının geldiği kanaatiyle bu açıklamaları yapıyor.

Mısır'la ilişkileri normalleştirme ihtiyacı açık şekilde ortaya çıkınca, kamuoyundan gelebilecek 'Ne oldu da düne kadar darbeci denilen, köprülerin atıldığı Sisi ile birdenbire ilişkiler hızlandı?' sorularına karşı müzakerelerde hiçbir önkoşulun gündeme gelmediğini vurgulamak ihtiyacını duyuyor. Çavuşoğlu'nun şu ifadeleri de arayışı teyit ediyor: "Herhangi bir ön koşul Mısırlılardan gelmedi. Bizden de herhangi bir ön koşul gitmedi. Ama yıllarca bağlar kopuk olunca bir günde hiç bir şey olmaması gibi hareket etmek o kadar kolay olmuyor. Yıllardır ister istemez bu kadar kopukluk olunca bir güven eksikliği de oluyor. O nedenle belli bir strateji, yol haritası çerçevesinde görüşmeler oluyor, devam ediyor."

Bakan Çavuşoğlu'nun bu açıklamaları, Mısır-Türkiye ilişkilerinde diplomasinin sürdüğü, yakında normalleşmenin gündeme geleceğinin somut bir teyidi anlamına geliyor. İlişkilerdeki hareketlilik üzerine, Yunanistan devreye girdi. Yunanistan Başbakanı Kiriakos Miçotakis, telefonla Mısır Devlet Başkanı Sisi ile görüştü. Ardından Yunanistan Dışişleri Bakanı Dendias Kahire'ye giderek Mısır Dışişleri Bakanı ve diğer yetkililerle temaslar gerçekleştirildi.

Yapılan resmi açıklamalarda, Yunanistan-Mısır arasındaki Deniz Sınırları Mutabakatı Anlaşması'nın yürürlükte olduğu tarafların bu anlaşmaya bağlı olduğu vurgulandı. Dendias ziyareti sonrası Mısır hükümeti daha önce ilan ettiği MEB haritasında değişikliklere giderek yeni bir harita yayınladı. Sadece bu gelişme bile Mısır'ın Yunanistan ile ilişkileri feda etmek istemediğini, yakın ve iyi durumdaki siyasi, ekonomik, bölgesel ilişkileri sürdürdüğünü gösterdi. Yunanistan hükümetinin Dışişleri Bakanını Kahire'ye göndererek Mısır'ı baskı altına almaya çalışması, kısmen de olsa Mısır'ın MEB haritasında değişikliğe gitmesini sağlaması, böyle bir sonucu elde ederek başarması önemli. Ayrıca aynı anda ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken'in Doğu Akdeniz'de, Kıbrıs'ta Rum-Yunan tezlerine destek veren açıklamaları, Yunanistan'ın ABD'yi de harekete geçirdiğini gösteriyor.

İktidarın diplomatik stratejisi açısından sergilenen bir acelecilik ve karşı tarafla istişare edilmeden tek yanlı bir tutum sergilenerek müzakerelere başlandığının duyurulması, Mısır'ın diğer ülkelerle ilişkilerinde sıkıntılı bir duruma düşürülmesine neden olmuş görünüyor. Nitekim Çavuşoğlu'nun Akar ve Kalın'ın art arda yaptığı açıklamalara karşı sessiz kalan Mısır, Çavuşoğlu'nun TRT ve AA'da yaptığı son açıklamada 'diplomatik görüşmelerin başladığını' dile getirmesi üzerine Mısır Devlet Ajansı MENA, Mısır hükümeti ve dışişleri yetkililerine dayandırılan geniş bir haber geçti. Haberde; Türkiye ile Mısır arasında yürütülen temaslardan 'diplomatik bağların yeniden başlatıldığı anlamının çıkartılmaması gerektiği' belirtilerek, 'Mısır'ın, normal ilişkiler yürüttüğü ülkelerin uluslararası yasalara, Mısır'ın egemenliğine, Mısır ve bölgedeki tüm Arap ülkelerinin içişlerine karışmama ve iyi komşuluk ilkelerine uymasını beklediği' vurgulandı.

Mısır son olarak ilan ettiği MEB'de Türkiye'nin hassasiyetlerini gözetken bir tavır sergiledi. Yunanistan'ın ısrarıyla harita değişikliğine gidilse de bu Türkiye'nin çizdiği sınırlarda herhangi bir değişiklik yaratmıyor. Dolayısıyla Mısır da Türkiye'den kendi hassasiyetlerine saygı duyulmasını ve gözetilmesini bekliyor. Burada da hassasiyet noktaları, Müslüman Kardeşler'in terör örgütü olarak tanınması, Mısır'ın yanı sıra Arap ülkeleri Libya ve Suriye'nin içişlerine karışılmaması olarak belirginleşiyor. Mısır'ın en uzun kara sınırına sahip olduğu Libya'da içişlerine müdahalelerin sonlanması, karşı saflarda bulunan Türkiye ve Mısır'ın diyalog sürecine girmesi hem ikili ilişkilere hem Libya'ya olumlu yansıyacaktır.

Mısır'ın ardından iktidarın Suriye'de Şam yönetimi ve Esad ile de bazı yumuşama adımları atmaya yönelmesi kanımca şaşırtıcı olmaz.

İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'nun da Türkiye ile görüşmelere başladığını açıklaması, İsrail Enerji Bakanının Türkiye'nin Doğu Akdeniz Enerji Forumu'nda yer almasını arzu ettiklerini ve bundan memnuniyet duyacaklarını dile getirmesi, Türkiye-Mısır ve Türkiye-İsrail ilişkilerinin normalleştirilmesi sürecinin paralel yürütülmesinin kazanımları büyüteceğinin işaretleridir.

Müzakereler ilerledikçe şu anda önkoşulsuz yürüdüğü kaydedilen pazarlıklarda masaya koşulların, taleplerin gelmesine de hazırlıklı olunmalıdır. Mısır'ın Libya'daki yabancı silahlı milislerin çekilmesini, Sudan ve Etiyopya'da müdahil olunmamasını, İsrail'in Hamas üyelerinin sınır dışı edilmesini talep etmesi mutlaka gündeme gelecektir.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nden kritik Libya kararı!

Libya'da ülkeyi 24 Aralık'taki seçimlere götürecek geçici Birlik Hükümeti'nin güvenoyu almasının hemen ardından Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) kritik bir karar aldı. BMGK'nın tüm üyelerin katılımıyla aldığı yeni kararda geçtiğimiz Ekim ayında nihai imzaların atıldığı kalıcı ateşkes anlaşmasına tüm tarafların uyması, Libya'daki tüm yabancı askerlerin ve silahlı milis gruplarının çekilmesi kararlaştırıldı!

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

BM'nin en üst karar organı BMGK 12 Mart'ta Libya konusunu ele almak üzere tüm üye ülkelerin katılımıyla olağanüstü toplandı. Karar, yazılı açıklama ile duyuruldu. Buna göre Libya'daki askeri birlikler ile paralı askerlerin derhal çekilmesi, çatışan tarafların da geçen ekim ayında BM gözetiminde imzalanan kalıcı ateşkes anlaşmasına bağlı kalması çağrısı yapıldı. BMGK'nın tüm üyelerinin de ateşkesin uygulanmasına saygı gösterilmesine destek vermesi ve BM tarafından Libya'ya yönelik uygulanan silah ambargosuna tüm ülkelerin uymasının sağlanması istendi. BM'nin arabuluculuğunda imzalanan ateşkes anlaşması, yabancı askeri birlikler ile paralı askerlerin üç ay içerisinde Libya'dan çekilmesini öngörüyordu. Üç aylık süre doldu buna karşın bu en kritik koşul hayata geçirilemedi. 2020 yılsonu itibarıyla, Libya'da yaklaşık 20 bin yabancı ve paralı asker bulunuyor.

BMGK kararının nasıl ve kimler tarafından, hangi güçlerce uygulanacağı belirsiz. ABD tarafından BMGK kararı sonrası yapılan açıklamada Libya'daki yabancı askeri güçlerin ve paralı askerlerin derhal çekilmesine destek verilirken, bu konuda 'geç bile kalındığı' dile getirildi. Türkiye ise BMGK kararı sonrasında herhangi bir resmi açıklama yapmış değil.

Pul Gölgesinde Irak Ziyareti

Papa Francis'in tarihte ilk kez Vatikan'ın ve Katoliklerin Ruhani Lideri olarak Irak'ı ziyaret etmesi, büyük yankı yarattı.

Papa Francis'in tarihte ilk kez Vatikan'ın ve Katoliklerin ruhani lideri olarak Irak'ı ziyaret etmesi büyük yankı yaratmasının yanı sıra farklı açılardan da yorum ve değerlendirmeleri beraberinde getirdi. Papa'nın Bağdat'ın yanı sıra Erbil'de Barzani ile bir araya gelmesi, Irak'ın kadim Hristiyan halkları, Keldani, Süryani, Ezidi Arapların İŞİD katliamlarına maruz kaldıkları büyük acıların ardından kritik bir ziyaret olarak nitelendirildi!

Vatikan'ın siyasi, dünya Katoliklerinin ruhani lideri Papa Francis'in Irak'a gerçekleştirdiği ziyaretin yankıları devam ederken, Türkiye'de bu ziyaret daha çok, Kuzey Irak Bölgesel Kürt Yönetimi'nin (KIBKY) ziyaret anısına bastırıldığı pullarla gündeme geldi. Barzani yönetimi, Türkiye'nin Güneydoğu bölgesi ve Doğu Anadolu'daki bazı illerini de içine alan Kürdistan haritası üzerine Papa resminin yer aldığı hatıra pulları bastırırken, iktidar sadece Dışişleri Bakanlığı'nın yaptığı yazılı açıklama ile bu duruma tepki gösterdi. Barzani yönetimi ise Dışişlerinin tepkisine, pulların piyasaya sürülmediği, sadece Papa'ya numune ve hatıra olarak verildiği yanıtını verdi.

Papa'nın ziyareti özellikle oldukça sıkıntılı bir süreç geçiren Başbakan Mustafa el Kazımi açısından önemli bir destek olarak görülebilir. Mezhep çatışmaları ve ayrışmaların derinleştiği Irak'ta, toplumsal birlikteliği sağlamakta, tarafları bir araya getirmekte zorlanan Kâzimi, Papa'nın verdiği Müslüman-Hristiyan kardeşliği, barış ve birliktelik mesajlarıyla düzenlediği on binlerce kişilik ayinlerle Başbakan Kâzimi'yi de güçlendirdi.

Papa Francis'in Irak ziyaretinin en önemli buluşması ise Şiilerin en büyük dini otoritesi Büyük Ayetullah Ali Sistani ile bir araya gelmesi oldu. Ayetullah Sistani'yi Necef'teki evinde ziyaret eden Papa, burada Sistani ile oldukça uzun bir görüşme yaptı ve iki dini lider sonrasında çok önemli ve kritik mesajlar verdi. Papa ve Ayetullah Sistani'nin görüşme sonrası vedalaşırken el ele tutuşmaları ise kanımca din ve mezhep çatışmalarının kan gölüne çevirdiği Irak'ta, İŞİD'in Hristiyanları katletmesi yanında Şii-Sünni Müslümanların birbirini öldürdüğü bir ortamda oldukça önemli mesajlar içeren bir kare idi.

Halen Türkiye'de sürgünde ve siyasi sığınmacı konumundaki Irak eski Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Iraklı Sünnilerin lideri Tarık el Haşimi bile Ayetullah Sistani'yi 'Irak'ın emniyet, barış ve kardeşlik supabı' olarak nitelendiriyor. Sistani Musul ve Bağdat'taki kiliseler saldırıya uğrayıp tahrip edildiğinde, İŞİD Iraklı Hristiyanları katletmeye başladığında da Hristiyanların ve kiliselerin korunması çağrısını yapmasıyla saygınlık ve güven kazanmış bir dini lider.

İŞİD, Musul'u işgal edip, Bağdat'a ilerlemeye başladığında da Ayetullah Sistani yayınladığı fetva ile bütün halkı İŞİD'e karşı seferberliğe çağırıyordu. Haşdi el Şabii milis güçleri de bu fetva ile oluştu. Ağırlıkla Şiilerden oluşsa da Sünniler, Türkmenler, Süryaniler, Hristiyanlar da Musul'un ve Bağdat'ın İŞİD'e karşı savunulmasında Haşdi el Şabii bünyesinde yer aldı. Şengal krizi sırasında Haşdi el Şabii ile Peşmerge güçleri karşı karşıya geldiğinde de Sistani Şii milislere asla Kürtlerle çatışmalarını, saldırmalarını fetvasını yayınladı.

ABD'nin 2003'teki Irak işgali sonrasında Şii-Sünni çatışmaları, işgale tepki olarak Şii-Sünni Müslümanların Hristiyanlara saldırıları, ardından Hristiyanlara yönelik İŞİD saldırıları ve Hristiyanların mülklerine el konularak göçe zorlanmalarıyla Irak'taki Hristiyan nüfusun yaklaşık 2 milyondan şimdi 400-500 bin dolayına indiği kaydediliyor.

ABD ve İran baskısı arasında sıkışmış halde politika ve çözüm üretemeyen, yolsuzluklarla baş edemeyen, farklı silahlı milis gruplarını Irak ordusu çatısında bir araya getirme planını hayata geçiremeyen Başbakan Kâzimi için bu ziyaret önemli bir kazanım olarak görülebilir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Suriye için Türkiye-Rusya-Katar Arasında Üçlü Mekanizma!

Katar'da bir araya gelen Türkiye, Rusya ve Katar Dışişleri Bakanlarının Suriye konusunda Astana benzeri bir formatta işbirliği yapma ve Suriye'deki ayrılıkçı güçlere karşı birlikte mücadele etme kararını açıklamaları yeni bir gelişme. Katar'ın Körfez ülkeleriyle uzlaşma anlaşmasından sonra Suriye'de yeniden sahada aktif olmaya yönelmesi ve Rusya'nın da buna onay vermesi, Suriye'deki sürecin boyutlarını etkileyecektir!

Katar'ın ev sahipliğinde geçtiğimiz hafta Doha'da bir araya gelen Türkiye, Rusya ve Katar Dışişleri Bakanlarının ilk kez üçlü formatta Suriye'de çözüm için işbirliği ve ortak hareket kararı almaları önemli gelişmelerin habercisidir. Türkiye, Rusya, İran arasındaki Astana Mutabakatı formatına paralel yeni bir üçlü Suriye ortaklığının ortaya çıkması ve yapılan ortak açıklamadaki vurgulanan başlıklar oldukça dikkat çekicidir. Toplantı sonrasında üç dışişleri bakanı tarafından imzalanarak kamuoyuna açıklanan ortak bildiri Suriye'nin bağımsızlığı, toprak bütünlüğü ve egemenliğine destek vurgulanırken, Suriye'yi bölmeye yönelik ayrılıkçı hareketlere karşı da ortak mücadele edilmesinin kararlaştırıldığı ifade edildi. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, toplantıda Suriye'deki son durumun ve IŞİD, PKK/YPG gibi terör örgütleriyle mücadelenin ele alındığını belirterek, Türkiye'nin Suriye'nin toprak bütünlüğünü savunmaya, sivilileri korumaya ve terör örgütleriyle savaşmaya devam edeceğini dile getirdi.

Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov ise Suriye sorununun BM Güvenlik Konseyinin 2254 sayılı kararı çerçevesinde siyasi yollarla çözülmesi gerektiğini, Suriye'nin toprak bütünlüğü ve egemenliğine saygı duyulması ve komşu ülkelerin güvenliğini tehdit eden ayrılıkçılık girişimlere karşı mücadele konusunda üç ülkenin ortak bakış açısına sahip olduklarını belirtti.

Katar'ın Suriye meselesinin çözümü konusunda misyon üstlenme ve katkıda bulunma isteğini memnuniyetle karşıladıklarını ifade eden Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov, Katar ile oluşturulan formatın, Suriye konusunda Türkiye, Rusya ve İran arasında sürdürülen Astana sürecine yararlı bir ek olacağını ve bu işbirliğinin sürdürüleceğini söyledi.

Katar Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Şeyh Muhammed Bin Abdurrahman Al Sani ise üçlü toplantıda Suriye'nin toprak bütünlüğüne saygı duyulması gerektiğini vurguladıklarını belirterek krizin askeri yöntemlere başvurulmadan siyasi yöntemlerle çözülmesinden yana olduklarını dile getirdi. Katar dışişleri bakanı Suriye'nin bir Arap ülkesi olduğunu ve Arap topraklarının birliğini destekleyip, savunduklarını kaydetti.

Ortak açıklamada BM Şartı uyarınca, Suriye'nin egemenliği, bağımsızlığı, birliği ve toprak bütünlüğünün korunmasına olan bağlılık vurgulanarak Suriye'deki anlaşmazlığın askeri çözümünün olamayacağı kaydedildi. Suriyeli sığınmacıların ve yerinden edilmiş kişilerin gönüllü geri dönüşlerinin kolaylaştırılması ihtiyacına vurgu yapılırken, üç ülkenin Suriyelilerin ülkelerine güvenli dönüşlerinin sağlanması konusunda görüş birliği içinde oldukları ifade edildi.

- Katar'ın uzun bir aradan sonra Suriye'de yeniden misyon üstlenmesi ve sahada yer almaya girişmesi yanında Rusya'nın da buna olumlu yaklaşması önemli bir gelişme olarak görülmeli.

Körfez ülkeleriyle El Ula mutabakatı çerçevesinde anlaşmazlıklarını gideren Katar'ın, bir yandan İsrail ile yakın teması geçerken diğer yandan Suriye'de tekrar inisiyatif alması, muhtemelen iktidarın girişimiyle gerçekleşmiş görünüyor.

- Astana formatında yer alan İran'ın Suriye'deki varlığı ve Şam yönetimi üzerindeki Şii etkinliğine karşı, iktidarın Katar'ı devreye sokup, Rusya ile bir araya getirerek, İran karşısında yeni bir denge kurmaya çalıştığını, Sünni bir partneri devreye soktuğunu öngörmekteyim.

Katar ve Türkiye gerçekte baştan itibaren Suriye ve Libya'da ortak hareket ediyordu. Askeri boyutta olmasa da finansal boyutta devrede olan Katar'ın şimdi Rusya ile de işbirliğini gündemine alması iktidarın yeni bir hamlesi olarak görülebilir. Rusya'nın da buna onay vermesi İran'a karşı bir alternatif arayışından kaynaklanıyor olabilir. Ancak Katar'ın sahada askeri güç olarak aktif şekilde yer alması söz konusu olamayacaktır.

Muhtemelen yine sürecin finansman ve Arap ülkeleri ile koridor oluşturma boyutunda misyon üstlenecektir. Katar Dışişleri Bakanının Suriye'nin bir Arap ülkesi olduğuna ve Arap topraklarının bütünlüğünü koruma hedefine vurgu yapması da bunu göstermektedir.

Avrupa Konseyi'nden Türkiye'ye AİHM kararlarını uygulaması için yeni adım!

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Türkiye tarafından uygulanmayan iki AİHM kararını ele aldığı oturumda, Türk hükümetine mektup yazarak imzaladığı sözleşmelerden kaynaklanan yükümlülüklerinin hatırlatılmasını, AİHM kararlarının kesinlikle uygulanmasını ve iki dosyadan birisinin (Kavala) tahliye gerçekleşene kadar her hafta, diğerinin ise (Demirtaş) haziran ayında tekrar gündeme alınarak görüşülmesini kararlaştırdı!

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Avrupa Konseyi (AK) çatısı altında yer alan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) Türkiye'de iktidar ve yerel mahkemeler tarafından uygulanmayan kararlarını görüşmek üzere 9-11 Mart'ta toplanan AK Bakanlar Komitesi, iki dosyayı sürekli gündemde tutma ve Türkiye'ye uyarı mektubu gönderilmesini kararlaştırdı. Bakanlar Komitesi AİHM Büyük Dairesi'nde "tutukluluk hallerinin sona ermesi" kararı kesinleşen ancak halen tutuklu bulunan işadamı Osman Kavala ile HDP eski eş başkanı Selahattin Demirtaş'ın "en kısa sürede serbest bırakılmalarına ilişkin" kararları görüştü.

İktidar tarafından AK Bakanlar Komitesi'ne gönderilen savunmada gerek Osman Kavala gerekse Selahattin Demirtaş için "AİHM'e konu olan davalardan değil, başka davalardan tutukluluk süreci devam ediyor" şeklinde yapılan açıklama, Bakanlar Komitesi'nde inandırıcı bulunmadı ve oy birliğiyle reddedilerek, kabul görmedi. Her üç ayda bir toplanarak AİHM kararlarının uygulanmasını denetleyen AK Bakanlar Komitesi, rutinin dışına çıkarak, Osman Kavala dosyasının Kavala serbest bırakılana kadar 'her hafta yapılan olağan toplantı gündeminde ele alınmasını' kararlaştırdı. Komitenin daha önce defalarca Kavala'nın derhal serbest bırakılması yönünde nihai karara vardığı belirtilen kararda, yetkililerden Kavala'nın beklemeden, derhal salıverilmesini sağlamalarının istendiği dile getirildi.

Hem Gezi olaylarına, hem de darbe girişimine ilişkin iddialarla ilgili olarak AİHM'nin derhal serbest bırakılması kararı almasına rağmen, yerel mahkemelerin uygulamaya zorunlu oldukları AİHM kararlarını dikkate almadıklarının tespit edildiği vurgulandı. Bakanlar Komitesi iktidara ve ilgili makamlara çağrıda bulunarak AİHM kararlarının uygulanmasını sağlamaları isteğini yineledi.

Komite tarafından ele alınan diğer dosya olan AİHM'nin Demirtaş kararında da, Kavala gibi, Demirtaş'ın da tutuklanmasını gerektirecek yeterli delil bulunmadığının tespit edildiğine dikkat çekildi. Özellikle iki önemli seçim kampanyası boyunca Demirtaş'ın tutuklu olmasının 'itiraf edilmeyen gizli bir amacının' olduğu, bu tutuklulukla Demirtaş'ın kampanyasının engellenerek, seçime katılmasının olanaksız hale getirildiği, siyasi çoğulculuğun bastırıldığı sonucuna varıldı.

- Bakanlar Komitesi, Demirtaş'ın serbest bırakılmaması durumunda, Haziran toplantısında konuyu yeniden ele alacağını duyurdu.

AK Bakanlar Komitesi toplantısının bir hafta öncesinde CB Erdoğan İnsan Hakları Eylem Planı'nı ilan ederek AİHM ve AYM'ye bireysel başvuru hakkının genişletilmesi, hukuki güvencenin güçlendirilmesi adımlarının atılacağını dile getirmişti.

- Şimdi AK Bakanlar Komitesi'nin aldığı bu kararlar iktidarın ilan ettiği eylem planı konusundaki samimiyeti için de bir nevi test niteliğinde.

Bakanlar Komitesi Dışişleri Bakanına mektup yazılmasını kararlaştırırken, yargının siyasi iktidar karşısında bağımsız duruş sergilemesi için güçlendirilmesi çağrısında bulunacağını duyurdu.

Komitenin Kavala dosyasını serbest bırakılana kadar her hafta gündemine alma kararı yanında Demirtaş dosyasının da hazırda tekrar görüşülmesini kararlaştırması, bir sonraki aşamanın artık Türkiye'nin AK üyeliğinin askıya alınmasına doğru ilerlediğini gösteriyor.

İktidar her ne kadar yargının bağımsız olduğunu, siyasi müdahale olmadığını, yargıya kimsenin talimat veremeyeceğini savunsa da gerçeğin böyle olmadığını başta AİHM ve AK Bakanlar Komitesi olmak üzere tüm dünya görüyor ve biliyor. Bu tespitin Bakanlar Komitesi kararına girmesi de iktidar ve Türk yargısı adına incitici bir durumdur.

ERDOĞAN'IN HATALARININ FATURASINI MİLLETİMİZ ÖDÜYOR

Dünyadaki Her Üç Suriyeliden Birine Biz Bakıyoruz

Komşumuz Suriye'deki iç savaş, 10. yılını tamamladı. Bu savaşta yüzbinlerce insan yaşamını yitirdi. Yaklaşık 13 milyon Suriyeli yerinden, yurdundan oldu. 7 milyon Suriyeli, Suriye toprakları içinde yer değiştirdi. 6 milyon Suriyeli ise ülkesini terk etti, bunların yarısından fazlası da ülkemize yerleşti. Bugün 3 milyon 659 bin Suriyeli Türkiye'de yaşıyor. Saray Sözcüsünün verdiği bilgilere göre, 3 milyon Suriyeli de, sınırın öte tarafında biz bakıyoruz. Yani dünya üzerindeki her 3 Suriyeliden birine, bizim ülkemizin vergi mükellefleri bakıyor.

Milletten IBAN'la Para İstediler, Suriyelilere 40 Milyar Dolar Harcadılar

Geçtiğimiz yıl Covid-19 salgınında, milletimize beş maskeyi bu hükümet bedava dağıtmadı. Pandemiyle mücadele etmek için millete IBAN numarası yollayıp bağış istedi. Devletine 40 yıl vergi ödeyen, işini durdurdukları esnafımıza, salgında 40 gün bakamayan şahsım hükümetinin başı, "Suriyeliler için 40 milyar dolar harcadık. Bir 40 milyar dolar daha harcarız" diye sıkılmadan böbürlendi durdu. Türkiye, bu 10 yılda,

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Suriye'nin ardından en büyük bedeli ödeyen ülke oldu. Ülkemizin, askeri, ekonomik, siyasi, sosyal yükleri olağanüstü arttı. Bazı illerimizin nüfus yapısı köklü bir biçimde değişti. Kilis'in yüzde 74'ü, Hatay'ın yüzde 26'sı, Gaziantep'in yüzde 21'i, Mersin'in yüzde 12'si, Adana'nın yüzde 11'i artık Suriyeli. Şehirlerimizde Suriye mahalleleri oluştu.

Hem İçeride Hem Dışarıda Kayıp Verdik

Suriye'deki iç savaşta, Suriye ordusundan sonra, en fazla askeri kayıp veren ülke Türkiye oldu. Askerlerimiz Peşaverleşen, perfore hale gelen sınırlarımızı koruyabilmek için, büyük fedakârlıklarla görevlerini ifa ettiler, ediyorlar. Bölgedeki operasyonlarda yüzlerce askerimiz şehit düştü. İdlib'de Rus uçakları tarafından askerlerimiz bombalandı, 34 Mehmetçiğimiz şehit edildi. Suriye'deki iç savaş, sadece Suriyeli sivilleri değil, Türkiye'deki sivilleri de vurdu. Türkiye, Suriye'den sonra, sivil kayıplarda da en ağır bedeli ödeyen ülke oldu. Kaybolan sınır güvenliği nedeniyle yaşadığımız, ülkemizdeki terör saldırılarında, yüzlerce yurttaşımızı kurban verdik. Sadece, Hatay Reyhanlı'da patlayan bombalar 53 yurttaşımızı, Ankara Gar meydanında patlayan bombalarda 103 yurttaşımızı, aramızdan çekti aldı.

Türkiye Bu Bedeli Neden Ödedi?

Suriye'deki iç savaş 10. yılını tamamlarken, bu ağır faturayla yüzleşmek zorundayız. Esad Rejiminin kendi insanlarına uyguladığı, haksızlıklara, şiddete elbette kızdık, yine kızalım. Ama şu soruyu da kendimize soralım: "Bu kadar ağır insani, askeri ve mali bedeli, Türkiye niçin ödedi, neden ödedi? Milletimize ödettirilen bu ağır faturanın sorumlusu kim?" Sorumlu elbette Erdoğan Şahsım hükümeti ve onun ihvan vesayeti altındaki dış politikası. Ailece tatil yaptıkları "Kardeş Esad", bir gecede "Kalleş Eset" oluverdi. Büyük Ortadoğu Projesi Eş Başkanı olduğunu söyleyen Erdoğan'ın, "Emevi Cami'nde namaz kılma" hayali, milletimizi bu ağır faturayla karşı karşıya bıraktı.

Erdoğan'ın Hatalarının Faturasını Milletimiz Ödüyor

Bugün emperyalistler ve işbirlikçileri, Büyük Ortadoğu Projesi'nden mülhem, ülkemizi parçalama hayallerini yansıtan hainlik haritalarını Papa'nın ziyaretine dekor yapıyorlarsa, bu rezalette bu projenin Eş Başkanlığını yürüten Erdoğan'ın, hiç mi payı yok? Olur, olmaz her şeye atarlanan Erdoğan, neden bu konuda sus pus? Papa hava sahamızı kullandığı için Erdoğan'a teşekkür ediyor ama Erdoğan bu konuda ağızını açıp iki kelam laf edemiyor? Atalarımızın dediği gibi, "Akılsız başın cezasını ayaklar çekiyor." Erdoğan'ın dış politikadaki hatalarının bedelini, ne yazık ki milletimiz canıyla, cüzdaniyle ve kararan geleceğiyle ödüyor.

Saray'ın İhvan Rüyası Milletın Kabusu Oldu

Hep söyledik, dış politika, "Şahsi" değil, "Milli" olmalıdır. Dış politika bir yıl, iki yıl değil. 20-30 yıl sonrası düşünülerek planlanmalıdır. Dış politika talihe, şansa bırakılmayacak kadar önemlidir. Ve şunu da bilmemiz gerekiyor talih yalnızca hazırlıklı zihinlere güler. Erdoğan Şahsım Hükümetinin İhvacı politikaları, Arap baharını, ülkemizin kışına çevirmiştir. Türkiye'den Suriye'ye, Suriye'den Filistin'e, Filistin'den Mısır'a, Mısır'dan Libya ve Tunus'a kadar uzanan, "İhvan Kardeşliği" rüyası, milletimizin kâbusu olmuştur.

Eyyy Naraları Mazi Oldu

Şimdi Erdoğan için, o rüyadan uyanma vakti geldi. Rabia ve İhvan kardeşliğini, yıllardır tepe tepe kullanan Erdoğan'ın şimdi Mısır'a çiçek atıyor. Mısır'da yönetim mi değişti? Hayır. Ne değişti? Bölgenin ve dünyanın şartları değişti. Okyanus ötesinden gelecek telefonu bekleyen Erdoğan, hakaret ettiği ne kadar Hükümet Başkanı varsa, Macron'dan, Sisi'ye kadar hepsine çiçek atıyor. "Eyyy" diye başlayan bağırımların hepsi mazi oldu, unutuldu. Erdoğan, Hakan Altun'un, "Telefonun başında çaresiz bekliyorum, bekliyorum ama çalmayacak biliyorum" şarkısını söyleyip duruyor.

Mısır Hükümeti Çavuşoğlu'nu Yalanladı

Atalarımız ne güzel demiş; "Büyük lokma ye, büyük söz söyleme!" Çavuşoğlu; "Mısır'la diplomatik düzeyde ilişkilerimiz, ön koşulsuz başladı" diyor. Ancak Mısır hükümeti, bu sözlerin daha mürekkebi kurumadan, Çavuşoğlu'nu yalanlıyor. Yalanlamakla da kalmıyor kamuoyu önünde Türkiye'yle görüşmelerin başlaması için ön şartlarını da sıralıyor. Yani koşulsuz görüşme falan yok. "Uluslararası hukuk kurallarına, iyi komşuluk ve egemenlik ilkelerine uyulması, Arap ülkelerinin iç işlerine müdahale girişimlerinin durdurulması" diyor. "Bunlar olmadan görüşmem" diyor. Mısır açıkça, "Benim işlerime karışmayı kesmezsen, bu ilişki başlamaz" diyor. Erdoğan'ın Şahsım Hükümeti, bir kere daha "Yalancı çoban" durumuna düşüyor.

Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılına Güvenle Gireceğiz

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Cumhuriyet Halk Partisi olarak, milli çıkar ve menfaatlerimizi gözetererek, Doğu Akdeniz'in bir refah ve barış havzasına dönüşmesini, en çok biz isteriz. Hep söylüyoruz. Türkiye bölgesindeki en olgun ve en gelişmiş ekonomidir. Körfez ülkelerinden başlayarak, Doğu Akdeniz'e uzanacak Refah Hilali'nde, ülkemiz çok önemli bir rol oynayabilir. Sanayicilerimize, ticaret erbabımıza, çok büyük fırsatlar doğabilir. Türkiye, Afro-Avrasya coğrafyasında, önemli bir üretim, ticaret, finans ve enerji üssü haline gelebilir. Tüm bölge ülkeleri hep beraber zenginleşebiliriz. Bu çerçevede iktidara gelir gelmez, Ortadoğu Barış ve İşbirliği Teşkilatı'nın kurulmasına öncülük edeceğimizi bir kere daha buradan partim adına ifade etmek istiyorum. Komşularımızla kırılan, dökülen ilişkilerimizi onaracağız. Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına güvenle ve barış içinde, huzur içinde gireceğiz.

Hükümet İçin Söz De Tükendi, Yol Da Tükendi

Erdoğan Şahsım Hükümeti için, artık söz de tükendi, öyle gözüküyor ki yol da tükendi. Kıymetli, değerli sanatçımız Musa Eroğlu'nun, o muhteşem türküsünde dediği gibi, "Aşağıdan, yukarıdan yolun sonu görünüyor." Sandık gelir gelmez, yolcudur Abbas; bağlasan durmaz. Kendileri de artık bu durumun farkında. Geçtiğimiz günlerde büyük alayışle, valayışle İnsan Hakları Eylem Planını açıkladılar. Ama bir baktık ki Eylem Planı dedikleri, 232 yıl önce kaleme alınan, Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi'nden kopyala ve yapıştır hazırlanmış.

Dağ Fare Bile Doğurmadı

Yine geçtiğimiz hafta, şu gördüğünüz Ekonomi Reformları başlıklı, dokümanı Haliç Kongre Merkezi'ne doldurdukları kişilere açıkladılar. Dört ay hazırlık yaptılar bunun için sonunda 90 sayfalık bir doküman ama bu dokümanın yarıdan fazlası fotoğraf. İçindekiler bölümünü, ara başlıkları da ayıkladığımızda, elde birkaç tane daktilo sayfası ancak kalıyor. Peki içeriğine bakınca, içeriğine baktığımızda da bunların çoğu eski plan ve programlardan kopyalanmış, bir sürü "-cektir", "-caktır" ifadeleri. Yani "dağ fare bile doğuramamış."

Bu Doküman Bürokrasiye Hakaret, Milletle Alay Etmek

Çok açık söylüyorum; ciddi bir buhranla boğuşan ülkemizin önüne, böyle bir doküman konması, hem bu ülkenin değerli bürokrasisine hakarettir, hem de milletimizin aklıyla alay etmektir. Ben Türk bürokrasisinin bundan çok daha iyi dokümanlar hazırlayabildiğini biliyorum. Aslında bu belge Erdoğan Şahsım Hükümetinin iflas ilamıdır. Erdoğan 19 yıllık yönetiminde, değişik adlarla 22 ekonomik paket açıkladı. Bu sonuncusu da 23. paket. 19 yıldır hala "-cektir", "-caktır" ve de bol miktarda komisyonlara, kurullara havale.

Esnafa Paketten "Şaka" Çıktı

Bu pakette işçiye verilen hiçbir şey yok. İşsize bir şey yok. Çiftçiye bir şey yok. Emekliye bir şey yok. Esnafa ise paketten çıka çıka, "şaka" çıkmış. Basit usulde vergilendirilen 850 bin esnaf, gelir vergisinden muaf tutulacakmış. Şimdi bu yılın bütçesinde, basit usulle tahsil edilecek gelir vergisi hedefi; 228 milyon 883 bin lira. Bunu 850 bin esnafa pay edelim, esnaf başına yılda 269 lira ediyor. Güne bölersek, günde 74 kuruş yapıyor. Ankara'da ekme markette 1 lira 75 kuruş. Halk Ekmekte 1 lira 25 kuruş. Yani esnafa müjde diye verdikleri, şu yarım ekme parası bile değil. Esnafa verdikleri para bu yarım ekmeğe yetmiyor. Millete askıda ekmeği layık görenler, esnafımıza yarım ekmeği bile çok gördüler.

Pakette Reform Yok, Çare Yok

Bir de şu var, esnaflarımız Şubat ayında beyannamelerini zaten verdi. Verginin yarısını da ödedi. Şimdi Şubatta ödenen bu vergi esnafımıza iade edilmezse, esnafımızın payına bırakın yarım ekmeği çeyrek ekmeğe bile düşmüyor. Allah aşkına bu milletle alay etmek değilse nedir? Ne yazık ki açıkladıkları pakette, bunun dışında vatandaşları ilgilendiren tek bir somut reform yok, vatandaşın derdine çare yok.

Şahsım Hükümeti Ülkeyi Raydan Çıkardı

Sorun çözmenin ön koşulu, sorunun varlığını kabul etmektir. Soruna doğru teşhis konmadan, doğru tedavi uygulayamazsınız. Ama Erdoğan Şahsım Hükümetinin gerçeklikle bağı, tamamen kopmuş durumda. Erdoğan, ekonomide reform masalları anlatırken, "Ülkemizi 2023 hedeflerinin rotasında tutmayı başardık" dedi. Şimdi şu grafiğe bakalım, bu yukarıdaki kesikli mavi çizgi, 2023 hedeflerine giden rota. Aşağıdaki kırmızı düz çizgi ise, Erdoğan Şahsım Hükümetinin rotası. 2013'ten sonra Erdoğan rotayı şaşırılmış.

Fatura Şimdilik 892 Milyar Dolar

Koskoca ülkeyi rayından çıkarmış. Ben bunları kendimden söylemiyorum. TÜİK'in, yani devletin resmi rakamlarından alıyorum. Eğer ülkemiz şu kesikli mavi çizgide gözüken 2023 rotasında kalabilseydi, bugün 717 milyar dolar olan milli gelirimiz, 1 trilyon 609 milyar dolar olacaktı. Rotadan çıkmanın bedeli, şimdilik 892 milyar dolar. Yani milletimize Erdoğan'ın rotadan çıkması 892 milyar dolara mal oldu. Şahsım hükümetinin başına

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

tavsiyemiz, şapkayı önüne koysun. Bu grafiğe uzun uzun baksın. “Nerede ben hata yaptım?” diye düşünsün. Bu teşhisi koymadan, yapılacak her iş, söylenecek her söz, abesle iştigaldir.

Döviz Borçlarını Artıran Sizsiniz

Pakette en temel kamu borç yönetim ilkeleri, yani Hazine'nin uyması gereken temel uluslararası kabul görmüş bir takım ilkeler var. Reform diye milletin önüne koyuyorlar. Bir de bir konu var; borç stoku içinde döviz cinsi borçların payı azaltılacaktı. Yani ilk günah ortadan kaldırılacaktı. Güler misiniz, ağlar mısınız? Toplam borç stoku içinde, döviz cinsi borçların payı, 2017 yılında yüzde 39. Bugün yüzde 56'ya çıkmış. TCMB kasasındaki 128 milyar doları buharlaştıran, kayınpeder, damat el ele vermişler, vatandaşın yastığının altındaki altına, dövize göz dikmişler. Hazine altınla, dövizle borçlanırsa bu paraları alır demişler. Şimdi çıkmışlar “bunu düşüreceğiz” diyorlar. Bunu da millete reform diye yutturmaya kalkıyorlar. Ayıptır, yazıktır, günahıdır.

Yapılacak İş Basit

“Kamu personeline dair iş ve işlemler, tek bir idare tarafından yürütülecektir”. Allah rızası için 1960'ta kurulan Devlet Personel Başkanlığı kim kapattı? Erdoğan'ın Şahsım Hükümeti... Niye kapattı? Çünkü devleti şirket gibi yöneteceğim dedi. Sonra, Cumhurbaşkanlığında “İnsan Kaynakları Ofisi” kurdu holdinglerde olduğu gibi. 60 yıllık koskoca bir kurumu kapattı, bir geleneği yok etti. Bu kurumun uzmanlarını götürdü, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na devretti. Şimdi kalkıp, yeni bir “Devlet Personel Başkanlığı kuracağız” diyorlar. Bunun adına da reform diyorlar. Yapılacak iş son derece basit. Devlet Personel Başkanlığı'nı alacaktınız Cumhurbaşkanlığına bağlayacaktınız. O zaman hasarı minimize ederdiniz.

Devletin Hafızası Taammüden Sıfırlandı

Bugün Erdoğan'ın kurduğu “Şahsım Hükümeti” verimli, etkili ve istikrarlı çalışmıyorsa, nedenleri yarattığı bu kurumsal tahribattadır. Kanunlar Kararlar Genel Müdürlüğü, Devlet Personel Başkanlığı, Yüksek Planlama Kurulu, Devlet Planlama Teşkilatı, Maliye Teftiş ve Hesap Uzmanları Kurulu gibi yılların birikimiyle gelişmiş pek çok kurul, kurum ve kuruluş kapatıldı. Devletin hafızası taammüden sıfırlandı. Tüm bu hatalar, alınan kararların kalitesini ve yönetimde istikrarı olumsuz etkiledi, tahrip etti.

71 CBK Yayınlandı, 43 Tanesi Düzeltme Kararnamesi

10 Temmuz 2018'den bu yana, Cumhurbaşkanlığı tam 71 adet kararname yayımlamış. Bu kararnamelerin 43'ü daha önceki kararnamelerde Cumhurbaşkanlığının yayınladığı yine önceki kararnamelerde değişiklik yapan kararnameler. Yani bu kadar sık hata yapan, aldığı kararları bu kadar sık değiştiren şahsım hükümeti, nasıl ülkeye istikrar getirecek? Elbette getiremedi.

Ayinesi İştir Kişinin, Lafa Bakılmaz

Şimdi daha önce bu ülkede kamuda üst düzey yönetici olabilmek için, memuriyet şartı ve 10 yıllık tecrübe aranıyordu. Geldiler biraz önce söyledim “Devleti şirket gibi yöneteceğiz” dediler. İlk işleri de, üst düzey atamalarda aranan devlet tecrübesini kaldırdılar. Şimdi “Üst düzey atamalarda, mesleki tecrübe şartını” güçlendireceklermiş. Bunun adına da reform diyorlar. Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz. Bu ülkede rüşvet yediği iddiasına muhatap olanları büyükelçi yapanlar, sahte diplomalı pehlivanı, kamu bankasına Yönetim Kurulu üyesi yapanlar, ağızlarını açıp, mesleki tecrübeden nasıl bahsedebiliyorlar anlamıyorum.

Somut Bir Takvim Yok

Yine dört, beş ayrı yerden maaş alan, Saray sosyetesini mensupları varken, çıkıyorlar “Kamu görevlilerine bir tek yönetim kurulu üyeliği vereceğiz” diyorlar. Gülünç olmayın. Bu pakette bir tane somut hedef var o da bütçede 46 milyar liralık tasarruf yapmak. Buraya kadar somut ama bu 46 milyar liralık tasarruf nereden, nasıl yapılacak, vergi mi artacak, harcama mı kesilecek bununla ilgili hiçbir şey yok. Yine alınacak önlemlerin somut bir eylem planı ve takvimi de yok.

Tasarruf Yapılacaksa Saraylardan Başlanacak

Eğer tasarruf yapılacaksa, israf önlenecekse ki söyleniyor, önce bu işe saraylarından ve sosyetelerinden başlamaları gerekiyor. Ben bu dokümanda yüzen, uçan, kaçan, duran sarayların satılacağına dair herhangi bir düzenleme görmüyorum. Debdebenin, şaşalı saray toplantılarının azaltılacağına dair de bir düzenleme görmüyorum. Saray'ın ucu bucağı görünmeyen araç konvoyları kısaltılacak mı, o da yok.

Belediyeleri Kaybetmenin Kıskançlığı

Ne var? Belediyelerin harcamalarını sınırlamak var. Ne var? Belediyelerin sosyal yardımlarını merkezi denetime almak var. Arkadaşlar çok açık söyleyeyim, bu, bu hükümetin belediyeleri kaybetmesinden sonra başlayan

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

kıskançlığının, çekememezliğinin devamı var. Şunu söyleyeyim, ön teker nereye giderse, arka teker de oraya gider. Saray sözde itibarından tasarruf etmeden, kamuda tasarruf falan gerçekleşmez. Derdi o derdi çekenden dinlemeyen bir yönetim, derde de derman olamaz.

Sen, Ben, Bizim Oğlan Reformu

Ama bakıyoruz burada milletin derdini dinleme, milletle beraber çözüm üretme konusunda herhangi bir adım yok. Pakette reform diye; “Ekonomi Koordinasyon Kurulu” kurulacak diyorlar. Bu kurul zaten var. Biraz adını değiştirmişsiniz şimdi allayıp, pullayıp, yeni bir şey gibi milletin önüne getiriyorsunuz. Bu Kurul’un üyeleri kimler? Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Hazine ve Maliye Bakanı, Sanayi Teknoloji Bakanı, Ticaret Bakanı, Tarım ve Orman Bakanı ve diğer bazı atanmış memur ve Bakanlar. Yani sen, ben, bizim oğlan toplanacaklar, karar alacaklar ondan sonra da bu sürece reform diyecekler. Oysa Anayasamızda, tüm sosyal kesimleri bir masa etrafında toplamak için, Anayasal bir konsey var Ekonomik ve Sosyal Konsey. Anayasamız, “Bu Konseyin kuruluş ve işleyişi, kanunla düzenlenir” diyor. Boş boş laflar koyacaklarına, bu kanunu, TBMM’ye getirecekleri tarihi söyleseler, şu tarihte getireceğim. Ondan sonra da “Ekonomideki kamu özel tüm oyuncularla, düzenli istişare ederek” ekonomiyi yöneteceğim dese işte buna reform derler. Merkez Bankası başta olmak üzere, diğer pek çok özerk kurumun bağımsızlığını bitirdiler, ondan sonra kalkmışlar TÜİK’i “ilgili kuruluş” yapacağız diyorlar. TÜİK’in Hazine ve Maliye Bakanı ile bağına koparma ve o Saray ile daha güçlü bir bağ kurma projesini kalkmışlar reform diye anlatıyorlar.

Bunlar Yapılmadığı İçin Paket Güven Vermiyor

Güveni sağlamak için yapılması gereken aslında çok basitti. “Merkez Bankası Başkanının görevden alınmasını kolaylaştıran bütün hükümleri kaldırıyoruz” diyeceklerdi. “Düzenleyici-Denetleyici kurumların özerkliğini güçlendiriyoruz” diyeceklerdi. Bunların hiçbirini yapamadılar, yapamazlar. Bunlar yapılmadığı, yapılamadığı için de kimse açıklanan bu pakete inanmıyor. Bu paket beklenen güveni getirmiyor. Ekonomi yönetimi, çok açık söyleyeyim elindeki son barutu da tüketti. Bugün öğrendik, yabancıların Borsadaki payı tüm zamanların dibine vurmuş. Ülkemizin risk primi hala kritik eşik olan 300’ün üzerinde. Bu konuda da dünyada ilk iki ülkeden biriyiz.

Faiz Lobisi Siparişi Verdi

Türk Lirası değer kaybetmeye devam ediyor. Herkes ayın 18’inde gerçekleştirilecek, Para Politikası Kurulu toplantısına gözlerini çevirmiş vaziyette. Faiz lobisi 100 baz puan faiz artışı siparişini çoktan verdi bile. Erdoğan’ın şahsım hükümeti ekonomiyi milletimizi kırk katır ile kırk satır arasına sıkıştırdı. Bir tarafta yüksek faizler, dünyada ilk 10’a giriyoruz. Diğer tarafta da her gün değer kaybeden Türk Lirası var.

Reform Dediğiniz Öyle Değil, Böyle Olur

Oysa yeni ekonomi yönetimi göreve gelir gelmez, Merkez Bankası kasasından buharlaşan 128 milyar dolar için soruşturma açabilseydi, TL hızla değer kazanmaya başladığında, rezerv biriktirerek bu değer kazanımını tedrici hale getirseydi, yani daha yavaş bir kazanım olsaydı, insan hakları konusunda böyle “Plan değil, eylem” ortaya koysaydı, TÜİK’in veri kalitesini artırmak için kurulan, Danışma Kurullarını kapatmak yerine, kurumsallaştırılsaydı, Ekonomik ve Sosyal Konsey Kanununu TBMM’ye gönderilseydi, yuvarlak “-cek, -caklar” yerine “Kamu ihale Sistemi, Avrupa Birliği standartlarına göre yeniden düzenliyorum” deyip bu kanunu da Meclis’e sevk etseydi elbette bunlara reform denirdi. Yine esnafımızı, çiftçimizi, KOBİ’lerimizi güçlendiren, işsizlerimize iş verecek, güçlü çapalara ve somut bir takvime sahip, ülkemizde hem şarkıyı, hem de dansı değiştiren bir program milletimizin önüne koyabilseydi tabi buna reform paketi denirdi. Bununla da yedi düvele güçlü bir mesaj verilirdi. Güven sağlanabilirdi. Ama maalesef metal yorgunu bu hükümet bu fırsatı da kaçırdı. Ekonominin kontrolü faizcilerin risk iştahına malzeme edildi.

İkinci Yüzyıla Çağrı Beyannamemizi Okuyun

Reform mu istiyorsunuz? Reform paketi burada. Partimizin hazırladığı İkinci Yüzyıla Çağrı Beyannamesi. Zahmet edip bir okusaydınız, ülkede güveni sağlayacak reformlar hakkında fikir sahibi olurduydunuz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak kendimize güveniyoruz. İktidara hazırız. Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında en önemli çapa; yeni bir Anayasa ile Güçlendirilmiş Yeni Demokratik Parlamenter Sistem olacaktır. “Siyasi Ahlak Yasası” olacaktır. Dünya standartlarında yeni bir “Kamu İhale Kanunu” olacaktır. “Ekonomik ve Sosyal Konsey” olacaktır, “Stratejik Planlama Teşkilatı” olacaktır. “Aile Destekleri Sigortası Kurumu” olacaktır. Seçim barajını kaldıracak, milletvekillerini halkın seçmesini sağlayacak yeni bir “Seçim Yasası” olacaktır. “TBMM’de muhalefet partisinin başkanı olduğu Kesin Hesap Komisyonu’nun kurulması” olacaktır. “Ulusal Vergi Konseyi’nin kurulması” olacaktır. Ve tabi ki “Ortadoğu Barış ve İşbirliği Teşkilatı’nın kurulması” olacaktır. Ülkemizi buhrana sürükleyen, mevcut sistemi değiştirecek temel reformlar bunlardır.

Aşılarda Bu Hızla Gidersek 2022’yi De Kaybederiz

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Erdoğan Şahsım Hükümetinin kontrolünü kaybettiği bir başka alan. Covid-19 Salgını. Hem salgın yönetiminde, hem de aşılama ciddi zafiyetler var. Günlük vaka sayıları 15 bini aşmış durumda. Bunun üzerine test sayıları hemen azaltılmaya başlandı. Vaka test oranı yüzde 10'un üzerinde ama. Günde 200 bin test yapılsa günlük vaka sayısı 20 bini aşacak. Aşılama işler çok parlak değil. Ortada aşı yok. Türkiye, birinci ve ikinci dozlar da dâhil, günde ortalama 182 bin aşı yapabiliyor. Oysa toplumsal bağışıklık kazanmamız için, en az 50 milyon yurttaşımıza aşı yapmamız lazım. Yani 100 milyon doz aşı. Aşılama bu hızla gidersek, 549 günde bu işi bitireceğiz. Yani 1,5 yıl. O zaman sadece 2021'i kaybetmiyoruz, 2022'yi de kaybediyoruz. Bir de üstüne üstlük nüfusun büyük çoğunluğunu aşılayamadan, aşılanmış grupları tekrar aşılama gerekirse, durumun vahameti daha da artacak. Türkiye, 100 milyon doz aşığı hemen bulup, günlük aşı yapma sayılarını da 500-600 binlere çıkarmak zorunda.

Havaya Bakıp Islık Çalıyorlar

Bunları yapamıyorlar; bakıyorlar acaba şu aşındaki beceriksizliğimizi Cumhuriyet Halk Partisine yükleyebilir miyiz? Salgındaki beceriksizliğimizin sorumluluğunu milletimize yıkabilir miyiz? Beceremediği işlerin sorumluluğunu üstlenmeyen bir hükümetle karşı karşıyayız. Milletimiz soruyor, "Bu işlerin sorumlusu kim? Bu ülkede hükümet yok mu, nerede bu hükümet?" diyor. Erdoğan'ın Şahsım Hükümeti ise havaya bakıp ıslık çalıyor.

Kimse Atatürk'ü Bu Milletın Gönlünden Silemez

Danıştay aldığı iki ayrı kararla, hem okullarda okutulan Andımızı, hem de Devlet Madalyalarından Atatürk Kabartmasını kaldırdı. Andımızın ve Devlet Madalyalarındaki Atatürk Kabartmasının kaldırılmasını kim istedi, bu davayı kim açtı? Erdoğan Şahsım Hükümeti. Hükümetin sıkıntısının sebebini biliyoruz. Ama buradan tekrar söyleyelim, Atatürk demek, Türkiye demektir. Atatürk demek, bağımsızlık demektir. Atatürk demek emperyalizme kafa tutmak demektir. Atatürk demek milli şeref, haysiyet ve onur demektir. Atatürk resimlerini madalyalardan çıkartmaya kalkmak beyhude çabadır. Kimse Atatürk'ü bu milletın yüreğinden de, zihninden de söküp atamaz. Şahsım hükümetinin bunu anlaması lazım ve milletın sinir uçlarıyla daha fazla oynamaması gerekir.

Bunlar Olurken, Bahçeli Bülbul Suyu Mu İçti?

Sizlere bir geçmiş hatırlatayım. Şimdi bu nasıl iş anlamakta zorluk çekiyorum... Sayın Bahçeli, iktidar ortağınız daha önce verilmiş olan andımızın okutulması gerektiğini söyleyen kararını iptal ettirmek için Danıştay'a yeniden başvuruyor. Milli Eğitim Bakanlığı Danıştay'a bir dilekçe veriyor. Ve bu dilekçede andımızla ilgili olarak; "21. Yüzyılın Türkiye'sinde, 30'lu yılların ritüellerini benimsemek, çağ dışı bir yaklaşımdır" diyor. Siz buna nasıl izin verdiniz? Aynı Milli Eğitim Bakanlığı, "Gerek faşizm, gerekse komünizm öğrenci andı benzeri uygulamaları, sıkça kullanmıştır" diye ahkam keserken siz neredeydiniz? Siz, Cumhuriyet İttifakı'ndaki ortağınız bu itiraz dilekçesini verirken ne yapıyordunuz? İttifakınızın resmi görüşü olan bu belgeye, bu itiraz dilekçesine neden itiraz etmediniz? Bülbul suyu mu içtiniz?

Ortağın Değil, Danıştay'ı Eleştiriyor

Şimdi karar çıkmış, yine ortağınızı eleştiremiyorsunuz Danıştay'ı eleştiriyorsunuz. Yani Cumhuriyet İttifakı'ndan ortaklığı kapınca, Saray'a bekçi olunca, sizin için; Türküm demek, ayıp mı oldu? Doğruyum demek, yanlış mı oldu? Çalışkanım demek, çarpıklık mı oldu? Ne oldu? Yoksa, "Kırmızı çizgileriniz" artık pembeleşti mi?

Andımız Okullara Geri Dönecek

Şunu herkes bilsin; Andımız herhangi bir etnik kökeni dışlamaz, kimseyi ayırtmaz. Andımız ülke bütünlüğü içinde, vatan sevgisini, cumhuriyet ideallerini barındırır. Saygı ve sevgi kavramlarını içselleştirir. "Çağdaş medeniyetler seviyesinin üzerine çıkma" hedefini simgeler. Cumhuriyet İttifakı ne yaparsa yapsın. Andımızın her kelimesi ve Atatürk sevgisi, bu milletın yüreğinden de, ruhundan da silinmeyecektir. Andımız okullarımıza, Atatürk Kabartması ise madalyalarımıza geri dönecektir. Milletimiz kimin ne olduğunu ve ne yaptığını görüyor. Notlarını da veriyor. Bu sorumsuzlara hak ettiği cevabı sandıkta verecek. Bunların hepsini evlerine gönderecek.